ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 6ον

ΑΡΙΘ. 261

1929

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Ἀντιπρόσωπος μετὰ διαρκοῦς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι Λέκκα 21α

Ἡ ὀδοντόπρεμα ΚΟΛΥΝΟΣ χρησιμοποιουμένη ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ψήκτρας ἀπαλλάσσει τοὺς ὀδόντας τῶν ὑπολειμμάτων τῶν τροφῶν, διαλύει τὸ ἐπίστρωμα καὶ καταστρέφει τὰς ἐπικινδύνους μολυσματικὰς ἑστίας, προστατεύει κατὰ τῶν πόνων τῶν ὀδόντων, τῆς σήψεως καὶ τῆς οὐλίτιδος. Τὸ στόμα διατηρεῖται δροσερὸν καὶ ὑγιεινὸν ἐπὶ ὥρας.

Δοκιμάσατε τὴν ΚΟΛΥΝΟΣ καὶ θ' ἀποφανθῆτε: "Πόσον καθαρὸν αἰσθάνομαι τὸ στόμα μου! »

ΚΟΛΥΝΟΣ

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

ΜΟΝΟΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ

4 Εὐριπίδου 4 ΑΘΗΝΑΙ

ΣΥΝΑΧΙ—ΓΡΙΠΠΗ

ΗΜΙΚΡΑΝΙΕΣ - ΝΕΥΡΑΛΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΟΝΟΣ

ἀνακουφίζονται καὶ θεραπεύονται μὲ τὶς κομψοτυπὲς CRYOGENINE LUMIÈRE τὶς ὁποῖες δέχονται καὶ οἱ λεπτότεροι στόμαχοι. Πωλοῦνται εἰς δ α τὰ καλὰ Φαρμακεῖα. Δύο(2) κομψοτυπὲς ὡς δείγματα δωρεὰν παρὰ τῷ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΩ ΠΟΛΙΤΗ, Γεν. Κῷ Πράκτορι καὶ Ἀποθηκαρίῳ. Στοὰ Ἑρμείου—Ὁδὸς Ἑρμοῦ Ἀθῆναι. Ἡ Cryogenine Lumière συνιστᾶται ἀπὸ τὸ Ἰατρικὸν Σῶμα. Ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν περίστασιν.

ΚΟΝΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΡ ΜΠΡΟΝΖ

εἰς μεγίστην συλλογὴν ἀπὸ 80 δραχμὰς καὶ ἄνω εἰς διὰ τὰ μεγέθη.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

Βελουτὲ διάφορα, Μουαρὲ μεταξωτὰ καὶ συμπλὴ, Πλεϊντοὺμπλ-φὰς καὶ σκέτα, Ζούτ, Κρετόν, Σατέν, Παραπετάσματα ἑτοιμη χρωματιστά, Μαξιλαράκια, ὑφάσματα καλυμμάτων, Στόρ, Φιλλέ, Μπριζ-μπίζ, Τάπητες διαδρόμων βελουτέ, ψάθες διὰ στόρ, ψάθες κοκὸ δωματίων καὶ διαδρόμων κ.τ.λ. Μουσαμάδες ἐπίπλων καὶ πατωμάτων (LINOLEUM) καὶ φελοτάπητες.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΛΑΤΗΡΙΩΝ

ἅπαντα τὰ εἴδη ὑλικῶν ταπετσαρίας

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΙΦΑΛΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ—ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΑΡΙΘ. 55 Γ' Ο

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ Πατησίων 5 Ἐφαρμόζει ὅλα τὰ συστήματα τῆς φωτογραφικῆς τέχνης. Βραβεῖα Παρισίων—Ρώμης

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

Ἀντιπρόσωπος μετὰ διαρκοῦς παρακαταθήκης Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι Λέκκα 21α

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ !

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΙΕΓΚΙΕΒΙΤΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ὅταν ἡ Μαρύσια γύρισε σπίτι της καὶ βρέθηκε μόνη μὲ τὸ παιδί της—ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια ποὺ ζοῦσε πάντα μαζὺ μὲ τὸ Ρέπα—ἔνιωσε στὴν ἀρχὴ μιὰ ἀπέραντη ἀπελπισία καὶ καταράστηκε τὴν ὥρα ποὺ γεννήθηκε! Συγχρόνως ὅμως, ἡ σκέψη ὅτι τοῦ λοιποῦ θὰ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ ζῇ ἔρημη καὶ μοναχή, χωρὶς κανένα προστάτη, τὴν ἔκαμε νὰ ὀρθώσῃ τὸ κορμί της μὲ ἀποφασιστικότητα, τὶς ὀδοντοβάρρος καὶ δύναμη γιὰ νὰ πάῃ νὰ διαμαρτυρηθῇ γιὰ τὴ μεγάλη ἀδικία ποὺ ἔκαναν στὸν ἄντρα της. Τὴν ἄλλη μέρα ἤτανε Δευτέρα. Ἡ Μαρύσια, λοιπόν, θὰ πήγαινε στὴν ἐκκλησία νὰ προσευχηθῇ καὶ ὕστερα ὅταν θὰ τελείωνε ἡ λειτουργία θὰ ἔπεφτε στὰ πόδια τοῦ παπᾶ καὶ θὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μεσιτεύσῃ στοὺς ἰσχυροὺς τοῦ τόπου γιὰ ν' ἀκουσθῇ τὸ συμβόλαιο ποὺ ἔδενε τὸ Ρέπα μὲ τὸ στρατιωτικό. Ὁ παπᾶς ἤτανε σεβαστὸ πρόσωπο, καὶ κανεὶς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ἀμαρτήσῃ φανερὰ μπροστὰ στὰ μάτια του. Ὅταν μάλιστα ὁ παπᾶς ἔλεγε τοῦ Εἰρηνοδίκη πὼς αὐτὸ ποὺ ἔκανε ὁ Ζολζικιέβιτς δὲν ἤτανε τίμιο, ὁ Εἰρηνοδίκης θὰ ἔσχιζε ἀμέσως τὸ συμβόλαιο καὶ θὰ φρόντιζε νὰ βρῇ ἄλλον ἀντικαταστάτη γιὰ τὸν γυιό του. Ναί, ἔτσι θὰ γινότανε... Καί, μὲ τὴν εὐχάριστη αὐτὴ σκέψη, ἡ Μαρύσια ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, ἀφοῦ προσευχήθηκε κάμποση ὥρα μπρὸς στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας.

***

Τὴν ἄλλη μέρα, πῆγε στὴν ἐκκλησία, προσευχήθηκε καὶ πάλι μὲ πίστη καὶ εὐλάβειο μπρὸς στ' ἅγια εἰκονίσματα καί, ὅταν τελείωσε ἡ λειτουργία, πλησίασε τὸν παπᾶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία καὶ τοῦ εἶπε μὲ δυὸ λόγια τί εἶχε γίνει.

—Ὁ Θεός, παιδί μου, σοῦ ἔστειλε αὐτὴ τὴ δοκιμασία γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστη σου! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ παπᾶς, ὅταν ἄκουσε τὴ θλιβερὴ ἱστορία της. Ἐγὼ δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάνω τίποτα. Τοῦ κάκου θὰ μιλήσω στοὺς ἰσχυροί. Δὲν θὰ μ' ἀκούσουν... Τοὺς ξέρω καλὰ κι' ἀπὸ ἄλλες φορὲς ποὺ ἀναγκάστηκα νὰ κατεβῶ σ' αὐτούς. Λυποῦμαι πολύ, μὰ δὲν περνάει τίποτα ἀπὸ τὸ χέρι μου. Ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ σὲ βοηθήσῃ στὴν περίσταση αὐτή, εἶνε ὁ Θεός. Παρακάλεσέ τον μὲ καθαρὴ καρδιά, καὶ νὰ εἶσαι βεβαία ὅτι θὰ εἰσακούσῃ τὴν παράκλησή σου...

Ἡ Μαρύσια τοῦ φίλησε τὸ χέρι κι' ἀπομακρύνθηκε περίλυπη. Ὁ παπᾶς ἤτανε ἡ μόνη της ἐλπίδα. Καὶ τώρα ποὺ ἔβλεπε ὅτι τῆς ἔκλεινε αὐτὴ ἡ πόρτα, ἔνιωσε νὰ χάνῃ ὅλο τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμή της... Ποῦ θὰ πήγαινε τώρα; Θὰ τὸν ἔχανε τὸν ἄντρα της, θὰ ἔχανε τὸν προστάτη της, τὸ μοναδικὸ ἀποκούμπι της. Θὰ πέθαινε τῆς πείνας αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της!...

Μόλις ὅμως θυμήθηκε τὸ παιδί της, ἤρθε ξανὰ καινούργιες δυνάμεις. Ἡ ἰδέα ὅτι ἴσως μιὰ μέρα ν' ἀναγκαζόταν ν' ἀφήσῃ τὸ παιδί της νηπιακό, τὴν ἔκανε νὰ συνέρθῃ. Ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ νὰ μὴν πάῃ ὁ ἄντρας της στρατιώτης... Ἔπρεπε νὰ πάῃ νὰ παρακαλέσῃ τὸ πιὸ ἰσχυρὸ πρόσωπο τοῦ χωριοῦ... Ποιὸς ἦταν ὁ πιὸ τρανὸς ἄρχοντας τοῦ τόπου ἐκείνου; Ὁ Διοικητής! Αὐτὸν λοιπὸν θὰ πήγαινε νὰ εὕρισκε... Καί, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι του, ποὺ βρισκόταν στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ χωριοῦ...

Ὅταν πῆγε ἐκεῖ, καὶ ζήτησε νὰ τὸν δῇ, τῆς εἶπαν ὅτι ὁ Διοικητὴς συνωμιλοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ γραφεῖο του μὲ κάτι ἀξιωματικοὺς καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένῃ νὰ τελειώσουν. Ἡ Μαρύσια κατέβηκε τότε στὸ μεγάλο κῆπο, καὶ ἄρχισε νὰ φέρνῃ βόλτες ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μὲ τὸ θάνατο στὴν ψυχή, περιμένοντας νὰ περάσῃ ἡ ὥρα... Τὴν βασάνιζε τρομερὰ ἡ σκέψη τί νὰ γινόταν ἄραγε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Ρέπας της. Ἤξερε πὼς ὁ ἄντρας της εἶχε καλὴ καρδιὰ καὶ πὼς θὰ ὑπέφερε τώρα κ' ἐκεῖνος μὲ τὴ σκέψη ὅτι, γιὰ νάνε μπεκρῆς, ἔκλεισε τὸ σπίτι του... Ἄ! αὐτὸν τὸν λυπόταν περισσότερο κι' ἀπὸ τὸν ἑαυτό της!

Ἄξαφνα, εἶδε πίσω ἀπὸ κάτι ροδοδάφνες, τὸ Ζολζικιέβιτς νὰ κάνῃ βόλτες στὸν κῆπο, κρατῶντας ἀπὸ τὸ μπράτσο τὴν ὡραία Ἔσβιγ, τὴν κόρη τοῦ Διοικητοῦ. Ὁ τετραπέρατος αὐτὸς τυχοδιώκτης εἶχε κατορθώσει νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ σπίτι τοῦ Διοικητοῦ καὶ νὰ σηκώσῃ τὰ μυαλὰ τῆς ρωμαντικῆς κόρης του, ἐπειδὴ ἤξερε ἀπ' ἔξω μερικὰ λυρικὰ ποιήματα. Ἡ ἀθῶα καὶ ἀπονήρευτη κόρη φανταζότανε τὸν εὐγενικώτατο Ζολζικιέβιτς σὰν ἕναν ἀνώτερο ἄνθρωπο—σὰν τὸν ἄντρα ποὺ ὀνειροπολοῦσε—χωρὶς νὰ ὑποπτεύεται ὅτι τὰ μόνα ποιητικὰ ὄνειρα τοῦ ἀσυνειδήτου αὐτοῦ ἀνθρώπου ἤτανε ἡ προῖκα της.

Οἱ δύο νέοι λοιπὸν περπατούσανε καὶ συζητούσανε γιὰ τοὺς ἀγαπημένους των ποιητάς. Μιὰ φωτεινὴ σκέψη πέρασε τότε ἀπὸ τὸ μυαλὸ τῆς Μαρύσιας. Ἂν παρακαλοῦσε τὴν Ἔσβιγ νὰ μεσιτεύσῃ αὐτὴ στὸν πατέρα της γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ Ρέπα; Μὰ δὲν ἔπρεπε νὰ ἤτανε μπροστὰ ὁ Ζολζικιέβιτς, γιατὶ ὁ κακοῦργος αὐτὸς θὰ τῆς χαλοῦσε τὴ δουλειά... Ἄρχισε λοιπὸν νὰ παρακολουθῇ τὸ ζευγάρι ἀπὸ μακρυά, κρυμμένη πίσω ἀπὸ τὰ μικρὰ δέντρα τοῦ κήπου καί, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ Ἔσβιγ εἶχε γυρισμένο τὸ πρόσωπό της πρὸς αὐτήν, τῆς ἔγνεψε μὲ τρόπο πὼς ἔχει νὰ τῆς πῇ κάτι. Ἡ Ἔσβιγ ἄφησε τὸ Ζολζικιέβιτς μὲ κάποια πρόφαση καὶ πλησίασε τὴ Μαρύσια, περίεργη καὶ σκανδαλισμένη ἀπὸ τοὺς μυστηριώδεις τρόπους της. Ἡ Μαρύσια τῆς ἐξήγησε τότε τί ἤθελε ἀπὸ αὐτήν—ἀποφεύγοντας βέβαια νὰ πῇ τί ἄτιμες προτάσεις τῆς εἶχε κάνει ἄλλοτε ὁ Ζολζικιέβιτς, γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὴ νέα. Εἶχε καταλάβει ὅτι συμπαθοῦσε τὸ γραμματέα τῆς δημαρχίας...

Μὰ ἡ Ἔσβιγ κοκκίνησε καὶ τῆς ἀποκρίθηκε σαστισμένη.

— Πόσο σὲ λυπᾶμαι, καϋμένη!... Μά, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάνω τίποτα.. Καλύτερα εἶνε νὰ μιλήσῃς ἐσὺ ἀπ' εὐθείας στὸν πατέρα μου... Ἂν τοῦ τὸ πῶ ἐγώ, δὲν θὰ δώσῃ σημασία στὰ λόγια μου... Συνηθίζει πάντα νὰ μοῦ λέῃ ὅτι σοβαρὰ λόγια δὲν ταιριάζουν στὸ στόμα μου!... Ἄχ! δὲν ξέρεις πόσο μὲ στενοχώρησες μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες!

Καὶ ἡ Ἔσβιγ ἄφησε τὴ Μαρύσια γιὰ νὰ τρέξῃ νὰ βρῇ τὸ Ζολζικιέβιτς καὶ νὰ συνεχίσουν τὴ συζήτηση γιὰ τοὺς ἀγαπημένους των ποιητάς.

Ἡ Μαρύσια κατέβασε τὸ κεφάλι, μὲ πικρὸ χαμόγελο στὰ χείλη καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Διοικητοῦ. Οἱ ἐξωματικοὶ εἶχανε φύγει. Ὁ ὑπηρέτης ἀπεφάσισε, ὕστερ' ἀπὸ χίλια παρακάλια τῆς Μαρύσιας νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ μπῇ στὸ γραφεῖο τοῦ Διοικητοῦ. Ἐκεῖνος ἄκουσε τὴν αἴτησή της διαβάζοντας μιὰ ἐφημερίδα καὶ ὅταν ἐκεῖνη τελείωσε καὶ περίμενε μὲ ἀγωνία νὰ δῇ τί θὰ τῆς πῇ, τὸ ὑψηλὸ αὐτὸ πρόσωπο, τὴν ρώτησε... τί ἤθελε! Τόσην ὥρα τοῦ μιλοῦσε ἡ Μαρύσια, κ' ἐκεῖνος εἶχε ἀλλοῦ τὸ νοῦ του!... Ἡ Μαρύσια ἀναγκάσθηκε νὰ τοῦ ἐπαναλάβῃ τὰ ἴδια. Τότε ὅμως ὁ κυβερνήτης τῆς ἐξήλωσε ὅτι ἡ ὑπόθεση αὐτὴ δὲν ἦτανε τῆς δικαιοδοσίας του καὶ ὅτι καλύτερα θὰ ἔκανε ν' ἀπευθυνθῇ στὸ στρατιωτικὸ διοικητὴ τοῦ τόπου ἐκείνου...

Ἡ Μαρύσια τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὴν πληροφορία καὶ τράβηξε γιὰ τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ.

***

Στὸ μεταξὺ ὅμως, εἴχανε ἀφήσει τὸ Ρεπα ἐλεύθερο γιὰ

Ἡ Μαρύσια στάθηκε στὴν πόρτα καὶ περίμενε...

μερικὲς ἡμέρες, ὥσπου νὰ κανονίση τὶς ὑποθέσεις του. Μόλις ὁ Ρέπας ἐλευθερώθηκε, ἔτρεξε ἀμέσως σπίτι του. Μὰ φαντασθῆτε τὴν κατάπληξή του ὅταν εἶδε πὼς ἡ γυναῖκα του ἔλειπε καθὼς καὶ τὸ παιδί του... Μιὰ γειτόνισσα, ἡ ὁποία τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε ὅτι ἡ Μαρύσια τῆς ἄφησε ἀπὸ τὸ πρωῒ τὸ παιδί της, γιατὶ εἶχε νὰ πάη κάπου. Ποῦ ὅμως, δὲν τῆς εἶπε...

Ὁ Ρέπας ἔκατσε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ περίμενε ἀνυπόμονος τὴ γυναίκα του. Ἡ ὧρες περνοῦσαν καὶ ἡ Μαρύσια ἀκόμα νὰ φανῆ. Ὁ ἄντρας της ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ μὲ τὰ σωστά του. Ἔνα σωρὸ σκέψεις, ἡ μιὰ πιὸ κακὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, περνούσανε ἀπὸ τὸ μυαλό του. Ἔψησε ἕνα τσαΐ γιὰ νὰ συνέρθη, ἔχοντας διαρκῶς τ' αὐτί του στὸ δρόμο...

***

Ὅταν ἡ Μαρύσια ἔφτασε στὸ γραφεῖο τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ, ἤτανε πτῶμα ἀπὸ τὴν κούραση. Μόλις καὶ μετὰ βίας μποροῦσε νὰ σταθῆ στὰ πόδια της. Ζήτησε νὰ δῆ τὸ στρατιωτικὸ διοικητή, μὰ ἕνας φαντάρος τῆς εἶπε ὅτι δὲν δεχότανε τοὺς πολίτας τὴν Κυριακὴ καὶ ὅτι ἂν ἤθελε νὰ τοῦ μιλήση, ἔπρεπε νὰ τὸν περιμένη στὴν πόρτα, τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔβγαινε.

Ἡ Μαρύσια στάθηκε στὴν πόρτα καὶ περίμενε. Θὰ ἦταν ἡ ὥρα τέσσερις. Ὁ Διοικητὴς βγῆκε ἀπὸ τὸ γραφεῖο στὶς ἕξη Ἡ Μαρύσια ποὺ ἦταν ζαλισμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὴν ταραχή. τὰ ἔχασε ὁλοτέλα μόλις εἶδε τὸ μεγάλο ἐκεῖνο πρόσωπο ντυμένο μέσ' στὰ χρυσᾶ, καὶ ἀκολουθούμενο ἀπὸ ἕνα σωρὸ κατώτερους ἀξιωματικοὺς μὲ σπαθιὰ καὶ πιλήκια μὲ ψηλὰ λοφία... Ἡ γλῶσσα της μπερδεύτηκε στὸ στόμα της κι' ἄρχισε νὰ τρέμη ἀπ' τὸ φόβο της...

Ὡστόσο, πλησίασε τὸ στρατιωτικὸ διοικητή, τοῦ ἔπιασε τὰ δυὸ χέρια καὶ τοῦ εἶπε :

— Κύριε, κύριε, σᾶς θέλω γιὰ τό... στρατιωτικό.

— Ποιὸ στρατιωτικό ; τὴν ρώτησε ὁ Διοικητής, σταματῶντας στὴ μέση τοῦ δρόμου, ἐνῶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπετέλεσαν ἕνα κύκλο τριγύρω τους.

— Νά,γιὰ νὰ μὴν πάη στρατιώτης. Ποιὸς νὰ μὴν πάη στρατιώτης; Ἐσὺ μήπως ;

Οἱ ἀξιωματικοὶ γέλασαν δυνατὰ καὶ ἐπιδεικτικὰ μὲ τὸ ἔξυπνο αὐτὸ ἀστεῖο τοῦ Διοικητοῦ.

— Ὄχι, ὁ Ρέπας ! φώναξε ἡ Μαρύσια, κοντεύοντας νὰ τρελλαθῆ ἀπὸ τὴν ἀγωνία της, ὅσο ἔβλεπε πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πῆ τοῦ Διοικητοῦ τί ἤθελε...

— Ἄ ! ὁ Ρέπας ! εἶπε ὁ Διοικητής... Τώρα μὲ φώτισες ! Καὶ ποῦ θέλεις νὰ ξέρω ἐγὼ ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ Ρέπας ;...

— Ὁ ἄντρας μου !...

— Χαίρω πολύ !

— Εἶνε ἄδικο νὰ πάη στρατιώτης !

Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς Μαρύσιας, ἔκαναν τὸ στρατιωτικὸ διοικητή, ποὺ δὲν ἤξερε βέβαια τὴν ὑπόθεση τοῦ Ρέπα, νὰ θυμώση μὲ τὰ σωστά του.

— Τί εἶπες, κυρά μου ; βροντοφώναξε. Εἶνε ἄδικο νὰ πάη ὁ ἄντρας σου στρατιώτης; Καλά,καὶ αἱ οἱ ἄντρες τῶν ἄλλων γυναικῶν, ποὺ πηγαίνουν στρατιῶτες,δὲν ἔχουνε ψυχὴ αὐτοί ;

— Μά, δὲν καταλάβατε, ψιθύρισε ἡ Μαρύσια ἀπελπισμένη.

— Νάτα μας ! Μόνο αὐτὸ μοῦ ἔλειπε τώρα, νὰ μὴν μπορῶ νὰ καταλάβω τὰ λόγια μιᾶς χωριάτισσας !... Ἔλα τώρα, πήγαινε ! Ἄρνος στοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ εἶχανε παρακολουθήσει τὴ σκηνὴ αὐτὴ μὲ εἰρωνικὰ χαμόγελα...

Κ'ἔφυγαν ἀφήνοντας τὴνΜαρύσια ἄλαλη,μέσ'στὴ μέση τοὺδρόμου.

***

Οὔτε κείνη δὲν ἤξερε πόση ὥρα γυρνοῦσε ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ὅταν ξαναμπῆκε στὸ χωριό, εἶχε νυχτώσει.

Περπατοῦσε, χωρὶς νὰ ξέρη ποῦ πηγαίνει. Ἡ γλῶσσα της εἶχε κολλήσει στὸ λάρυγγά της, τὰ αὐτιά της βουΐζανε, τὰ ἤπατά της ἤτανε κομμένα... Το κεφάλι της ἤταν ἄδειο. Δὲν εἶχε πειὰ οὔτε τὴ δύναμη νὰ σκεφτῆ. Τὸ μόνο ποὺ ἐννοιωθε, ἦταν ἕνας ἀνυπόφορος πόνος στὴν καρδιά...

Καί, ξαφνικά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη, βρέθηκε μπρὸς στὴν ταβέρνα. Ὁ ταβερνιάρης, ποὺ στεκότανε στὴν πόρτα, τῆς φώναξε ἀπὸ μακρυὰ καὶ τὴν ἔμπασε μέσα.

Ἡ Μαρύσια ἔκατσε σ' ἕνα τραπέζι ἀμίλητη. Ὁ ταβερνιάρης εἶχε μάθει τὰ διατρέξαντα στὸ Εἰρηνοδικεῖο καὶ τὴ ρώτησε ἂν εἶχε κάνει κανένα διάβημα ν' ἀκυρωθῆ τὸ συμβόλαιο.

— Πῆγα στοῦ παπᾶ, νὰ μιλήση στοὺς μεγάλους. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ μοῦ πάνη τίποτα.

— Καὶ ὕστερα ;

Ὕστερα πῆγα στὸν Διοικητή. Ἐκεῖνος μ' ἔστειλε στὸ στρατιωτικὸ διοικητή, μὰ δὲν μπόρεσα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβη τί ἤθελα.... Δὲν ἔκανα τίποτα οὔτε ἀπὸ κεῖ....

— Καὶ τώρα τί σκοπεύεις νὰ κάνης ;

— Δὲν ξέρω τίποτα.

Ὁ ταβερνιάρης ἔμεινε λίγο ἀμίλητος. Φαινότανε σὰν κάτι νὰ ἤθελε νὰ πῆ, μὰ δὲν τολμοῦσε.Τέλος, ἔλαβε τὴ μεγάλη ἀπόφαση.

— Θὰ σοῦ πῶ κάτι, Μαρύσια, καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὲ παρεξηγήσεις... Ἀφοῦ θέλεις τόσο πολὺ νὰ σώσης τὸν ἄντρα σου ἀπὸ τὸ στρατιωτικό, γιατὶ δὲν πᾶς νὰ παρακαλέσης τὸ Ζολζικιέβιτς νὰ σοῦ δώση τὸ συμβόλαιο πίσω ;

— Ποτέ ! φώναξε ἄγρια ἡ Μαρύσια.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγο, σὰν νὰ σκέφτηκε πιὸ ψύχραιμα, ρώτησε τὸν ταβερνιάρη.

— Εἶσαι βέβαιος ὅτι τὸ συμβόλαιο εἶνε στὰ χέρια τοῦ Ζολζικιέβιτς ;

— Ναί, πρέπει νὰ τὸ ὑπογράψη ὁ δήμαρχος, χρειάζονται καὶ κάτι ἄλλες διατυπώσεις.... Ἂν πᾶς τώρα καὶ βρῆς τὸν Ζολζικιέβιτς σὲ σπίτι του, θὰ σοῦ τὸ δώση πίσω τὸ συμβόλαιο καὶ ὕστερα θὰ σὲ ψέμματα στὸν Εἰρηνοδίκη ὅτι τὸ ἔχασε... Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέση σου, θὰ ἔκανα αὐτὴ τὴ θυσία, γιὰ νὰ σώσω τὸν ἄντρα μου ἀπὸ τὸ στρατιωτικό....

Ἡ Μαρύσια τὸν κύτταξε λίγο μὲ ὀρθάνοιχτα μάτια καὶ ὕστερα ἔφυγε τρέχοντας ἀπὸ τὴν ταβέρνα.

***

— Ἤμαρτον, Ρέπα, συγχώρεσέ με ! φώναξε ἡ Μαρύσια τοῦ Ρέπα, ὅταν, γυρνῶντας ἀργὰ τὴ νύχτα σπίτι της, τὸν εἶδε νὰ στέκεται ὄρθιος μὲς στὴ μέση τοῦ δωματίου καὶ νὰ τὴν περιμένη μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια ἀγριεμένος... Εἶσαι ἐλεύθερος τώρα... συνέχισε ἡ Μαρύσια δίνοντας στὸν ἄντρα της τὸ καταραμένο συμβόλαιο καὶ πέφτοντας γονατιστὴ μπροστά του... Συγχώρεσέ με γι' αὐτὸ ποὺ ἔκανα, μὰ τὸ ἔκανα γιὰ σένα, γιὰ τὸ παιδί μας !...

Ὁ Ρέπας τὴν κύτταξε στὴν ἀρχὴ σὰν ἀποβλακωμένος. Ὅταν κατάλαβε τί εἶχε κάνει ἡ γυναῖκα του γιὰ νὰ πάρη πίσω τὸ συμβόλαιο, ἐμούγκρισε δυνατὰ σὰν βῶδι, τὰ μάτια του πέταξαν σπίθες καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του βγῆκαν ἀφροί. Πλησίασε ἀμίλητος στὸν τοῖχο καὶ πῆρε ἕνα μπαλτά.

— Ἀκούμπησε τὸ κεφάλι σου ἐδῶ ! εἶπε στὴ γυναίκα του μὲ βραχνὴ φωνὴ δείχνοντάς της ἕνα χαμηλὸ σκαμνί.

Ἡ Μαρύσια εἶχε καταλάβει ὅτι πλησίασε τὸ τέλος της,

Δὲν μπόρεσε ὅμως ν' ἀνοίξη τὸ στόμα της, νὰ τὸν παρακαλέση νὰ τὴ λυπηθῆ, νὰ τοῦ πῆ ὅτι ἡ μεγάλη ἀγάπη της γι' αὐτὸν τὴν ἔσπρωξε νὰ πάη στὸ Ζολζικιέβιτς...

Ἡ ἀγωνία ποὺ δοκίμασε ὅλη τὴ μέρα, τῆς εἶχε ἀφαιρέσει κάθε δύναμη.

Καί, σὰν ἀρνάκι, σύρθηκε μὲ τὰ γόνατα ὡς τὸ σκαμνὶ ποὺ τῆς εἶχε δώση ὁ ἄντρας της καὶ ἀκούμπησε ἐκεῖ τὸ κεφάλι της, ἤσυχη καὶ ταπεινωμένη.

Ὁ Ρέπας σήκωσε τὸν μπαλτὰ καὶ τὸν κατέβασε μὲ δύναμι... Τὸ δαμάσκο πλημμύρισε στὸ αἷμα !...

Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσες ὧρες, κατὰ τὰ χαράματα, τεράστιες φλόγες ὑψώνοταν πάνω ἀπὸ τὸ χωριό.

Ὁ Ρέπας εἶχε βάλει φωτιὰ στὸ σπίτι τοῦ Ζολζικιέβιτς,γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ γιὰ τὴ διπλὴ ἀτιμία ποὺ ἔτοῦ εἶχε κάνει !...

Καὶ ἀπὸ τότε δὲν ξανάδανε τό Ρέπα στὸ χωριό...

(Διασκευὴ)

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΙΕΓΚΙΕΒΙΤΣ

"Ἔψησε ἕνα τσαΐ γιὰ νὰ συνέρθη ἔχοντας διαρκῶς τ' αὐτί του στὸ δρόμο...

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ

Σὲ ἕνα κύκλο κυρίων γινότανε συζήτησις περὶ τοῦ ποῖος εἶνε ὁ μεγαλείτερος ἐφευρέτης τοῦ κόσμου. Ἕνας ἔλεγε ὅτι εἶνε ὁ Σαφενσον, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε τὸ σιδηρόδρομο. Ἕνας ἄλλος, ἀρχουμανὴς αὐτός, ὑπεστήριζε ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ἐφευρέτης δὲν ἐφθασε τὸν Ἀρχιμήδη. Ἕνας τρίτος, ἀντικρούοντας τοὺς δύο προηγουμένους,παρουσίαζεν ὡς μεγαλείτερον ἀπὸ ὅλους τὸν Ἐδισσον.

Τέλος ἐπενέβη καὶ κάποιος Ἑβραῖος ποὺ ἄκουε ὡς ἐκείνη τὴ συμπὴ τοὺς ἄλλους, χαμογελῶντας πονηρά.

— Νὰ σᾶς πῶ, εἶπε, καλοὶ καὶ ἅγιοι οἱ ἐφευρέται ποὺ ἀναφέρατε, μὰ ἐγὼ θαυμάζω περισσότερο ἀπὸ ὅλους, ἐκεῖνον ποὺ ἀνεκάλυψε πρῶτος τὸν τόκο...

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Οἱ ἀρχαῖοι Σαμνῖται εἶχανε μιὰ πολὺ ὡραία συνήθεια. Συνεκτρωναν κάθε τόσο ὅλους τοὺς νέους τῆς χώρας κ' ἔβαζαν τὸν καθένα νὰ πῆ τὶς καλὲς πράξεις του καὶ τὶς ἀρετὲς του.Ἐκεῖνοι ποὺ ἔβγαιναν πρῶτοι στὸ διαγωνισμὸ αὐτόν, εἶχανε τὸ δικαίωμα νὰ διαλέξουν μόνοι τους τὴ γυναίκα τους, μεταξὺ τῶν κοριτσιῶν τοῦ τόπου τους, ἀδιάφορο ἂν ἦταν φτωχοὶ ἢ ἄσχημοι καὶ ἂν ζητούσανε γιὰ γυναίκα μιὰ νέα πλούσια καὶ ὄμορφη. Κάθε νέα τὸ θεωροῦσε ἐπίσης τιμὴ της νὰ τὴν πάρη γυναίκα ἕνας τίμιος καὶ ἐνάρετος νέος.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΝΤ' ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΘΥΣΙΑ

Ἐπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ μετὰ τὴν κατάληψη τῆς Πράγας ἀπὸ τοὺς Γάλλους, δεκατρεῖς χιλιάδες στρατιῶτες, ἀπομεινάρια τῆς δοξασμένης στρατιᾶς, ἡ ὁποία εἶχε μπῆ νικήτρια στὴν πόλη αὐτή, ἔχασαν ξαφνικὰ τὴ συνοχή τους μὲ τὶς ἄλλες γαλλικὲς στρατιές, ἐνῶ συγχρόνως, οἱ Αὐστριακοί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐνισχυθῆ ἀπὸ τοὺς συμμάχους των Ἄγγλους ἔπαψαν νὰ ὑποχωροῦν καὶ ἔγιναν πάλι ἐπιθετικοί. Οἱ Γάλλοι μὴ μπορῶντας νὰ κάνουν κι' ἀλλιῶς ἀναγκάστηκαν νὰ κλειστοῦν στὴν Πράγα καὶ ἀπὸ πολιορκηταὶ ποὺ ἦταν πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα νὰ γίνουν πολιορκούμενοι. Ἦταν Δεκέμβρης, καρδιὰ τοῦ χειμῶνα. Τὸ χιόνι ἔπεφτε νύχτα-μέρα κι' ὁ ἄγριος βοριᾶς φυσοῦσε ἀδιάκοπα. Ἦτανε τόσο τὸ κρῦο, ὥστε εἶχε ἀφανίσει τοὺς πολιορκημένους καὶ τοὺς εἶχε σφαιρέσει τὸ θάρρος. Ἡ ἀγωνία καὶ ἡ ἀπελπισία εἶχε ἀρχίσει ν' ἁπλώνεται παντοῦ, μέσα στὰ μεγάλα μέγαρα ὅπου εἶχαν κατολύσει οἱ ἀξιωματικοί, στὰ κρῦα δημόσια χτίρια, ὅπου τουρτούριζαν οἱ φτωχοὶ στρατιῶτες, στοὺς δρόμους ποὺ γύριζαν τραυματισμένοι, κουρελιασμένοι, σωστὰ φαντάσματα !... Ἀκόμα κι' ὁ ἴδιος ὁ στρατάρχης Μπὲλ "Ιλ τὰ εἶχε χαμένα. Μὴ βρίσκοντας καμμιὰ διέξοδο, ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ συγκαλέση σὲ συμβούλιο ὅλους τοὺς ἀνωτέρους του ἀξιωματικούς, γιὰ νὰποφασίσουν καὶ νὰ δώσουν μιὰ λύση στὴν τρομερὴ αὐτὴ κατάσταση, ἡ ὁποία δὲν μποροῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ παραταθῆ περισσότερο, γιατὶ αὐτὸ θὰ ἐσήμαινε τὴν καταστροφὴ τῶν Γάλλων. Ἦσαν ὅλοι τους κατάκλωμοι καὶ σιωπηλοί...

— Σᾶς ἐκάλεσα, κύριοι, ἄρχισε νὰ λέη, γιὰ νὰ σκεφθοῦμε καὶ νὰ βροῦμε ἕναν τρόπο νὰ φύγουμε καὶ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν Πράγα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀτιμασθοῦμε. Εἶνε νεροπὴ γιὰ ἕνα στρατὸ σὰν τὸ δικό μας νὰ πεθαίνη ἀπὸ τὸ κρῦο κλεισμένος μέσα σὲ μιὰ πόλη, χωρὶς νὰ χρησιμοποιηση τὰ σπαθιά του ποὺ σκουριάζουν μέσα στὶς θῆκες των. Ἡ ἡμέρες αὐτὲς εἶνε κρίσιμες γιὰ τὴ Γαλλία... Ἡ πατρίς μας εὑρίσκεται ἐν κινδύνῳ. Ἡ στρατιές μας, ἐξαντλημένες ἀπὸ κάθουρα ἀδρανεῖς στὴ Βαυαρία καὶ στὴ Βοημία,χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ δώσουν μιὰ μεγάλη μάχη.

— Εἶνε πολλοὶ οἱ ἐχθροί μας, εἶπε ἕνας συνταγματάρχης ! Ἡ Ἀγγλία, ἡ Αὐστρία, ἡ Ὀλλανδία. Ὁ οἶκος τῶν Βουρβώνων ἔχει ἐναντίον του τὴν μισὴ Εὐρώπη !...

— Τὸ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴν Πράγα κι' νὰ ὑποχωρήσουμε, ὅσο κι' ἂν εἶνε σωστὸ καὶ λογικὸ μοῦ φαίνεται ἀκατόρθωτο,ἐπρόσθεσε κι' ἕνας ἄλλος ἀξιωματικός.

— Τίποτα δὲν εἶνε ἀκατόρθωτο ! ἀκούστηκε ξαφνικὰ μιὰ φωνὴ Ἦταν ὁ Γκοετλογκόν, ἕνας ἤσυχος καὶ ἥρεμος ἄνθρωπος. Αὐτὸς δὲν ἦταν στρατιωτικός. Ἀλλὰ ἕνας ἁπλὸς πολίτης, ὁ ὁποῖος ἀκολουθοῦσε στὶς ἐκστρατεῖες τὸ γιὸ του στρατάρχη Μπὲλ-"Ιλ ἀπὸ ὑπερβολικὸ πατριωτισμὸ καὶ ἔτσι γιὰ διασκέδαση.

— Πῶς εἶπες ; ρώτησε ὁ στρατάρχης τὸ γιὸ του. Ὅτι τίποτα δὲν εἶνε ἀκατόρθωτο ; Ἔχεις κανένα σχέδιο φίλε μου ; Νὰ μᾶς τὸ πῆς...

Ὁ Γκοετλογκὸν ἔδειξε στὸ χάρτη μὲ τὸ δεχτυλό του ἕνα δρόμο, τὸν ὁποῖο, κατὰ τὴν γνώμη του ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν οἱ Γάλλοι, φεύγοντας ἀπὸ τὴν Πράγα.

— Νά,αὐτὸ τὸ δρόμο, εἶπε, πρέπει νὰ πάρουμε. Ἐμένα μοῦ φαίνεται ὅτι, ἂν ἀκολουθήσουμε μετὸ τὴν ἔξοδό μας αὐτὸ τὸ δρόμο, ἡ ὑποχώρησί μας, θὰ μεταβληθῆ σ' ἕναν ἁπλὸ περίπατο...

— Εἶνε ὅμως ἕνας περίπατος πολὺ ἐπικίνδυνος, τοῦ ἀπάντησε ὁ στρατάρχης, γιατὶ ὁ δρόμος αὐτὸς βρίσκεται ἀκριβῶς ἀπέναντι στὶς ἐχθρικὲς γραμμές. Ἔτσι θ' ἀναγκασθοῦμε νὰ τὸν περάσουμε νύχτα καὶ, γιὰ νὰ γίνη αὐτό, πρέπει προτήτερα νὰ κάμουμε ἀναγνώρηση, νὰ στείλουμε ἀπὸ τὴν ἡμέρα στρατιῶτες ἱκανοὺς καὶ πολὺ γενναίους γιὰ τὸν ἀνιχνεύσουν... Ποῦ θὰ τοὺς βροῦμε ὅμως τοὺς στρατιῶτες αὐτούς ; Οἱ στρατιῶτες μας ἔχουν χάσει τὸ ἠθικόν τους, εἶνε ψυχικὰ συντρίμια καὶ τοὺς λείπει πειὰ κάθε καλὴ θέλησις.

— Πόσοι στρατιῶτες χρειάζονται γιὰ νὰνιχνεύσουν τὸ δρόμο αὐτό, ρώτησε ὁ Γκοετλογκόν, χωρὶς ν' ἀπαντήση σ ἀ τελευταῖα λόγια τοῦ στρατάρχου.

— Τρεῖς, τουλάχιστον, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

— Θὰ τοὺς βρῶ ἐγώ ! φώναξε τότε θριαμβευτικὰ ὁ περίεργος αὐτὸς ἄνθρωπος.

— Πολὺ καλά, φίλε μου, εἶπε ὁ Μπὲλ-"Ιλ καὶ ὕστερα γυρίζοντας πρὸς ἕνα στρατηγό, πρόσθεσε :

— Κύριε μαρκήσιε, σᾶς παρακαλῶ νὰ συνοδεύσετε τὸν κ. Γκοετλογκὸν νὰ διαλέξη τοὺς τρεῖς αὐτοὺς στρατιῶτες ποὺ μᾶς χρειάζονται. Εἶνε τόσο δημοφιλὴς στὸ στρατό, ὥστε φανταζομαι ὅτι μόνη ἡ παρουσία του φτάνει γιὰ νὰ ἐμπνεύση θάρρος καὶ γενναιότητα στοὺς ἄνδρες μας.

Ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ Γκοετλογκὸν βγῆκαν ἀπὸ τὸ στρατηγεῖο, πέρασαν ἀπὸ τὸν κεντρικώτερο δρόμο τῆς πόλεως καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὴ μεγάλη πλατεία. Ἦταν ἡμέρα ἐπιθεωρήσεως καὶ εἶχαν παραταχθῆ ἐκεῖ ὅλα τὰ συντάγματα.

— Φαντάζεσθε ὅτι θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε αὐτοὺς τοὺς τρεῖς στρατιῶτες ποὺ μᾶς χρειάζουνται ; ρώτησε ὁ μαρκήσιος.

— Κύριε, ἀπάντησε ξερὰ ὁ Γκοετλογκόν, γιὰ νἀναλάβω ἐγὼ αὐτὸ τὸ ἔργο, θὰ πῆ ὅτι ξέρω ποῦ θὰ τοὺς βρῶ. Θὰ ἰδῆτε.

Πέρασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ἐλαφρὸ ἱππικό. Ὡραῖα κορμιά, λεβέντικο περπάτημα... Σταμάτησαν καὶ κύτταξαν...

— Κυττάξετε τὸν ἱππέα ἐκεῖνον, εἶπε ὁ μαρκήσιος καὶ τὸν ἄλλο πιὸ πέρα μὲ τὸ στρημένο μουστάκι ! Τί βλέμμα ! Τί μπράτσα. Αὐτοὶ μοῦ φαίνουνται κατάλληλοι γιὰ τὴν ἀνίχνευση.

— Δὲ μᾶς χρειάζουνται ἱππεῖς, κύριε, ἀπάντησε ὁ Γκοετλογκόν. Μᾶς χρειάζουνται μονάχα τρεῖς γενναῖες καρδιές. Ἂς προχωρήσουμε πιὸ πέρα.

Προχώρησαν πρὸς τὸ σύνταγμα τῶν Μπώς, τῶν περιφήμων αὐτῶν νικητῶν τοῦ Σερβέρ.

— Ἐ ! λοιπόν, εἶπε τότε ὁ στρατηγός,ἂς διαλέξουμε τάρα τρεῖς ἀπ' τοὺς δοξασμένους αὐτοὺς ἥρωες... Τί λέτε ;

— Ὄχι, ἀπάντησε ὁ Γκοετλογκόν, αὐτοὺς ἂς τοὺς ἀφήσουμε... Τοὺς φτάνει ἡ παληά τους δόξα. Πᾶμε πιὸ πέρα.

Πιὸ πέρα ἦσαν παραταιταγμένοι οἱ δραγόνοι. Φοβεροὶ στὴν ὄψι, περήφανοι καὶ κομαρτοὶ ἀπάνω σ' ἀλογά τους, ἐφοιαζαν μὲ ἀγάλματα ἡμιθέων ἀπάνου στὰ βάθρα τους.

— Τί λέτε γι' αὐτούς ; ρώτησε ὁ στρατηγός.

— Πολὺ βιάζεστε, τοῦ ἀπάντησε ὁ ἄλλος. Μὰ νὰ ποὺ φτάσαμε ὅμως σ' αὐτοὺς ποὺ ζητῶ. Τοὺς ἐθελοντάς. Πῶς σᾶς φαίνονται ;

— Ὑπέροχοι, ἀπάντησε ὁ στρατηγός,πλησιάζοντας στὸ σύνταγμα τῶν ἐθελοντῶν.

Ὁ Γκοετλογκόν, ἔκανε τότε ἕνα συνθηματικὸ νόημα κι' ἀμέσως προχώρησαν μπρὸς ἀπὸ τὴν παράταξη τρεῖς στρατιῶτες. Ἦσαν τρία ναρώτατα ποιδιὰ μὲ ξανθὰ μαλλιά, μὲ γαλάζια μάτια καὶ μὲ εἰλικρινῆ ἔκφρασι ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό τους. Πλησίασαν καὶ στάθηκαν σὰν μαρμαρωμένοι τέσσερα βήματα μακριὰ ἀπὸ τὸ στρατηγὸ καὶ τὸ σύνοδό του.

— Ἐ ! παλληκάρια ! τοὺς εἶπε τότε ὁ Γκοετλογκόν, σηκώστε λίγο πιὸ ψηλὰ τὰ κεφάλια σας ! Ἔτσι ! Σήμερα πρέπει νὰ εἶστε πιὸ ὑτερήφανοι ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, γιατὶ θὰ ἔχετε τὴν τιμὴ νὰ προσφέρετε τὴ μεγαλείτερη ὑπηρεσία στὴ Γαλλία. Ὁ στρατάρχης Μπὲλ-"Ιλ μοῦ ἀνέθεσε νὰ τοῦ βρῶ τρεῖς στρατιῶτες ἱκανοὺς νὰ ἀναλάβουν μιὰ σπουδαία ἀποστολή. Ἀπ' ὅλο τὸ στρατὸ διάλεξα ἐσᾶς τοὺς τρεῖς. Ὁ στρατηγὸς ἀπ' ἐδῶ θὰ σᾶς ἐξηγήση τὴν ἀποστολή.

Οἱ τρεῖς στρατιῶτες ἀνταρίχισαν ἀπὸ περηφάνεια. Ἦσαν νέοι ἄγνοι κ' εὐγενικοί, ψυχὲς ἄδολες κ' ἡρωϊκὲς κ' ἡ συγκίνησή τους τοὺς ἔκανε νὰ δακρύσουν...

— Κύριε, ἀπάντησε ὁ μικρότερος ἀπ' τοὺς τρεῖς, ἂν καὶ εἶμαι ὁ πιὸ μικρὸς ἀπὸ τἀδέρφια μου, τολμῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ μέρους των γιὰ τὴν ἐκλογὴ αὐτὴ ποὺ τόσο μᾶς τιμᾶ. Εἴμαστε περήφανοι γιατὶ ὁ στρατάρχης μᾶς κάνει μιὰ τέτοια τιμή. Τί θὰ κάνουμε ; Ποιὰ εἶνε ἡ σκεται στὴν Πράγα ;

Ὁ Γκοετλογκὸν ἀποτραβήχτηκε λίγο ἀφήνοντας τὸ στρατηγὸ νὰ ἐξηγήση στοὺς τρεῖς στρατιῶτες τὴν ἀποστολή τους. Ὁ περίεργος αὐτὸς ἄνθρωπος φαινόταν τώρα σκεφτικὸς καὶ κάπως πικραμένος. Μετὰ δέκα λεπτὰ τὸν πλησίασε ὁ στρατηγός.

— Τελείωσαν ὅλα, τοῦ εἶπε.

— Τί σᾶς εἶπαν ; ρώτησε ὁ Γκοετλογκόν.

— Ἂ εἶνε τρελλοὶ ἀπὸ τὴ χαρά τους, ἀπάντησε ὁ στρατηγός. Νὰ τοὺς βλέπετε ! Πηδοῦν καὶ χορεύουν ἀπὸ ἐνθουσιασμό.

Ὁ Γκοετλογκὸν τοὺς πλησίασε.

— Λοιπόν ; τοὺς εἶπε, ἐλπίζετε πὼς θὰ περάσετε τὸ δρόμο, χωρὶς νὰ σᾶς καταλάβη ὁ ἐχθρός ;

— Θὰ ντυθοῦμε χωριάτες, ἀπάντησε ὁ μικρότερος, καὶ σίγουρα δὲ θὰ μᾶς γνωρίσουν.

— Δὲν εἶνε χαοτισμένος αὐτὸς ὁ μικρός, κ. Γκοετλογκόν ; εἶπε ὁ στρατηγός, χαϊδεύοντας τὸ μικρότερο ἀπὸ τὰ τρία ἀδέρφια.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἀπάντησε τίποτα... Φαινόταν πολὺ συλλογισμένος καὶ εἶχε τὸ κεφάλι του σκυμμένο κάτω. Ὕστερα, σηκώνοντας ἀπότομα τὸ κεφάλι, εἶπε πρὸς τοὺς τρεῖς στρατιῶτες :

— Ἐμπρός, πηγαίνετε. Νὰ εἶστε πολὺ προσεκτικοὶ καὶ νἄχετε πάντα στὸ νοῦ σας ὅτι ἡ σωτηρία τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς τιμῆς τῆς Γαλλίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς.

Τὰ τρία παλληκάρια χαιρέτησαν κ' ἔφυγαν. Πῆγαν νὰ ἑτοιμασθοῦν. Καθὼς ἔτρεχαν χοροπηδῶντας ἀπὸ τὴ χαρὰ τους, πέρα πρὸς τὴ στρατῶνα, οἱ δυὸ γέροι τοὺς παρακολουθοῦσαν μὲ τὸ βλέμμα

Τραυματισμένοι, κουρελιασμένοι, σωστὰ φαντάσματα !...

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ"
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 52-03)
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ"
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος.. Δρχ. 180 || Ἐξωτερικοῦ Δίρ. Ἀγγλίας Μία καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ Σελίνια ...
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ
Τὰ προηγούμενα τεύχη τιμῶνται δραχ. 8.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ" : Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. STROYMBOS 261 w. 85th Str New-York U.S.A. καὶ ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Τ.

Ὁ τύπος τῆς ξανθῆς, ἀφελοῦς καὶ συμπαθητικῆς «Γκρέτχεν». Ὕφος συμπαθέστατο. Ἕνα πρόσωπο ποὺ φεγγοβολάει ἀδιάκοπα ἀπὸ γέλιο καὶ παιδιάστικη ἀθωότητα. Τὴν διακρίνει χιοῦμορ καὶ νοστιμολογία. Φίλεργη σὲ σημεῖο ἀξιοθαύμαστο, ἀπόδειξις ὅτι κατέχει θέσιν γιὰ τὴν ὁποία ἀπαιτοῦνται ἐξαιρετικαὶ γνώσεις καὶ μεγάλη ἐπιμέλεια καὶ ἱκανότης.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Μετὰ ἀνακωχὴν δεξιώσεων ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, αἱ αἴθουσαι ἐπανέκτησαν τὴν συνήθη ὄψιν των. Αἱ κοσμικαὶ κυρίαι καὶ Δεσποινίδες ἐπανῆλθον εἰς τὰς θέσεις τοῦ μπρίτζ, κοὺν - κάν, κοῦπες. Αἱ νεαραὶ Μπὰκ - μὶς κατέλαβον τὸ χορευτικὸν τερραίν, ὁ Μὰλ - Κὲρκ παρέλαβεν τὸ Σαξόφωνόν του καὶ ὁ Ρῶσσος τραγουδιστὴς τὴν μπαλαλάϊκά του.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον δεξίωσις παρὰ τῷ Ὑφυπουργῷ καὶ τῇ κ. Παπαδάτου.

— Παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Ἐλ. Βενιζέλου. κ. καὶ κ. Βουρλούμη, ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Πετρίδης. κ. καὶ κ. Γ. Καφαντάρη, κ. καὶ κ. Φραντζοῦ, πρέσβυς Ἰταλίας καὶ κ. Ἀρλόττα, πρέσβυς Ἀμερικῆς κ. Σκίνερ, Ἐπιτετραμμένος Γαλλίας κ. ντὲ Λάνς, Ναύαρχος καὶ κ. Λοπρέστη, κ. καὶ κ. Κ. Βενιζέλου, κ. καὶ κ. Κ. Ἰζαΐλώφ, κ. Σοφ. Βενιζέλου, Ναύαρχος καὶ κ. Γκίνη, Κόμησσα Καποδίστρια, Ναύαρχος καὶ κ. Ν. Μακκᾶ, κ. καὶ κ. Μ. Τσαμαδοῦ, ἡ κ. Λάππα Διομήδους.

— Μιὰ ἐμφάνισις ποὺ τὴν διακρίνει χάρις, συμπαθητικότης καὶ συγχρόνως πικάντικη ὠμορφιὰ ἡ Δὶς Μαρία Γκίνη.

— Διὰ τὴν 6ην Ἀπριλίου ἀναγγέλεται χορευτικὴ ἑσπερὶς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ι. Ρωμάνου εἰς τὴν ὡραιοτάτην ἐν Κηφισσιᾷ ἔπαυλίν των.

— Διὰ τὶς 3 Ἀπριλίου ἀναγγέλεται δεξίωσις—τσάϊ εἰς τό Πτὶ—Παλαὶ παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Α. Μιχαλακοπούλου.

— Τὴν Κυριακὴν δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Α. Λαδοπούλου.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἕνα πολὺ εὐχάριστο μπάλ-μπλὰν παρὰ τῷ καὶ τῇ κ. Ἀλ. Δημητριαδη.

— Δυὸ ἔμψυχα λουλούδια αἱ Δες Ντέπη καὶ Λίλα Δημητριάδη ἡ μιὰ μὲ κρὲπ - ἰντιάνα βὲρ - ντ - ώ, μοντέλλο Λανβέν, καὶ ἡ ἄλλη μὲ ζωρζὲττ ἄσπρη ἐμπριμὲ κόκκινη, ποὺ σχημάτιζεν πλισσὲ βολάν.

— Ἕνα γκροὺπ ἀπὸ ὡραῖες : Λίς Ἑλένη Γ. Κωνσταντινίδη, σύνολον ἀνοιξιάτικο μπλὲ κρὲπ-σατὲν ἐμπριμὲ μὲ λουλούδια μπὲζ καὶ κίτρινα, καπέλλο ψάθινο μπὲζ γαρνιρισμένο μὲ κορδέλλα μπέζ, ἡ κ. Δ. Χωρέμη, προφαντὴ καὶ ἐκτάκτως σὶκ ἐμφάνισις, μὲ φόρεμα χαριτωμένο ἀπὸ δαντέλλα μαύρη σὲ φόντο ἄσπρο ποὺ ἐσχημάτιζε μπάσκε συγκρατημένο μὲ πολύτιμον ἀγκρὰφ ἀπὸ μπριγιὰν καὶ μιὰ χαριτωμένη τὸκ ἀπὸ ἄσπρη καὶ μαύρη κορδέλλα, κ. Γ. Ράλλη ἀνοιξιάτικη θαυμασία τουαλέττα ἐμπριμὲ φυστικιὰ μὲ μπλὲ καὶ ρὸζ λουλούδια καὶ καπέλλο μᾶλλον μεγάλο ἐπίσης φυστικὶ γαρνιρισμένο μὲ μπλέ, Δὶς Δ. Σκαναβῆ, μὲ ἄσπρη ἐμπριμὲ κόκκινη ζωρζὲττ καὶ κόκκινο καστόρι, ἕνα μαντὼ κόκκινο σὲ μαῦρο τρία τέταρτα, συνεπλήρωνεν τὸ καλλιτεχνικὸ αὐτὸ σύνολον.

— Ὡραιότατος διάκοσμος σπιτιοῦ, λουλούδια ταιριασμένα μὲ τὶς στόφες τῶν ἐπίπλων καὶ τὰ μικρὰ τραπεζομάνδηλα [illegible]σαν σὲ ἐξαίσιες συνθέσεις.

— Χθὲς δεξίωσις μπρὶτζ παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ζούζουλα.

— Αἴθουσαι μεγαλοπρεπεῖς, ἕνα βυζαντινὸ σαλόνι θαυμασίας αὐθεντικότητος, φιλοξενεῖ τοὺς θιασώτας τοῦ ῥάουτ.

— Ἡ οἰκοδέσποινα φέρουσα μαύρην τουαλέττα, δέχεται τοὺς κεκλημένους της, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς θυγατρὸς της, κομψοτάτη φέρουσα σὶκ τουαλέττα ἀπὸ βελοῦδο ἐμπριμὲ μπλὲ-βέρ.

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων κ. καὶ κ. Βουρλούμη, κ. καὶ κ. Τριανταφυλλάκου, ἡ κ. Π. Τσαλδάρη, κ. καὶ κ. Καλλίνσκη, κ. καὶ κ. Ν. Ραγκαβῆ, Δὶς Ράδου κομψότατον γκρὶ σύνολον, κ. καὶ κ. Κοσμαδοπούλου, ἡ κ. Χατζανέστη, ἡ κ. Φωστηροπούλου, ἡ κ. Σακοράφου, ἡ κ. Λεντοπούλου, κ. καὶ κ. Ρεδιάδη, ἡ κ. Φάφη Μεταξᾶ κομψότατον μαῦρο καὶ ἄσπρο σύνολον, ἡ κ. Μεσσινέζη, κ. καὶ κ. Καλλιφρονᾶ, ἡ κ. Νικολαΐδη, κ. καὶ κ. Βυζαντίου, κ. καὶ κ. Παπαγεωργακοπούλου μὲ μαύρη κομψότατη τουαλέττα, Δὶς Ι. Σακοράφου πολὺ χαριτωμένη μὲ μπλὲ μαρὶν δαντέλλα.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον λευκὸς χορὸς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Θ. Λεκατσᾶ. Ἡ Δὶς Κυβέλη Λεκατσᾶ πολὺ ὤμορφη ἐδέχετο τὴν νεολαίαν μὲ τὴν συμπαθητικότητα καὶ τὴν χάριν ποὺ τὴν διακρίνει, φέρουσα θαυμασίαν τουαλέττα.

— Δεξίωσις προχθὲς Κυριακὴ ἀπόγευμα παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἠλ. Ἠλιάσκου.

— Ἡ οἰκοδέσποινα ἐδέχετο βοηθουμένη ἀπὸ τὶς θυγατέρες της κ. κ. Ψαλλίδα καὶ Χαρησιάδου.

— Ὅλαι αἱ κοσμικαὶ Ἀθῆναι παρήλασαν. Πολλά, πάμπολλα τραπέζια μπρὶτζ καὶ κυλικεῖον πλουσιώτατον.

— Διεκρίναμεν τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τὴν κ. Ἀρλόττα, τὴν κ. Σκίνερ, τὴν κ. Νεεμίντωφ, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ὁλλανδίας κ. Περσούμ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ν. Τριανταφυλλάκου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ἀντων. Μάτσα πολὺ ὤμορφη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ἀλ. Βλάγκαλη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Βαφιαδάκη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Λιβεράτου, τὴν κ. Καποδίστρια, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Κοράτζιο.

— Χαριτωμέναι καθ' ὅλα αἱ κυρίαι Π. Μπέμπη μὲ μαῦρα Θ. Φωτιάδη μὲ μαῦρα καὶ κ. Ἠλιάσκου μὲ γκρί.

— Ἐπίσης διεκρίθησαν ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κούρτουλη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Λ. Ρούφου, ἡ κ. καὶ ἡ δὶς Φρατζῆ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Στ. Φωτιάδη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μιχαλοπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Π. Μάτσα, ἡ κ. Α. Χωρέμη, ἡ κ. Μανέττα, ἡ κ. Μάνου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Λοπρέστη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Παντζώρη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κυριακίδη, ἡ κ. βαρώνη Ἀλιότη μὲ μαύρη καλαίσθητη τουαλέττα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀφεντούλη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ψιακῆ, ὁ κ. Ἰω. Ἠλιάσκος, ἡ κ. Πετιμεζᾶ, ἡ κ. Παπαγεωργακοπούλου, αἱ Δίδες Κυριαζῆ, Ρικάκη, Ψιακῆ, Κουντουριώτη, Σταύρου, Λοβέρδου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Οἰκονόμου, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Καλίνσκη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Χατζηδημητρίου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Σολωμοῦ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀλ. Χωρέμη, οἱ κ. κ. Θ. Φωτιάδης, Π. Μπέμπης, Ἠλιάσκος, Π. Μάνος, Γ. Μακκᾶς, Ι. Φωτιάδης, Β. Κάρταλης, στρατηγὸς Μαυρομιχάλης, Ἀλ. Πάλλης καὶ Θ. Μελᾶς.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

σκεφτικοί.

— Μοῦ φαίνεται, εἶπε ὁ στρατηγός, μιλῶντας ἀργά. πὼς καταδίκασα σὲ θάνατο αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα παιδιά.. Ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ εἶνε τόσο ἐπικίνδυνη, ὥστε ἐλάχιστες πιθανότητες ὑπάρχουν νὰ σωθοῦν...

Ὁ κ. Γκοετλογκὸν δὲν εἶπε τίποτα... Μιὰ θλιβερὴ σκέψι κυριαρχοῦσε στὸ μυαλό του. Φαινόταν ἕτοιμος νὰ κλάψη. Ἔσφιγγε τὰ χείλη του, λὲς κ' ἤθελε νὰ συγκρατήση τους λυγμοὺς ποὺ τὸν ἔπνιγαν.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ στρατηγὸς εἶπε πάλι :

— Ὅταν μιλοῦσα σ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς κανόνιζα τὴν ἀποστολή τους, συλλογιζόμουν πὼς εἴχαμε ἤδη προτήτερα τόσους γενναίους καὶ χεροδύναμους κ' ἐμπειροπόλεμους στρατιῶτες. Μ' ἐμποδίσατε ὅμως, κ. Γκοετλογκὸν νὰ διαλέξω ἀπ' αὐτούς. Γιατὶ νὰ μ' ἐμποδίσετε ;

— Κύριε, ἀπάντησε ὁ Γκοετλογκόν, μιλῶντας βαρειὰ κι' ἀργά, ἐγὼ δὲν ἔχω καμμιὰ θέσι στὸ στρατό, κανένα ἀξίωμα. Τὸν ἀκολουθῶ μόνο ὡς φίλος τοῦ στρατάρχου. Γι' αὐτὸ λοιπὸν δὲν ἔχω καὶ τὸ δικαίωμα νὰ λιγοστέψω τὸ στρατὸ αὐτὸ οὔτε κατὰ ἕνα στρατιώτη.

— Μὰ τότε αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ; ρώτησε ὁ στρατηγός.

— Ἅ ! ὅσο γι' αὐτοὺς διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Αὐτοὶ μοῦ ἀνήκουν.

— Σᾶς ἀνήκουν ; δὲν καταλαβαίνω. Ἐξηγηθῆτε μου, ποιοὶ εἶνε αὐτοὶ οἱ τρεῖς νέοι ;

— Εἶνε τὰ τρία παιδιά μου ! ἀπάντησε τότε ὁ Γκοετλογκόν, κυττάζοντας ὑπερήφανα τὸ στρατηγὸ στὰ μάτια.

ΖΩΡΖ ΝΤ' ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ

Η
«ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»
ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΥΡΙΟ
ΕΙΝΕ ΓΕΜΑΤΗ ΔΙΑΛΕΧΤΗ ΥΛΗ, ΑΦΑΝΤΑΣΤΟΥ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ
Μὲ 2.50 δρχ. ἀγοράζετε χιλίων εἰδῶν πνευματικὰς τέρψεις !...

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ μας ἐξωφύλλου εἶνε ἔργον τοῦ ζωγράφου Καρόλου Ρίκερτ, φέρει δὲ τὸν τίτλο «Ἡ Μικρὴ Ἀναγνώστρια».

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ὄχι, δὲν εἶνε τὸ ὅπλο ποὺ σοῦ ἁρμόζει αὐτό...

Κι' ἀμέσως ὥρμησε κατὰ τοῦ Ζερβοῦ, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ λαιμὸ μὲ τὰ κοκκαλιάρικα χέρια του κι' ἄρχισε νὰ σφίγγη, νὰ σφίγγη !...

Τὰ μάτια τοῦ κύρ' Βερνάρδου πετάχτηκαν ἔξω. Κατάλαβε πὼς ἔφτασε ἡ τελευταία του στιγμή. Καὶ τότε ἡ ἀπελπισία του, ὁ τρόμος του, τοὔδωσαν ἀφάνταστη δύναμη. Τινάχτηκε ἀπότομα, ξέφυγε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Προφήτη κ' ἔτρεξε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δωματίου. Ἐκεῖ εἶδε κάτω τὸ μαχαῖρι ποὖχε πετάξει προηγουμένως ὁ ἀντίπαλός του. Χωρὶς νὰ χάση καιρὸ τὸ ἅρπαξε καὶ πῆρε στάση ἐπιθετική. Τὰ μάτια του ἄστραφταν. Τὰ δόντια του χτυποῦσαν σὰν νἆχε ῥῖγος...

— Ἀχρεῖε, φώναξε ὁ Προφήτης, δὲν θὰ μοῦ ξεφύγης. Θὰ πεθάνης !...

Ἂν καὶ ὁπλισμένος ὁ κύρ' Βερνάρδος, τραύλισε γιὰ τελευταία φορά :

— Ἔλεος !... Ἄφησέ με νὰ ζήσω !...

— Θὰ πεθάνης !..

— Τί θὰ καταλάβης ἂν μὲ σκοτώσης ;

— Θὰ γλυτώσω τὸν κόσμο ἀπὸ ἕνα τέρας σὰν κ' ἐσένα.

— Θὰ εἶμαι καλὸς στὸ μέλλον, στὸ ὑπόσχομαι.

— Ψεύδεσαι.

— Σοῦ τὸ ὁρκίζουμαι στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ !

— Μὴ ὑβρίζης τὸ Θεό, σκύλε !... Σοῦ εἶπα θὰ πεθάνης !

Ὁ κύρ' Βερνάρδος κατάλαβε πὼς τὰ λόγια καὶ τὰ παρακάλια, ἡ κλάψες καὶ οἱ θρῆνοι δὲν ὠφελοῦσαν. Ἔσφιξε λοιπὸν τὸ μαχαῖρι στὰ χέρια του καὶ οὔρλιαξε :

— Λοιπὸν πλησίασε ἂν τολμᾶς... Θὰ μὲ πνίξης, θὰ μὲ στραγγαλίσης. ἀλλὰ προηγουμένως θὰ σοῦ πιῶ τὸ αἷμα !...

Ὁ Προφήτης ἅρπαξε ἕνα κλινοσκέπασμα, ὥρμησε κατὰ τοῦ Ζερβοῦ, τοῦ τὸ ἔρριξε ἐπάνω του, τὸν κουκούλωσε μ' αὐτὸ καὶ κατόπιν τὸν ἐμάγγωσε ἀνάμεσα στὰ σιδερένια χέρια του.

Ὁ Βερνάρδος ἄφησε ἕνα μούγγρισμα θηρίου ποὺ τὸ πνίγουν καὶ προσπάθησε νὰ ἐλευθερωθῆ, χτυπῶντας στὰ τυφλὰ μὲ τὸ μαχαῖρι του.

Σὲ μιὰ στιγμὴ χτύπησε τὸν Προφήτη στὸ στῆθος. Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ τὸν σκότωνε. Μὰ τὸ μαχαῖρι χτύπησε σὲ κάποιο κόκκαλο τοῦ στέρνου καὶ γλύστρησε, σχίζοντας τὸ δέρμα τοῦ γέροντος Οὐγενότου ὡς τὴν κοιλιά !...

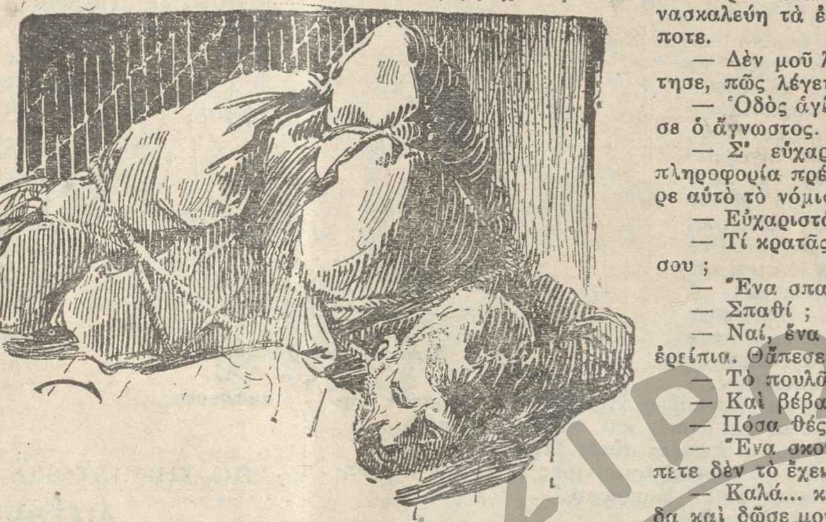

Ἔδεσε τὸν κύρ' Βερνάρδο χειροπόδαρα...

Ὁ Προφήτης ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ ἐπιπόλαιο αὐτὸ τραῦμα, ἅρπαξε τὸ ὁπλισμένο χέρι τοῦ Ζερβοῦ καὶ τοῦ τὸ ἔστριψε μέχρι ἐξαρθρώσεως. Ὁ Βερνάρδος οὔρλιαξε ἀπ' τὸν πόνο κι' ἄφησε τὸ μαχαῖρι νὰ πέση κάτω. Ὁ Προφήτης τὸ κλώτσησε μακρυὰ καὶ κατόπιν ἀγκάλιασε γερὰ τὸν Ζερβὸ καὶ τὸν ἔρριξε κάτω...

Ὁ κύρ' Βερνάρδος εἶχε ἐξαντληθῆ πειά, εἶχε χάσει ὅλη του τὴν ἐνεργητικότητα, εἶχε ἐγκαταλειφθῆ στὴν τύχη του...

Ὁ Προφήτης ἐκάθησε ἐπάνω του κ' ἔπειτα πῆρε ἕνα σεντόνι ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ τὸ ἔσχισε σὲ πλατειὲς λωρίδες. Ἔδεσε μ' αὐτὲς τὸ Βερνάρδο χειροπόδαρα καὶ κατόπιν σηκώθηκε ὄρθιος καὶ τοῦ εἶπε :

— Δῶσε μου τὸ κλειδὶ νὰ βγῶ ἀπὸ δῶ μέσα.

— Θὰ μ' ἀφήσης νὰ ζήσω ; ρώτησε ὁ Βερνάρδος.

— Ὄχι. Δῶσε μου τὸ κλειδί.

— Δὲν τὸ ἔχω.

— Λὲς ψέμματα.

— Μοῦ τὸ πῆραν οἱ Οὐγενότοι ποὔφυγαν ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Γαβερῶ.

— Πολὺ καλά... Κάμε τὴν προσευχή σου...

— Δὲν ἔχεις λοιπὸν οἶκτο, δὲν ἔχεις καρδιά, ἔσκουξε ὁ Βερνάρδος.

— Σὺ εἶχες καρδιὰ ὅταν μ' ἐπρόδιδες ;

— Μετάνοιωσα γι' αὐτό.

— Εἶνε ἀργὰ πειά. Ἡ Νικολέττα Ἀλουΐνου πέθανε στὴ φυλακὴ ποὺ μᾶς εἶχαν ρίξει. Ἔκαμα ὅρκο πάνω στὸ πτῶμα της νὰ ἐκδικηθῶ κι' ἀρχίζω ἀπὸ σένα.

— Δὲν φοβᾶσαι τὸ Θεό ;

— Ὁ Θεὸς δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ σένα. Ἡ ψυχή σου ἀνήκει στὸ διάβολο !..

Ὁ κύρ' Βερνάρδος ἔτριξε μὲ λύσσα τὰ δόντια του.

— Καταραμένε, κακοῦργε, δολοφόνε !... ἄρχισε νὰ φωνάζη.

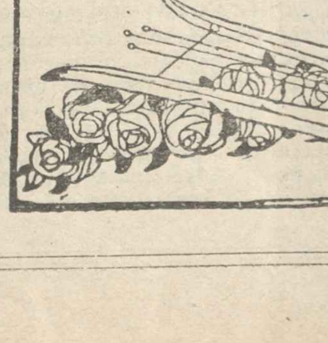

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ συνεχίση τὸ ὑβρεολόγιό του. Ὁ Προφήτης ρίχτηκε ἀπάνω του καὶ τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ λαιμό. Τὰ χέρια του σφίχτηκαν, ἕνας ρόγχος βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ κύρ' Βερνάρδου κ' ἔπειτα βαθειὰ σιωπὴ ἁπλώθηκε γύρω...

Ὁ κύρ' Βερνάρδος Ζερβὸς δὲν ζοῦσε πειά !

Ἡ βρωμερὴ ψυχή του εἶχε κατέβει στὴν Κόλασι !...

Ὁ Προφήτης σηκώθηκε ἐπάνω καὶ κύτταξε γιὰ μερικὲς στιγμές, τὸ ἄψυχο πτῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου τόσα εἶχε ὑποφέρει...

Σήκωσε ἔπειτα τὰ μάτια του ψηλὰ καὶ ψιθύρισε :

— Θεέ μου, συγχώρησέ με !...

Ἕνα ποτῆρι νεροῦ βρισκόταν πάνω σ' ἕνα τραπέζι. Τὸ ἅρπαξε καὶ τὸ ἔπιε ὁλόκληρο. Ἄνοιξε ἔπειτα τὴν πόρτα τοῦ δωματίου καὶ κατέβηκε στὴν αὐλή.

Πυκνὸ σκοτάδι ἁπλώνοταν γύρω...

Τὰ ἐρείπια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Γαβερῶ ἐκάπνιζαν ἀκόμη.

Τὸ Παρίσι κοιμόταν.

Οἱ γύρω δρόμοι ἦσαν ἔρημοι.

Ὁ Προφήτης προχώρησε ὥς τὴν πόρτα τῆς αὐλῆς, ἀπ' τὴν ὁποία εἶχαν βγεῖ προηγουμένως οἱ Οὐγενότοι καὶ προσπάθησε νὰ τὴν ἀνοίξη. Μὰ ἡ πόρτα δὲν ἄνοιγε. Εἶδε τότε σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς μερικὰ δεμάτια ξύλα. Ἔτρεξε, τὰ πῆρε, τὰ σώριασε κοντὰ στὸν τοῖχο, ἀνέβηκε πάνω σ' αὐτὰ καὶ πήδησε ἔξω....

Καθὼς προχωροῦσε μέσα στὸ σκοτάδι, διέκρινε ἀνάμεσα στὰ καπνίζοντα ἐρείπια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Γαβερῶ μιὰ σκιά.

Ὁ Προφήτης πλησίασε καὶ διέκρινε ἕναν ὕποπτο κουρελῆ, ν' ἀνασκαλεύη τὰ ἐρείπια μήπως βρῆ τίποτε.

— Δὲν μοῦ λές, φίλε μου, τὸν ρώτησε, πῶς λέγεται ὁ δρόμος αὐτός ;

— Ὁδὸς ἁγίου Ἀντωνίου, ἀπάντησε ὁ ἄγνωστος.

— Σ' εὐχαριστῶ. Κ' ἐπειδὴ κάθε πληροφορία πρέπει νὰ πληρώνεται, πάρε αὐτὸ τὸ νόμισμα.

— Εὐχαριστῶ, κύριε.

— Τί κρατᾶς κάτω ἀπ' τὸ μανδύα σου ;

— Ἕνα σπαθί, κύριε.

— Σπαθί ;

— Ναί, ἕνα σπαθί. Τό βρῆκα στὰ ἐρείπια. Θἄπεσε ἀπὸ κανέναν Οὐγενότο.

— Τὸ πουλᾶς ;

— Καὶ βέβαια τὸ πουλῶ.

— Πόσα θές ;

— Ἕνα σκοῦδο, κύριε. Καθὼς βλέπετε δὲν τὸ ἔχει πειράξει ἡ φωτιά.

— Καλά... καλά... Πάρε δυὸ σκοῦδα καὶ δῶσε μού το.

Ὁ ἄγνωστος ἔδωσε τὸ σπαθὶ στὸν Προφήτη κ' ἐτσέπωσε τὰ δυὸ σκοῦδα...

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Οὐγενότων τὸ ζώστηκε, διπλώθηκε στὸ μανδύα του καὶ χάθηκε σὰν φάντασμα μέσα στὸ σκοτάδι, ψιθυρίζοντας :

— Θὰ ἐκδικηθῶ !... Θὰ ἐκδικηθῶ !...

Τὸ Παρίσι ἦταν ἔρημο.

Ὁ Προφήτης τράβηξε ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς σκοτεινοὺς κ' ἐρημωμένους δρόμους πρὸς τὸ Λοῦβρο. Ὅταν ἔφτασεν ἐκεῖ πλησίασε τὸν πρῶτο φρουρὸ ποὺ διέκρινε.

Ὁ φρουρὸς ἐπρότεινε τὸ ὅπλο του.

— Μὴν ἀνησυχῆς, παιδί μου, φώναξε ὁ Προφήτης.

— Τί ζητᾶς ; ρώτησε ὁ φρουρός.

— Μιὰ πληροφορία.

— Νάρθῆς τὸ πρωΐ.

— Μοῦ χρειάζεται τώρα ἀμέσως ! Δέχουμαι νὰ τὴν πληρώσω. Νά !.. Καὶ πέταξε στὸ φρουρὸ ἕνα χρυσὸ νόμισμα.

— Λέγε, τί θέλεις ; ρώτησε ὁ φρουρός.

— Μένει ἀκόμα στὸ Λοῦβρο ὁ Μονμορανσύ ;

— Ὄχι.

— Ἔφυγε ;

— Ναί.

— Ἔχει μαζύ του τὸν γραμματέα του Ροβέρτο Κέρ ;

— Τὸν γραμματέα του ;

— Ναί.

— Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω.

— Καλά, αὐτὸ ἤθελα νὰ μάθω...

— Φύγε τώρα, γιατὶ ἂν σὲ δοῦνε θὰ μὲ τιμωρήσουν.

Ὁ Προφήτης ἔφυγε, χωρὶς νὰ πῆ λέξι. Ἄρχισε νὰ πλανιέται στὸ δρόμο βυθισμένος σὲ σκέψεις. Νέα περίοδος ζωῆς ἄρχιζε γι' αὐτόν. Περίοδος ἀγώνων, περίοδος πάλης, ὄχι μόνον θρησκευτικῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Ο ΣΚΛΗΡΑΚΗΣ

(Β')

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ περιοδεία τοῦ Ἀποκρηάτικου θιάσου, μέσα στὶς γειτονιές, ἦταν θριαμβευτική. Ἡ νέα κωμωδία τοῦ Σκληράκη, ἄρεσε πολύ. Ὁ Κώστας ἦτανε στὶς δόξες του. Ὁ κόσμος τὸν χαιρετοῦσε, ἡ νοικοκυρὲς τὸν κερνοῦσαν, ὤμορφα μάτια τὸν γλυκοκύτταζαν.

Κάθε κυρὰ καὶ δούλα...

Ὅταν ἔπερνε ὅμως νὰ νυχτώνη καὶ ἡ Ἀποκρηὰ τελείωνε πειὰ κ' οἱ μασκαράδες κουρασμένοι ἀπὸ τὶς παρελάσεις καὶ ἀπὸ τὸ καμάρωμα, ἔβγαζαν τὶς μάσκες τους καὶ τὶς φορούσανε ἀνάποδα, πίσω ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀφίνοντας τὸ πρόσωπο ἐλεύθερο, τότε ὁ Σκληράκης ἔδωσε τὴν τελευταία του παράστασι κάτω πάλι ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Μαρίας.

Τώρα ὅμως ἡ Μαρία δὲν κατέβηκε γιὰ νὰ τὸν χαιρετήση καὶ τῆς κουζίνας τὸ παράθυρο, ποὺ ἄνθιζε ἀπὸ τὸ πρόσωπό της κ' ἔλαμπε, ἔμεινε κλειστό.

Ὁ Σκληράκης βλέποντας τὴν περιφρόνησι αὐτὴ ἀναστέναξε καὶ τραγούδησε μὲ ντέρτι:

Τί κρῖμα νὰ μὴν γεννηθῆς
στὴν ἐποχὴ ἐκείνη,
ποὺ κορτεζάριζεν ὁ Ζεύς,
κάθε κυρὰ καὶ δοῦλα,
καὶ πότε βώδι τοὔρχοταν
καὶ γάϊδαρος θὰ γίνονταν
ὁ Ζεὺς γιὰ νὰ σὲ κλέψη!
γιὰ τσαχπινιὲς νὰ γίνη,
πότε πουλὶ κατάλευκο,
πότε χρυσῆ βροχοῦλα.
Ἂν τότε ἦσουνα καὶ σύ,
πολλὴ δὲν θέλει σκέψι

Ἔδωσε ὕστερα τὸ σημεῖο νὰ διευθυνθῆ ἡ κουμπανία πρὸς τὴ μάντρα καὶ νὰ διαλυθῆ. Τί τὄθελε πειὰ τὸ γλέντι καὶ τὶς παραστάσεις ἀφοῦ ἡ Μαρία τὸν περιφρονοῦσε; Ὅταν μάλιστα ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἔμαθε πὼς ἡ Μαρία θὰ παντρευότανε μὲ κάποιον ποὺ γύρισε ἀπ' τὴν Ἀμερικὴ ὅλο δολλάρια, τοὖρθε ταμπλᾶς!... Τί μποροῦσε νὰ κάμη πειά; Ἂν ἦσαν Ἀποκρηὲς κάτι θὰ σκέπτοταν, κάπως θὰ τὰ βόλευε. Ἐνῶ τώρα;... Βυθίστηκε λοιπὸν ὁ Σκληράκης καὶ πάλι στὴν ἀφάνειά του. Ἄρχισε νὰ κιτρινίζη κι' ὅσο πήγαινε καὶ μαραινότανε.

Ὅταν ἡ πομπὴ ξεκίνησε

Ἔτσι πέρασαν μέρες καὶ βδομάδες ἀτελείωτες.. Πέρασαν μῆνες. Ἦρθε κ' ἡ νέα χρονιὰ καὶ ἄνοιξε καὶ τὸ νέο τὸ Τριῴδι.

Ἡ παρέα του σὰν φτάσανε ἡ μέρες αὐτὲς ἔτρεξε νὰ τὸν βρῆ.

— Σὲ καλό σου, βρὲ Κωστῆ, πᾶς πρασίνισες ἔτσι καὶ μαράθηκες, σὰν βρασμένο ραδικόφυλλο!... Κουράγιο!...

— Δὲν ἔχω τίποτα, μωρὲ παιδιά.

— Ἔ, δὲν θὰ παίξουμε κ' ἐφέτο τίποτε, γιὰ τὴν καλὴ χρονιά;

— Θὰ παίξουμε τὸν «ἀνύμφευτο γαμβρὸ» καὶ τοὺς ἔδωκε τα μέρη τοῦ καθενὸς γιὰ νὰ τὰ μελετήσουν.

— Τὴν Κυριακή, κατὰ τὶς δέκα, τοὺς εἶπε, ἔρχεστε καὶ βγαίνουμε στὶς γειτονιὲς «παγάνα». Μονάχα προσέξτε νὰ μάθετε καλὰ τὰ μέρη σας...

***

Τὴν Κυριακὴ ντυμένη ἡ παρέα ἔφτασε στὸ σπίτι τοῦ Σκληράκη. Μιὰ γειτόνισσα σιωπηλὴ ἔβγαινε ἀπὸ μέσα.

— Σιγὰ σιγὰ παιδιά, τοὺς εἶπε.

— Γιατί, μήπως κοιμᾶται ἀκόμα ὁ Κώστας, μήπως εἶνε ἄρρωστος;

— Ὄχι, ἄρρωστος δὲν εἶνε, ἔγινε τώρα πειὰ καλά, μόνον κοιμᾶται ὁ φτωχὸς γιὰ νὰ μὴ ξαναξυπνήση! Ἀναπαύτηκε!

Ἡ παρέα, στὰ λόγια αὐτά, σάστησε καὶ μασκαρευμένη, καθὼς ἦτανε, ἔτρεξε στὴν κάμαρη τοῦ Κώστα τοῦ Σκληράκη.

Τὰ μπαλκόνια ἦτανε γεμᾶτα.

Ἥσυχος κι' ἀτάραχος, σὰν νὰ κοιμότανε, βρίσκοταν ὁ Σκληράκης ξαπλωμένος καταγῆς, ἀπάνω σ' ἕνα λευκὸ σεντόνι, κρατῶντας στὰ σταυρωμένα χέρια του ἀγκαλιά, τὰ φτωχὰ λουλούδια, ποὺ ἡ πονόψυχες γειτόνισσες τοῦ ἔφεραν. Ντυμένος τὰ καλά του, μ' ἕνα στεφάνι ντφικὸ στὸ κεφάλι, σωστὸς «ἀνύμφευτος γαμβρός», ἕτοιμος νὰ βγῆ, γιὰ τὴν τελευταία του παράστασι στοὺς δρόμους. Νόμιζε κανεὶς πὼς δὲν περίμενε παρὰ μονάχα τὴν παπά του, ποὺ ἦρθε πρόσχαρη καὶ ζαχαρή, Ἀποκρηάτικα ντυμένη! Ποιὸ δὲν εἶδε τόσα λοῦσα ὁ Κώστας ὁ φτωχὸς καὶ τόση περιποίησι.

Οἱ διαβάτες ὅσοι περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ, μασκαρευμένοι καὶ ἀμασκάρευτοι, ἔμπαιναν μέσα, γιὰ νὰ δοῦνε τί τρέχει. Κι' ὅταν τὸν ἀντίκρυζαν μπρὸς τους νεκρό, ἔμεναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, μὴ πιστεύοντες σὲ ὅ,τι βλέπανε.

Καὶ ὅταν κατὰ τὸ δειλινό, ἔγινε τὸ ξόδι του, τὸ ἀκολουθοῦσαν ντυμένοι, λυπημένοι μασκαράδες, οἱ φίλοι του!...

Οἱ μασκαράδες γύριζαν μ' ἀνάποδα τὶς προσωπίδες

Καὶ πέρασε ἔτσι ἡ παράξενη κηδεία ἀπὸ τὶς γειτονιές, ποὺ καὶ πάλι εἶχαν γεμίσει τὰ μπαλκόνια καὶ τὰ παράθυρα ἀπὸ κεφάλια γυναικεῖα... Καὶ πέρασε ὁ Σκληράκης, νεκρὸς πειά, κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Μαρίας, σοβαρὸς κι' ἀμίλητος γαμβρός, χωρὶς τραγούδια τώρα κι' ἀναστεναγμούς... Καὶ σερνόταν ἀπὸ κοντά του ἡ «κουμπανία» του κ' οἱ ἄλλοι μασκαράδες τοῦ χωριοῦ, βουβοὶ καὶ λυπημένοι, ἄλλοι ντυμένοι ἀσημοζωσμένες φέρμελες, σὰν παληοὶ ἀρματωλοί, ἄλλοι ντυμένοι σὰν σουλτάνοι, ἄλλοι σὰν νύφες ἀπὸ τὰ χωριὰ μὲ κίτρινα μαντήλια κι' ἀργυρὲς κομποθυλιές, ἄλλοι ντυμένοι περίεργα, μὲ ροῦχα χιλίων - δυὸ λογιῶν ἄλλοι γερόντοι τυλιγμένοι σὲ σεντόνια, ἄλλοι σὰν ἀρχαῖοι μὲ χαρτένιες περικεφαλαῖες, κι' ἄλλοι μὲ καπέλλα ψηλὰ ἀπὸ χοντρὸ χαρτὶ μπογιατισμένο, ἄλλοι σὰν γρηοῦλες τσακισμένες ἀπὸ τὴ δουλειά, κι' ἄλλοι σὰν νεόπαντροι, μὲ μεταξωτὰ μαντήλια στὰ σελάχια τους, ἄλλοι σὰν ναυτικοί, κι' ἄλλοι μὲ μαῦρες φουστανέλλες καὶ ντουλαμάδες σὰν τοὺς κλέφτες!...

Νόμιζε κανεὶς πὼς κηδευε ἡ Ἀποκρηὰ τὸν ἄνθρωπό της, ἐνῶ κάτω ὁ ἥλιος στὴ δύσι του, γέμιζε τὴ φύσι μὲ τὸ μελιχρὸ φῶς του.

Καὶ ὅταν ἐπέρασε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι της ἡ κηδεία, βγῆκε ἡ Μαρία, παντρεμένη τώρα, στὸ παράθυρο καὶ κύτταξε κάτω ἀδιάφορα. Ἔκαμε ὕστερα τὸ σταυρό της κι' οὔτε ἕνα δάκρυ δὲν στάλαξε ἀπ' τὰ μάτια της, γιὰ τὸν ἄτυχο τὸ Σκληράκη, ποὺ τόσο τὴν ἀγάπησε καὶ τόσο τὴν τραγούδησε στὴ ζωή του μασκαρεμμένος κι' ἀμασκάρευτος...

ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΧΟΛΕΡΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

Ὁ διάσημος Ἄγγλος ἠθοποιὸς Κήν, ὁ ὁποῖος πέθανε τρελλός, ὁ ἀσύγκριτος αὐτὸς ἑρμηνευτὴς τῶν σαιξπηρείων ρόλων, εἶχε τὴ μανία νὰ ἐξαργίζη ὁποιον ἄνθρωπο ἔβλεπε στὸ δρόμο, μὲ λόγια ἢ μὲ χειρονομίες, γιὰ νὰ μελετάη... τὴν ἔκφραση τῆς φυσιογνωμίας του. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πρωτότυπος αὐτὴ μανία του ἔγινε ἀρκετὲς φορὲς ἀφορμὴ νὰ φάη ξύλο ἀπὸ διαφόρους ἀνθρώπους!...

Μεταξὺ τῶν μεγάλων «χολερικῶν» — ἔτσι λέγονται ἐκεῖνοι ποὺ θυμώνουν πολὺ εὔκολα — πρέπει ν' ἀναφερθῆ ἰδιαιτέρως ὁ Ναπολέων. Ὅταν θύμωνε, ἄρχιζε νὰ τρέμη δυνατὰ ὁ δεξιός του ὦμος, ὁ ὁποῖος τὸν τράνταζε ὁλόκληρον. Μὲ τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση ποὺ τοῦ ἔφερναν, κατελαμβάνετο ἀπὸ δυνατοὺς σπασμούς.

Καὶ γάϊδαρος θὰ γινότανε ὁ Ζεὺς γιὰ νὰ τὴν κλέψη.

Πολὺ θυμώδης ἦτανε καὶ ὁ Βολταῖρος. Ἐπίσης ὁ ναύαρχος Νέλσων ἔκανε σὰν πραγματικὸς ἀνθρωποφάγος, ὅταν τὸν ἔπιανε ὁ θυμός...

Τὸ ρεκὸρ ὅμως τῆς θλιβερῆς ἀρρώστειας — διότι πρόκειται περὶ πραγματικῆς ἀρρώστειας — τὸ κατέχει ἀναμφιβόλως ὁ μεγάλος Βύρων. Τὴν τρομερὴ αὐτὴ πάθηση τὴν εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὴ μητέρα του. Λένε πὼς ἡ γυναίκα αὐτή, ὅταν θύμωνε, ἅρπαζε τὸ Βύρωνα καὶ τοῦ ξέσκιζε τὰ ροῦχα ἀπὸ τὴ μανία της!... Μὰ καὶ ὁ Βύρων δὲν πήγαινε παρακάτω. Δὲν εἶχε συμπληρώσει ἀκόμα τὸ τέταρτο ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅταν ἀπεπειράθη μιὰ φορὰ νὰ σκοτώση τὴν παραμάνα του!...

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΠΕΡΩ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΜΙΑ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ ζοῦσε μιὰ βασίλισσα ἡ ὁποία ἔφερε ἄξαφνα στὸν κόσμο ἕνα παιδὶ τόσο ἄσχημο, ποὺ σχεδὸν δὲν ἔμοιαζε γιὰ ἄνθρωπος. Μιὰ μάγισσα ποὺ βρέθηκε σιμὰ στὴ βασίλισσα στὴν ὥρα τῆς γέννας της, παρηγόρησε τὴ βασίλισσα μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια:

— Μὴ στενοχωρεῖσαι, βασίλισσά μου πολυχρονεμένη. Ὅ,τι χάνει σ' ὡμορφιὰ τὸ παιδί σου τὸ κερδίζει σὲ γνώση. Γιατὶ ἡ γνώση του καὶ τὸ λογικό του θὰ εἶνε πολὺ μεγάλα.

Κι' ἀληθινά, μόλις ἄρχισε νὰ μιλᾶ τὸ παιδί, ἔλεγε πολλὰ ὡραῖα πράγματα μὲ τόση λογικότητα ποὺ ὅλοι τὸ ἐθαύμαζαν. Μὰ ξεχάσαμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ παιδὶ τῆς βασίλισσας ἦρθε στὸν κόσμο μὲ μιὰ μικρὴ φοῦντα ἀπὸ μαλλιὰ στὸ κεφάλι καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήση, τί τάχα νὰ ἦταν αὐτὸ τὸ σημάδι του.

Ὕστερ' ἀπὸ ὀχτὼ χρόνια ἡ βασίλισσα ἑνὸς γειτονικοῦ βασιλείου ἐγέννησε δυὸ κόρες. Ἡ πρώτη ἀπὸ αὐτὲς ἦταν ὡμορφότερη κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἀκόμη. Ἡ βασίλισσα ὅταν τὴν εἶδε πλάϊ της ἐκόντεψε νὰ τρελλαθῆ ἀπὸ τὴ χαρά της. Ἡ ἴδια ὅμως μάγισσα ποὺ ἐχάρισε τὴ μεγάλη ἐκείνη ἐξυπνάδα στὸ ἄσχημο βασιλόπουλο τῆς εἶπε:

— Βασίλισσά μου πολυχρονεμένη, εἶνε ἀλήθεια πὼς ἡ κόρη σου εἶνε ὡμορφότερη κι' ἀπ' τὴν ἡμέρα τὴν ἴδια. Ὅμως μὴ χαίρεσαι τόσο πολύ, γιατὶ ὅ,τι κερδίζει σ' ὡμορφιὰ τὸ παιδί σου τὸ χάνει σὲ γνώση.

Αὐτὰ τὰ λόγια ἐπίκραναν πολὺ τὴ βασίλισσα καὶ ἡ πίκρα της ἐμεγάλωσε περισσότερο, ὅταν ἐγέννησε καὶ εἶδε τὴ δεύτερη κόρη της, ποὺ ἦτανε τρομερὰ ἄσχημη. Ἀλλ' ἡ μάγισσα τὴν παρηγόρησε καὶ τῆς εἶπε πὼς ὅ,τι ἔχανε ἡ κόρη της αὐτὴ σὲ ὡμορφιὰ τὸ κέρδιζε μὲ γνώση.

Ἡ βασίλισσα παρεκάλεσε τότε τὴ μάγισσα νὰ δώση λίγη γνώση καὶ στὴν πρώτη της κόρη, ποὺ ἦτανε τόσο ὤμορφη. Ἐκείνη ὅμως δὲν εἶχε αὐτὴν τὴν δύναμη. Καὶ τῆς εἶπε πὼς αὐτὸ ποὺ μποροῦσε νὰ κάμη ἦταν νὰ τῆς δώση τὸ χάρισμα νὰ κάνη ὤμορφον ὅποιον θὰ ἤθελε.

Ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ὅλος ὁ κόσμος μιλοῦσε γιὰ τὴν ὡμορφιὰ τῆς μιᾶς καὶ γιὰ τὴ γνώση τῆς ἄλλης βασιλοπούλας. Μὰ καὶ τὰ ἐλαττώματά τους ἐμεγάλωναν μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, ἡ κουταμάρα καὶ ἡ ἀδεξιότητα τῆς πρώτης καὶ ἡ ἀσχημιὰ τῆς δεύτερης. Ἡ ὤμορφη βασιλοπούλα πρὸ πάντων ἐπικραινότανε πολὺ γιὰ τὸ ἐλάττωμά της καὶ μιὰ μέρα ἐβγῆκε στὸ δάσος γιὰ νὰ κλάψη ἐκεῖ μονάχη τὴ μοῖρα της.

Ἔξαφνα ὅμως εἶδε νἄρχεται πρὸς τὸ μέρος της ἕνα μικροκαμωμένο ἀνθρωπάκο, πολὺ ἄσχημον ἀλλὰ ντυμένον μὲ τὴ μεγαλείτερη μεγαλοπρέπεια. Ἦταν τὸ ἄσχημο βασιλόπουλο, ὁ Ρικὲ—ὅπως τὸν ἔλεγαν—ποὺ εἶχε ἀκούσει νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ὡμορφιά της καὶ ξεκίνησε ἀπ' τὸ βασίλειο τοῦ πατέρα του γιὰ νὰ τὴ δῆ καὶ νὰ τῆς μιλήση. Ἐχάρηκε πολὺ ποὺ τὴ βρῆκε ἔτσι μονάχη, ὅταν ὅμως τὴν εἶδε μελαγχολικὴ καὶ πικραμένη τὴν ἐρώτησε τί ἦταν αὐτὸ ποὺ τὴν ἔθλιβε τόσο πολύ. Ἡ βασιλοπούλα τοῦ ἐφανέρωσε τὸν καϋμό της.

— Ἂν αὐτὸ εἶνε ποὺ σὲ στενοχωρεῖ, ὡραία μου βασιλοπούλα, τῆς εἶπε τότε ὁ Ρικέ, ἐγὼ μπορῶ πολὺ εὔκολα νὰ σοῦ ξαναδώσω τὴ χαρά.

— Μὰ πῶς θὰ τὸ κάμης αὐτό; τὸν ἐρώτησε μὲ ἀπορία ἡ ὤμορφη βασιλοπούλα.

— Μιὰ μάγισσα, τῆς εἶπε ὁ Ρικέ, μοῦ ἔδωσε τὴ δύναμη νὰ κάμνω ἔξυπνο καὶ λογικὸ τὸ πιὸ ἀγαπημένο μου πρόσωπο. Αὐτὸ λοιπὸν θὰ κάμω γιὰ σένα, ἐπειδὴ σ' ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον στὸν κόσμο. Μιὰ χάρη μονάχα θὰ σοῦ ζητοῦσα: νὰ θελήσης νὰ γίνης γυναίκα μου.

— Σύμφωνοι, εἶπε χαρούμενη ἡ βασιλοπούλα. Δῶσε μου τὴ γνώση ποὺ μοῦ λείπει καὶ μετὰ ἕνα χρόνο σὰν κι' αὐτὴν ἐδῶ τὴ μέρα σοῦ ὑπόσχομαι νὰ γίνω γυναίκα σου.

Ὅταν ἡ βασιλοπούλα ἐγύρισε στὸ παλάτι τοῦ πατέρα της, ἦταν ἐντελῶς ἀλλαγμένη. Ὅσες ἀνοησίες τὴν ἄκουγαν ἄλλοτε νὰ λέη, τόσα σοφὰ λόγια ἔβγαιναν τώρα ἀπὸ τὸ στόμα της. Ὁλόκληρο τὸ παλάτι ἐχάρηκε πολὺ γι' αὐτό, καὶ μονάχα ἡ μικρότερη βασιλοπούλα ἐπειράχτηκε πολὺ γιατὶ τώρα πειὰ καταλάβαινε πόσο ἦτανε ταπεινὴ ἐμπρὸς στὴν ἀδελφή της ποὺ ἦταν καὶ ὡραία καὶ ἔξυπνη καὶ λογικὴ μαζύ.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἡ εἴδηση γιὰ τὴν ἀλλαγὴ ποὺ εἶχε γίνη στὴν ὤμορφη βασιλοπούλα διαδόθηκε παντοῦ. Καὶ ὅλοι οἱ νεαροὶ πρίγκηπες ἀπὸ τὰ γειτονικὰ βασίλεια ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ προκαλέσουν τὴν προσοχή της καὶ ἔτρεχαν νὰ τὴ ζητήσουν γιὰ γυναῖκα τους. Ἐκείνη ὅμως τοὺς εὕρισκε ὅλους κουτοὺς καὶ δὲν ἐδεχότανε κανενὸς τὴν πρόταση. Στὸ τέλος ἦρθε καὶ ἕνα τόσο ἰσχυρό, τόσο πλούσιο, τόσο ἔξυπνο καὶ τόσο ὤμορφο βασιλόπουλο, ὥστε ἡ καρδιὰ τῆς βασιλοπούλας ἐλύγισε γι' αὐτό. Ὁ βασιλιᾶς πατέρας της τὸ κατάλαβε. Τὴν φώναξε λοιπὸν καὶ τῆς εἶπε πὼς ἦταν ἐλεύθερη ν' ἀποφασίση. Ἀλλ' ὅσο ἔξυπνη καὶ λογικὴ εἶνε μιὰ γυναίκα, τόσο πιὸ δύσκολα παίρνει ἀπόφαση σὲ παρόμοιες περιπτώσεις καὶ ἡ βασιλοπούλα ἐζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ τὴν ἀφήση λίγον καιρὸ νὰ σκεφθῆ.

Μιὰ μέρα ἡ βασιλοπούλα ἐπῆγε νὰ κάμη τὸν περίπατό της στὸ ἴδιο δάσος, ὅπου εἶχε συναντήση τὴν ἄλλη φορὰ τὸ Ρικέ. Καὶ ἐνῶ περπατοῦσε βυθισμένη σὲ σκέψεις γιὰ τὴν πρόταση ποὺ τῆς εἶχε κάμη ὁ πατέρας της, ἄκουσε ἔξαφνα ἕνα ὑπόκωφο θόρυβο κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της, σάμπως πολλοὶ ἄνθρωποι μαζὺ νὰ περπατοῦσαν ἐκεῖ, στὰ βάθη τῆς γῆς. Ἔδωσε λοιπὸν προσοχὴ καὶ ἄκουσε μερικὲς φωνές: «Φέρε μου αὐτὴ τὴ χύτρα», ἔλεγε κάποιος. «Δῶσε μου αὐτὴ τὴ σχάρα», ἔλεγε ἕνας ἄλλος. «Βάλε ξῦλα στὴ φωτιά», ἔλεγε ἕνας τρίτος.

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ ἡ γῆς ἄνοιξε καὶ τότε ἡ βασιλοπούλα εἶδε ἐκεῖ κάτω μιὰ μεγάλη κουζίνα, γεμάτη ἀπὸ μαγείρους καὶ παραμαγείρους ποὺ ἑτοίμαζαν βιαστικὰ ἕνα πλούσιο γεῦμα. Ἀπόρησε πολὺ γι' αὐτὰ ποὺ ἔβλεπε καὶ ἐρώτησε τοὺς μαγείρους γιὰ ποιὸν ἦταν αὐτὰ τὰ ὡραῖα φαγητὰ ποὺ ἑτοίμαζαν.

— Εἶνε γιὰ τοὺς γάμους τοῦ πρίγκηπος Ρικέ, τῆς ἀποκρίθηκαν ἐκεῖνοι. Τὸ βασιλόπουλό μας παντρεύεται αὔριο.

Ἡ βασιλοπούλα ἀπόρησε τώρα περισσότερο μ' αὐτὰ ποὺ ἄκουε. Καὶ ἔξαφνα θυμήθηκε τὴν ὑπόσχεση ποὺ εἶχε δώση στὸ ἄσχημο βασιλόπουλο ποὺ τῆς ἐχάρισε τὴ γνώση ἀκριβῶς πρὶν ἕνα χρόνο στὸ ἴδιο μέρος. Θέλησε τότε νὰ φύγη ἀπ' ἐκεῖ, δὲν ἔκαμε ὅμως οὔτε τριάντα βήματα καὶ ὁ Ρικὲ παρουσιάστηκε μπροστά της, ντυμένος σὰν πρίγκηπας ποὺ πρόκειται νὰ παντρευθῆ.

— Βλέπεις, ὡραία μου βασιλοπούλα, τῆς εἶπε, πῶς ἐστάθηκα πιστὸς στὴν ὑπόσχεσή μου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ σὺ ἔρχεσαι ἐδῶ γιὰ νὰ ἐκτελέσης ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ὑποσχέθηκες.

— Βασιλόπουλό μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκείνη, ὁμολογῶ πὼς δὲν ἐπῆρα ἀκόμα τὴν ἀπόφασή μου γι' αὐτὸ ποὺ σοῦ ὑποσχέθηκα. Θαρρῶ ὅμως πὼς καὶ ἂν ποτὲ τὴν πάρω, δὲ θὰ εἶνε τέτοια ποὺ τὴν θέλεις.

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω, ὡραία μου βασιλοπούλα, τῆς εἶπε ὁ Ρικὲ πειραγμένος.

— Πρέπει νὰ μὲ καταλάβης, ἀποκρίθηκε ἐκείνη. Πῶς μπορῶ τώρα, ποὺ ἔχω τὴ γνώση ποὺ μοῦ ἐχάρισες, νὰ πάρω μιὰν ἀπόφαση ποὺ ἐδυσκολεύθηκα νὰ τὴν πάρω πέρισυ ἀκόμα ὅταν ἤμουνα τόσο κουτή; Ἔκαμες πολὺ ἄσχημα νὰ μοῦ πάρης τὴν κουταμάρα μου καὶ νὰ μὲ κάνης νὰ βλέπω καθαρώτερα τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

— Καταλαβαίνω, εἶπε πικραμένος ὁ Ρικέ. Εἶμαι πολὺ ἄσχημος καὶ γι' αὐτὸ μοῦ τὰ λὲς αὐτά, ὤμορφή μου βασιλοπούλα. Μπορεῖς ὅμως, ἂν θέλης νὰ μὲ κάνης εὐτυχισμένο. Γιατὶ ξέρω πὼς ἔχεις τὴ δύναμη νὰ μοῦ δώσης τὴν ὡμορφιὰ ποὺ μοῦ λείπει.

Ἡ βασιλοπούλα ἀπόρησε πολὺ ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια. Γιατὶ κανένας ἴσαμε τότε δὲν τῆς εἶχε φανερώσει τὸ μεγάλο χάρισμα ποὺ τῆς ἔκαμε ἡ καλὴ ἡ μάγισσα.

— Γιὰ νὰ γίνη ὅμως αὐτό, ἐξηκολούθησε ὁ Ρικέ, πρέπει νὰ μ' ἀγαπήσης πολύ. Γιατὶ μονάχα μὲ τὴν ἀγάπη σου θὰ φανερωθῆ ἡ δύναμή σου.

— Ἂν εἶνε ἔτσι ὅπως τὸ λές, βασιλόπουλό μου, τοῦ εἶπε, εὔχομαι μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ νὰ γίνης τὸ ὡμορφότερο βασιλόπουλο στὸν κόσμο!

Μόλις ἡ βασιλοπούλα ἐπρόφερε αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Ρικὲ ἐφάνηκε μπροστά της ἀγνώριστος. Εἶχε γίνη ἕνας ὡραιότατος πρίγκηπας...

Λένε τώρα μερικοὶ ὅτι ὄχι τὰ μάγια τῆς καλῆς μάγισσας, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη μονάχα ἔκαμε αὐτὴ τὴ μεταμόρφωση. Λένε πὼς ἡ βασιλοπούλα, ἐσκέφθηκε πολὺ καὶ κατάλαβε τὴν καλὴ καρδιὰ καὶ τὴν εὐγενικὴ ψυχὴ τοῦ Ρικὲ καὶ ἐθαύμασε τὸ πνεῦμα του, τόσο πολύ, ὥστε δὲν ἔβλεπε πειὰ τὴν ἀσχήμια του. Καὶ ἔτσι ἡ καμπούρα του τῆς ἐφαινότανε τώρα σὰν τὸ σκύψιμο ἐκεῖνο τῆς ράχης, ποὺ ἔχουν ὅλοι οἱ σοφοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐνῶ ἴσαμε τότε ἔβλεπε πὼς τὸ βασιλόπουλο ἐκούτσαινε φοβερά, τώρα ἔβρισκε πὼς στὸ βάδισμά του ἐλύγιζε μονάχα ἐλαφρὰ τὸ σῶμα του, πρᾶγμα ποὺ τὸν παρουσίαζε πιὸ γοητευτικὸ ἐμπρὸς στὰ μάτια της.

Ὅπως κι' ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἡ βασιλοπούλα ὑποσχέθηκε ἀμέσως πὼς θὰ γινότανε γυναίκα του καὶ ἔτρεξε νὰ πάρη τὴν ἄδεια τοῦ πατέρα της. Ὁ βασιλιᾶς εἶδε πόση ἀγάπη καὶ πόση ἐκτίμηση εἶχε ἡ κόρη του γιὰ τὸ Ρικέ, τὸν ἤξευρε κι' αὐτὸν γιὰ πολὺ ἔξυπνο καὶ φρόνιμο πρίγκηπα, καὶ ἐδέχθηκε ἀμέσως νὰ τὸν κάμη γαμβρό του. Καὶ ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα κιόλας ἔγιναν οἱ γάμοι τους, ὅπως ὁ Ρικὲ τὸ εἶχε προβλέψη καὶ σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς ποὺ εἶχε δώσει ἀπὸ προτήτερα.

Ὅλα δηλαδὴ στὸν κόσμο εἶνε ὤμορφα, φτάνει κανεὶς νὰ τ' ἀγαπάει. Καὶ κανεὶς δὲν φαίνεται κουτὸς στὰ μάτια τῆς ἀγάπης...

ΠΕΡΩ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗΣ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ ΡΕΜΠΩ

Ἡ δίψα του πρὸς τὸ ἄγνωστο, τὰ ταξείδια, τὶς περιπέτειες. Σχίζει τὰ ἔργα του καὶ φεύγει ἀπ' τὰ Παρίσι, χωρὶς νὰ ξέρη ποῦ πάει !... Μόνος καὶ ἀπένταρος. Ἡ περιπλανήσεις του. Στὴν Κύπρο. Στὴν Ἁγία Γῆ. Ἡ ἀφιξίς του στὴν Ἀφρική. Ἡ ἐπιχειρήσεις του. Προμηθευτὴς τοῦ Μενελίκ. Ἡ μαρτυρικὴ ἀρρώστεια του. Στὴ Γαλλία. Ἡ ἀφοσίωσις τῆς ἀδελφῆς του. Ὁ θάνατός του κλπ.

Μεταξὺ τῶν συγγραφέων ποὺ ἔζησαν ἐξαιρετικὰ περιπετειώδη ζωή, ἦταν καὶ ὁ Γάλλος ποιητὴς τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ περασμένου αἰῶνος, Ἀρθοῦρος Ρεμπώ. Ὅλη του ἡ ζωή, καὶ ἰδίως τὰ τελευταῖα του χρόνια ὑπῆρξαν ἕνα σωστὸ μυθιστόρημα.

Ὁ Ρεμπὼ νεώτατος ἀκόμη ἐκίνησε τὴν προσοχὴ τῶν φιλολογικῶν κύκλων τοῦ Παρισιοῦ μὲ τὰ παράξενα, δυνατά, καὶ ἐξαιρετικῆς πρωτοτυπίας ποιήματά του. Ἡ φήμη του γρήγορα μεγάλωσε. Εἶχε θαυμαστάς, εἶχε μιμητάς. Κάποια δμως δυσάρεστα περιστατικὰ ποὺ τοῦ συνέβησαν, καὶ ἡ δίψα τῶν περιπετειῶν, τὸν ἔκαμαν ξαφνικὰ νὰ σκίση μιὰ μέρα ὅλα τὰ ἔργα του, νὰ θάψη ὁριστικὰ τὸ φιλολογικό του παρελθόν, καὶ νὰ φύγη ἀπ' τὴ Γαλλία.

Ποῦ πήγαινε ; Στὸ ἄγνωστο. Μόνος, χωρὶς χρήματα,χωρὶς πεῖρα, χωρὶς τὶς πρακτικὲς ἐκεῖνες γνώσεις,τὶς ἀπαραίτητες γιὰ νὰ ἐπιτύχη κανεὶς σ' ἕνα πρακτικὸ ἐπάγγελμα, ἔφυγε ἀποφασισμένος νὰ κάνη ὁποιαδήποτε δουλειά, σὲ ὁποιοδήποτε μέρος τοῦ κόσμου, καὶ στὸ πιὸ ἀπομακρυσμένο καὶ στὸ πιὸ ἄγριο. Στὴν ἀρχή, γιὰ κάμποσο καιρό, περιηγήθηκε ὁλόκληρη σχεδὸν τὴν Εὐρώπη, κάμνοντας διάφορες δουλειές, ὡς καὶ τὸν ἐκφροτωτὴ ἀκόμη ! Πῆγε ἀκόμη καὶ στὴν Κύπρο, γιὰ πολὺ λίγο δμως καιρό, γιατὶ τὸν τραβοῦσαν τὰ μακρυνότερα. τὰ πιὸ ἄγνωστα μέρη, ὅπου ἤλπιζε νὰ κάνη μεγάλη περιουσία. «Θέλω, ἔγραφε σ'ἕνα του ποίημα, *νὰ ψηφῶ τὸ δέρμα μου στοὺς μεγάλους ἥλιους τῶν τροπικῶν*» !...

Ἡ καθαυτὸ περιπετειώδης του ζωὴ ἄρχισε μὲ τὸ ταξεῖδι του στὴν Παλαιστίνη. Πεζός, κάμνοντας διάφορους σταθμούς, ἐπῆγε ἀπὸ τὴν Γιάφα στὴν Ἱερουσαλήμ. Κατόπιν ἀπὸ λιμάνι σὲ λιμάνι, ἐτριγύρισε ὅλες τὶς φλογερὲς ἀκτὲς τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ξητῶντας ὁποιαδήποτε ἐργασία. Ἀλλὰ δὲν εὗρισκε καμμιά.

Τέλος ἔφθασε στὸ Ἄντεν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐπροχώρησε πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, στὸ Χαρράρ. Στὸ Χαρράρ δὲν εἶνε ἐξακριβωμένο τί ἐργασίες ἔκανε, φαίνεται δμως ὅτι τὸν πῆρε συνεταῖρο του κάποιος ἄλλος Γάλλος, ἐγκατεστημένος ἐκεῖ, καὶ ὁ Ρεμπὼ ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο βρέθηκε μὲ κεφάλαιο 40 χιλ. φράγκων. Γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ ποσὸν αὐτὸ ἦταν σημαντικώτατο. Ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔφτανε τοῦ Ρεμπώ. Ἤθελε περισσότερα.

Ἡ δίψα του γιὰ κέρδη μεγάλα ἠξέπανε ὁλόενα. Τίποτε δὲν ποθοῦσε παρὰ νὰ γίνη πλούσιος, ὅσο τὸ δυνατὸν πλουσιώτερος. Καὶ τότε γιὰ νὰ πραγματοποιήση τὸν πόθο του αὐτὸν σκέφθηκε νὰ γίνη προμηθευτὴς τοῦ Μενελίκ, τοῦ μετέπειτα βασιληᾶ τῆς Ἀβησσυνίας, καὶ τότε βασιληᾶ τοῦ Κοά, μικροῦ κρατιδίου τῆς Ἀφρικῆς.

Ἀφοῦ παράγγειλε λοιπὸν δυὸ χιλιάδες τουφέκια στὸ Βέλγιο, προχώρησε πρὸς τὸ κράτος τοῦ Μενελὶκ καὶ ἐστάθμευσε στὴν Γατζούμερικὰ ἰσχυρὰ καὶ θλιβερὰ φοινικόδεντρα. Στὴν Γατζούρα ὁ Ρεμπὼ ὀργάνωσε τὰ καραβάνια ποὺ θὰ μετέφεραν στὸν Μενελὶκ τὰ τουφέκια καὶ ἑξῆντα χιλιάδες φυσίγγια. Ἦταν μιὰ δουλειὰ ποὺ ὑπελόγιζε ὅτι θὰ ἀπέφερε κέρδος 90 χιλ. φράγκων.

Ἓξη ὁλόκληρους μῆνες ἔκανε ὁ ἔμπορος ποιητὴς ὧς ποὺ νὰ ἑτοιμάση τὸ καραβάνι του. Ἐπιτέλους τὸ ἑτοίμασε, τὴν στιγμὴ δμως ποὺ ἦταν ἕτοιμος νὰ ἀναχωρήση, πέθανε ὁ συνεταῖρος του κ' ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ φύγη μονάχος.

Τὸ ταξεῖδι του ὡς τὴν Ἀβησσυνία ἔγινε ὁμαλό, χωρὶς κανένα ἀπρόοπτο. Τὸ καραβάνι σὰν τεράστιο φεῖδι ποὺ πότε κουλουριάζεται, πότε τεντώνεται, περνοῦσε ἀπὸ πράσινους λόφους καὶ χαρούμενες πεδιάδες ὅπου ἔβοσκαν ἄπειρες κατσίκες καὶ πρόβατα. Γυναῖκες ἔτρεχαν κάθε τόσο στὸ πέρασμά του, γιὰ νὰ πουλήσουν στὸν Ρεμπὼ καὶ τὴν συνοδειά του τυριὰ καὶ βούτυρο, πασαλειμμένες καὶ οἱ ἴδιες ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια μὲ βούτυρο ποὺ τὶς ἔκανε ἀηδεῖς. Καθὼς προχωροῦσαν, συναντοῦσαν κοπάδια πιθήκων, ποὺ ἔφευγαν βγάζοντας παράξενες, διαπεραστικὲς φωνές, καὶ τὰ βράδυα μὲς στὶς σκηνὲς των ἄκουγαν μακρυνὰ μουγκρίσματα λιονταριῶν ποὺ τοὺς ἔκαμαν ν' ἀνατριχιάζουν.

Ἐπλησίαζαν στὴν Ἀβησσυνία. Σὲ λίγες μέρες τὸ ἐμπόρευμα θὰ παρεδίδετο, καὶ ὁ Ρεμπὼ θὰ ἔπαιρνε τὴν ἀμοιβή του.

Ἀλλὰ γιὰ κακὴ τύχη του ὁ Μενελὶκ δὲν ἦταν ἐκεῖ, ποὺ φαντάζότανε ὅτι θὰ τὸν εὕρισκε ὁ Ραμπώ. Ἐπιτέλους μετὰ πολλὲς περιπέτειες τὸν βρῆκε, μὰ τοῦ παρουσιάστηκε τώρα ἕνα νέο ἐμπόδιο. Ὁ Μενελὶκ ἤθελε νὰ πληρώση εἰς εἶδος καὶ ὄχι εἰς χρῆμα τὸν ἔμπορο-ποιητή. Ἐπηκολούθησαν μακρότατες συζητήσεις, ὡς ποὺ ὁ Ἀφρικανὸς βασιληᾶς ἐπείσθη καὶ ἔδωκε μιὰ συναλλαγματικὴ στὸν Ρεμπώ. Ὁ Ρεμπὼ ἐξαργύρωσε τὴν συναλλαγματικὴ στὸ Χαρράρ καὶ ὕστερα ἐπῆγε καὶ ξεκουράστηκε στὸ Κάϊρο.

***

Ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν βρίσκουμε ξανὰ στὸ Χαρράρ, ἐγκατεστημένο ὁριστικὰ πλέον ἐκεῖ. Ὁ τόπος τοῦ ἄρεσε, ἔκανε καλὲς δουλειές, καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τὸν ἐλάτρευαν γιὰ τὴν γενναιοδωρία του καὶ τὶς ἀγαθοεργίες του. Ἡ φήμη του ἐμεγάλωνε δλοένα. Ἦταν λαοφιλέστατος σὲ ὅλο τὸ Χαρράρ. Ὅταν περνοῦσε τὸ καραβάνι του ὅλοι οἱ ἰθαγενεῖς τὸ συναντοῦσαν τοῦ ἔκαμναν τὶς θερμότερες εὐχές, καὶ ποτὲ ὁ Ρεμπὼ,μ' ὅλες τὶς ληστεῖες ποὺ ἐγίνονιο καθημερινῶς γύρω σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, δὲν ὑπέστη τὴν παραμικρότερη ἐπίθεση, δὲν ὑπῆρξε θῦμα καμμιᾶς ληστείας.

Τρία χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ ἐγκατεστάθη στὴν Ἀφρικὴ κ' ἔχει μαζέψει ἤδη 100 χιλ. φράγκων κεφάλαιο. Εἶνε πιὰ εὐχαριστημένος, γερός, ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὴν ζωὴ ποὺ κάνει. Ἐποτὲ δὲν τοῦ λείπει. Μὰ ἔξαφνα ὅλα αὐτὰ σωριάζονται μονομιᾶς σ' ἐρείπια !...

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1892 αἰσθάνθηκε ὁ Ρεμπὼ ἕνα δυνατὸ πόνο στὸ πόδι του. Σὲ λίγες μέρες ὅλη του ἡ κνήμη καὶ τὸ γόνατο πρίστηκαν, φούσκωσαν, ἔγιναν ξηρὰ σὰν ξύλο. Τὸ πρᾶγμα ἦταν σοβαρό. Ἔπρεπε νὰ μείνη ἐπὶ ἡμέρες στὸ κρεββάτι. Εἶπε τότε καὶ τοῦ τοποθέτησαν τὸ κρεββάτι του, — ἕνα κρεββάτι ἐκστρατείας —ἀνάμεσα στὸ ταμεῖο του καὶ στὸ παράθυρο τοῦ μαγαζιοῦ του κ' ἐκεῖ ἔκαμνε τοὺς λογαριασμούς του, ἐνῶ μὲ τὸ διαπεραστικὸ βλέμμα του παρακολουθοῦσε στὸ βάθος τῆς αὐλῆς τὶς ξυγαριὲς ποὺ ἐξύγιζαν τοὺς ἀσκοὺς τοῦ καφὲ καὶ τὰ δέρματα.

Ὡστόσο τὸ κακὸ ὁλοένα προχωροῦσε. Σὲ λίγες μέρες ἡ κνήμη τοῦ Ρεμπὼ ξύλιασε ἐντελῶς καὶ στὸ γόνατό του, ποὺ ὅλο καὶ φούσκωνε, ἔννοιωθε ἕνα διαπεραστικὸ πόνο σὰν νὰ τὸν δάγκωνε κάτι. Οὔτε στιγμὴ πειὰ δὲν ἔκλεινε μάτι. Εἶχε πυρετό, ἔλυωνε διαρκῶς, ἔννοιωθε μιὰ μεγάλη ἀδυναμία σ' ὅλο του τὸ σῶμα. Ὅλα αὐτὰ τὸν τρόμαζαν. Τὸν κατέλαβε πανικός. Εἶδε τὸν ἑαυτό του ὁλομόναχο, σ' ἕνα ἄγνωστο μέρος : χωρὶς βοήθεια, χωρὶς γιατρούς, καὶ σκέφθηκε ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγη, νὰ φύγη ἀμέσως. Τακτοποίησε λοιπὸν ὅπως - ὅπως τὶς δουλειές του, εἶπε νὰ φορτώσουν τὰ ἐμπορεύματά του στὶς καμῆλες, καὶ ἔφυγε.

***

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἄρχισε ὁ μεγάλος, ὁ τρομερὸς Γολγοθᾶς τοῦ ἄτυχου ποιητοῦ.

Κατὰ σύστασιν τῶν γιατρῶν ἐμπῆκε στὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ βρῆκε καὶ γύρισε στὴ Γαλλία. Ἀπ' τὸν πυρετὸ καὶ τοὺς πόνους ἔγινε ἀδύνατος, σωστὸς σκελετός, καὶ ὅλη ἡ πλάτη του ἦταν πληγιασμένη ἀπ' τὴν ἀκινησία. Ὅσο γιὰ τὸ πόδι του ἦταν φασκιωμένο σὰν μούμια.

Στὴ Μασσαλία ἔγινε εὐθὺς ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνη ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή : Τοῦ ἔκοψαν τὸ πόδι !... «Δυστυχισμένος ποὺ εἶμαι !... ἐφώναζε. Τώρα σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ θὰ εἶμαι ἕνας σακάτης !...

Μόνη παρηγοριὰ εἶχε τὴν συντροφιὰ τῆς μητέρας του καὶ τῆς ἀδελφῆς του. Ἡ μητέρα του ὡστόσο, μόλις ἔγινε λίγο καλύτερα τὸν ἄφηκε καὶ γύρισε στὸ χωριό της, σ' ἕνα χωριὸ τῆς κεντρικῆς Γαλλίας. Κοντά του ἔμεινε μόνον ἡ ἀδελφή του κι' αὐτὴ τὸν παρακολούθησε ὡς τὸ τέλος.

Παρὰ τὴν ἐγχείρησι ποὺ τοῦγινε ἡ κατάστασίς του ἐβελτιώθηκε προσωρινῶς μόνον. Οἱ πόνοι τὸν ξανάπιασαν σὲ λίγο καὶ οἱ γιατροὶ δὲν καταλάβαιναν τίποτε, ἢ μᾶλλον καταλάβαιναν ὅτι ἡ ἀρρώστεια του ἦταν θανάσιμη καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἐλπὶς σωτηρίας. Ὄχι μόνον τὸ πόδι ποὺ εἶχε κοπεῖ, ἀλλ' ὁλόκληρο τὸ κορμὶ τοῦ Ρεμπὼ ἦταν ὁλοκληρωσιαμένο, καὶ ἡ μόλυνσι προχωροῦσε ὁλοένα.

Ὡστόσο ἐκεῖνος ἤθελε νὰ γυρίση στὴν Ἀφρική, στὶς δουλειές του, στὸν φλογερὸ ἥλιο ποὺ ἐλάτρευε πὼς θὰ τὸν ἔκαμνε καλά. Ἡ ἀδελφή του, ἡ Ἰσαβέλλα δὲν τολμοῦσε τίποτε νὰ τοῦ πῆ, μολονότι ἤξερε, μολονότι ἦτανε σίγουρη πειά, πὼς ὁ ἀδελφός της θ' ἀπέθνησκε.

Ἐλπίζοντας στὸ τέλος ὅτι θὰ ἀνελάμβανε κάπως ἔκανε ἕνα ταξεῖδι εἰς τὴν πατρίδα του καὶ πέρασε ἀπὸ τὸ Παρίσι. Οἱ γιατροὶ ποὺ τὸν εἶδαν στὸ Παρίσι τοῦ ἔδωσαν ὁρίστες συμβουλές. Καὶ ὁ ἴδιος εἶχε ἀρχίσει νὰ νοιώθη ὅτι ἦταν πολὺ σοβαρὴ ἡ κατάστασή του. Ἔπιζε ὡστόσο ἀκόμη.—«Ἀδελφούλα μου, ἔλεγε στὴν Ἰσαβέλλα, νὰ ἰδῆς ὅτι ἡ Ἀφρικὴ θὰ μοῦ κάνη καλό».—«Ναί, ναί, Ἀρθοῦρε», τοῦ ἀπαντοῦσε ἐκείνη μόλις κατορθώνουσα νὰ πνίξη τοὺς λυγμοὺς της, θὰ γίνης καλά !...»

Ἡ Ἀφρική ! Πάντα αὐτὴν συλλογιζότανε, τὶς δουλειές του, τὰ κέρδη του ! Τοῦζε καταντήσει ἡ μόνη του σκέψη, καὶ τοῦφερνε κάποια ἀνακούφιση.

Ὅταν γύρισε στὴν Μασσαλία, ἡ κατάστασή του ἦταν ἀπελπιστική. Ξαναπῆγε στὸ ἴδιο νοσοκομεῖο ποὺ εἶχε πρωτοπάει ὅταν εἶχε φθάσει ἀπὸ τὴν Ἀφρική. Δυὸ ὁλόκληρους μῆνες πάλαιψε μὲ τὸ θάνατο, ἀν καὶ καταλάβαινε πειὰ ὅτι στὸ τέλος θἄβγαινε νικημένος.

Ἐπιτέλους δὲν ἄργησε νὰ τὸν λυτρώση ὁ θάνατος ἀπὸ τὰ βάσανά του... Εἶχε πέσει πλέον σὲ βαθὺ λήθαργο κ' ἕνα πρωΐ, ἡ ἀδελφή του θέλοντας νὰ διατηρήση μιὰ τελευταία ἀνθρωπινὴ του τὸν σκιτσάρισε μὲ μάτια θολὰ ἀπ' τὰ δάκρυα !....

Στὶς δυὸ τὸ ἀπόγευμα, ἡ κάμαρα τοῦ ἀρρώστου φωτίστηκε, λίγο περισσότερο, ἀπὸ μιὰν ἀκτίνα τοῦ ἡλιου...

Ὁ Ρεμπὼ ἔξαφνα ξύπνησε ἀπ' τὸν λήθαργό του. Ἄνοιξε τὰ μάτια του, χαμογέλασε κ' ὕστερα τὰ ξανακλείσε.

— Πέθανε !... ἐψιθύρισε κάποιος.

Καὶ πράγματι, τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Ρεμπὼ εἶχε πεθάνει. Ἡ Γαλλία εἶχε χάσει πολὺ νέο ἕναν ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους ποιητάς της !..

ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΑΠΕΙΛΕΙ ΝΑ... ΚΑΤΑΒΡΟΧΘΙΣΗ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ !...

Οἱ γεωλόγοι προβλέπουνε ὅτι θἄρθη μιὰ μέρα, ἔπειτα ἀπὸ πενῆντα χιλιάδες χρόνια, ποὺ ἡ Ἀγγλία θὰ ἐξαφανισθῆ ἐντελῶς ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς ! Εἶνε γνωστὸν σχετικῶς ὅτι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης καὶ μάλιστα τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, χτυπῶντας μὲ δυναμι στὶς ἀκτές, ὑποσκάπτουν τὸ ἔδαφος καὶ παραούρουν στὸν βυθὸ τὸ χῶμα, ἐλαττώνοντας ἔτσι τὴν ἐπιφάνεια τῆς ξηρᾶς. Οἱ γεωλόγοι βεβαιοῦν ὅτι ἐδῶ καὶ μερικὲς χιλιάδες χρόνια, στὴν προϊστορικὴ δηλαδὴ ἐποχή, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἦσαν ἑνωμένες μὲ ἕναν ἰσθμό, πλάτους ἀρκετῶν χιλιομέτρων. Τὸν ἰσθμὸ αὐτὸ κατεβρόχθισαν, σιγὰ - σιγά, τὰ κύματα, ὅπως θὰ καταβροχθίσουν μιὰ μέρα καὶ τὴν Ἀγγλία !...

Ἔχει παρατηρηθῆ σχετικῶς μὲ τὸν θετικώτερο τρόπο ὅτι ἡ θάλασσα τρώει καθε χρόνο ὀχτὼ μέτρων ἔδαφος τῆς Ἀγγλίας καὶ στὴν περιφέρεια τοῦ Γιορκσάϊρ, ὅπου κάθε χρόνο καλύπτεται ἀπὸ τὴν θάλασσα ἕδαφος πλάτους τριῶν μέτρων καὶ μήκους πολλῶν χιλιομέτρων. Στὴν κομητεία τοῦ Νόρφολκ καὶ κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τοῦ Σοῦσσεξ καὶ τοῦ Ἔσσεξ ἡ καταστροφὴ εἶνε ἀκόμα μεγαλύτερη. Ὑπολογίζεται ὅτι ἀπ' τὸ 1530 μέχρι σήμερα, τὸ δουκάτο τῆς Κορτουάλλης ἔχει χάσει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν μισὴ ἔκταση τῆς ἐπιφανείας του. Τὸ ἴδιο φαινόμενο ἄλλως τε παρατηρεῖται, σὲ μικρότερη δμως κλίμακα, καὶ στὶς γαλλικὲς ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ὅπου κάθε χρόνο σκεπαζεται ἀπ' τὴ θάλασσα ἕδαφος 1 1)2—2 μέτρων. Πολὺ μεγαλύτερη εἶνε ἡ καταστροφὴ στὶς ἀκτὲς τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὁλλανδίας, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἔχουν ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, πολὺ γρηγορώτερα ἀπ' τὴν Ἀγγλία.

Ἡ παράδοσις ἄλλως ἀναφέρει ὅτι κατὰ μῆκος τῶν Γαλλικῶν καὶ τῶν Ὁλλανδικῶν ἀκτῶν, ἦσαν ἄλλοτε ἀρκετὲς μεγάλες καὶ πλούσιες πόλεις ὅπως τὸ Σταφόρδην, ἡ πόλις τοῦ Ὑς καὶ ἄλλες, τὶς ὁποῖες κατεβρόχθησε σὲ διάφορες ἐποχὲς ἡ θάλασσα, ἄλλες ἡφαιστειακὰ καὶ ἄλλες σιγὰ - σιγά.

Καὶ ἀπὸ τοὺς γεωλόγους λοιπόν, ἡ βασίλισσα τῶν θαλασσῶν Μ. Βρεττανία, θὰ φαγωθῆ ἀπ' αὐτὴ τὴ θάλασσα ἐφ' ἧς κυριαρχοῦσε κι' βασίλευε !...

ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς Πρωταπριλιᾶς ἀπὸ τὸν μακαρίτη Θεοτόκη. Πῶς ἡ Πρωταπριλιὰ ἔσωσε ἀπὸ μιὰ δύσκολη στιγμὴ τὸν Δηληγιάννη. Πότε λένε ψέμματα στὴ Μακεδονία. Πρωταπριλιάτικα ἀστεῖα τῶν ἐφημερίδων. Ἕνα πάθημα τοῦ μακαρίτη Χ. Τρικούπη. Πῶς κόλλησε ἕνας ἄγγλος στὲν Παρθενῶνα !... Ἡ μενεμαχία δυὸ λογιων, κτλ. κτλ.

Σύμφωνα μὲ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα ποὺ καθιέρωσαν οἱ αἰῶνες, τὴν Πρωταπριλιά, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἀνατείλη ὁ ἥλιος, ἕως τὴν ὥρα ποὺ θὰ δύση καὶ πέραν ἀκόμα, ἕως τὰ μεσάνυχτα, ἡ ἰσχὺς τοῦ κώδικος τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀλήθειας ἀτονεῖ. Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λέη ψέμματα ἐλεύθερα, Ἔτσι ὅλοι ψεύδουνται, ἄλλοι γιατὶ τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἡμέρα κι' ἄλλοι γιατὶ εἶνε ψεῦτες ἐξ ἰδιοσυγκρασίας.

Ὁ μακαρίτης Θεοτόκης ἔλεγε γιὰ τὰ ψέμματα τῆς Πρωταπριλιᾶς :

— Τὰ ψέμματα αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμιὰν «τεχνικὴν» ἀξίαν, διότι τέλος πάντων, εἶνε *ψεύδη... ψεύτικα* !...

***

Μιὰ φορά, μέσα στὴ Βουλή, ἐπροκάλεσαν τὸν Πρωθυπουργὸν Θεόδωρο Δηληγιάννη, νὰ κάμη ἐπισήμως δηλώσεις περὶ τῆς δράσεως καὶ τῶν σχέσεων καὶ ἐθθνῶν τοῦ Κράτους, ἀπέναντι τῆς περιφήμου διὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897, «Ἐθνικῆς Ἐτοιρείας».

Ὁ Δηληγιάννης, ἀνελθὼν στὸ βῆμα ἐδήλωσε, ὅτι γιὰ λόγους ἐθνικοὺς δὲν δύναται νὰ μιλήση ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Αὐτὸ δμως ἐθεωρήθη ὡς ἀποφυγὴ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις θορυβοῦσε δαιμονιωδῶς.

Τότε σηκώνεται κάποιος βουλευτὴς κυβερνητικὸς καὶ ἀποτεινόμενος στὸν Δηληγιάννη, τοῦ λέει :

— Μπορεῖτε σήμερα κύριε Πρόεδρε νὰ κάμετε δηλώσεις στὴ Βουλή, χωρὶς νὰ κινδυνεύσουν τὰ Ἐθνικὰ συμφέροντα, γιατὶ ὅ,τι κι' ἂν πῆτε δὲν θὰ γίνη πιστευτὸν !...

— Γιατί ; ρώτησε ἐκπληκτος ὁ Δηληγιάννης, τί ἡμέρα εἶνε σήμερα ;

— Πρωταπριλιά !

Τὸ ἀπροοπτο αὐτό, τόσο ἀστεῖο φάνηκε, ὥστε ὅλοι ἔσκασαν στὰ γέλια καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ξεθύμανε μ' αὐτό, καὶ δὲν ἐπέμεινε στενοχωροῦσα τὸν Δηληγιάννη νὰ κάμη ἀποκαλύψεις ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ γίνουν.

***

Ἡ Πρωταπριλιὰ δμως, ποὺ ἔσωσε τὸν Δηληγιάννη στὴν παραπάνω περίστασι, δὲν εἶνε ἴδιον ἑλληνικό. Το ἔχουμε πάρει ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

Οἱ Κουτσόβλαχοι πάλιν καὶ ἄλλοι πληθυσμοὶ τῆς Μακεδονίας, ἔχουν ὡς ἡμέραν ψεύδους, τὴν 1ην Μαρτίου ἀντὶ τῆς Πρωταπριλιᾶς.

***

Μιὰ φορά, πρὶν τῶν πολέμων, αἱ Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες τὸ θεωροῦσαν ὡς ὑποχρέωσι νὰ δημοσιεύσουν τὴν πρώτην Ἀπριλίου ἕνα πρωταπριλιάτικο ψέμμα, γιὰ νὰ γελάσουνε τοὺς ἀναγνώστας των.

Ἄλλοτε λοιπὸν ἐδημοσίευαν ὅτι ἕνα κῆτος μεγάλο ἐξεβράσθη στὸ Φάληρο καὶ κατέβαινε ὁ κόσμος νὰ τὸ ἰδῆ καὶ ἄλλοτε ὅτι τὸ ἀεροπλάνον τοῦ Ἀρνιώτη θὰ πετοῦσε στὸ «Πεδίον τοῦ Ἄρεως» καὶ μαζευότανε ἐκεῖ κόσμος καὶ κομμωτὴς γιὰ νὰ διακοσδάση.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ πρωταπριλιάτικα αὐτὰ ψέμματα τῶν ἐφημερίδων ἔμειναν ἱστορικά.

Μιὰ φορὰ μάλιστα τὴν ἔπαθε κι' ὁ ἴδιος ὁ Τρικούπης.

Ἦταν τότε πρωθυπουργὸς κ' ἕνα πρωΐ διαβάζοντας τὶς ἐφημερίδες ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα !... Τί εἶχε συμβῆ ;.. Εἶχε διαβάσει σ' ἕνα φύλλο, ὅτι ἕνας ἄγλος περιηγητὴς, ἀποπειραθεὶς ν' ἀνεβῆ στὸ ἄετωμα τοῦ Παρθενῶνος, ἔμεινε σφηνωμένος μεταξὺ τῶν μαρμάρων καὶ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ βγῆ !... Ἡ ἐφημερὶς ἔγραφε ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ εἰδικοὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι γιὰ νὰ σωθῆ ὁ περιηγητὴς ἔπρεπε νὰ κοπηνισθῆ ὁ τοῖχος τοῦ ναοῦ, γιατὶ ἄλλως ὁ ἄτυχος ἄγγλος ἦταν καταδικασμένος νὰ πεθάνη ἐκεῖ ἐπάνω !...

Ἔντρομος ὁ Τρικούπης ἐκάλεσε τὸν μακαρίτη Κοσμᾶκο, ποὺ ἦταν τότε διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας, καὶ τὸν ἔστειλε νὰ πληροφορηθῆ ἀμέσως τί συμβαίνει !

Φαντασθῆτε πειὰ τί γέλια ἔκαμε ὁ κόσμος, ὅταν ἐγνώσθη κατόπιν τὸ πάθημα τοῦ Τρικούπη.

Ἄλλοτε πάλιν ἀνεγράφη πρωταπριλιάτικα ἡ εἴδησις ὅτι θὰ μονομαχοῦσαν μεταξύ τους δυὸ γνωστοὶ λόγιοι !...

Ἡ εἰδησις ἐπιστεύθη, ἐπηκολούθησε ἀναστάτωσις, ὁ κοσμάκης ἔτρεχε νὰ ἰδῆ τὴν μονομαχία καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ξεπεδαριάζοντουσαν τρέχοντας γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσουν ! !..

Μιὰ ἄλλη Πρωταπριλιὰ ἀνεγράφη ὅτι ἀνευρέθη ἡ κεφαλὴ ἑνὸς περιφήμου ἀρχαίου ἀγάλματος, καὶ παρεδόθη στὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος.

Τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας ἔσπευδε ἀμέσως νὰ τὴν παραλάβη, καὶ ἡ ἐφημερὶς τὸ παρέδωσε κάτω τυλιγμένο καὶ πακεταρισμένο ἕνα... βοϊδοκέφαλο !...

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΑΤΡΟΦΙΛΟΣΟΦΟΙ

Ο ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ

Ὁ «Πολιοῦχος τοῦ Πειραιῶς». Ὁ Θεόδωρος Ἀφεντούλης. Ὁ καθηγητὴς καὶ ὁ Βάλτας. Ἕνας καυγᾶς του μὲ τὰ χαμίνια. Ἡ τραγωδίες τῆς ζωῆς του. Ὁ Ἀφεντούλης στὸ Ζάννειο. Ἀνακατεύεται στὶς ἐκλογὲς καὶ τοῦ κρεμοῦν τενεκέδες. Τὰ ποιήματά του. Ὁ θάνατός του κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ἀφεντούλης! Ὄνομα ποὺ ἔμεινε ἱστορικὸ στὰ χρονικὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Φυσιογνωμία ξεχωριστὴ γιὰ τὴ σοφία του, τὴν ἰδιορρυθμία του, τ' ἀνέκδοτά του, ποὺ τὰ διηγοῦνται ἀκόμη οἱ γεροντότεροι, οἱ θαυμασταί του.

Ὁ Ἀφεντούλης ἐδίδαξε τὴ Φαρμακολογία πενῆντα ὁλόκληρα χρόνια, ἦταν ὅμως καὶ ποιητὴς καὶ λογογράφος καὶ ρήτωρ καὶ γιατρὸς καὶ δημοσιογράφος καὶ εὐθυμογράφος — διάνοια πολυμερὴς καὶ γεμάτη πολυμάθεια.

Ὁ Ἀφεντούλης δὲν ἀγαποῦσε τὸ θόρυβο τῶν Ἀθηνῶν, κατοικοῦσε διαρκῶς στὸν Πειραιᾶ, καὶ ζοῦσε μιὰ ζωὴ ἐντελῶς ἁπλῆ, φιλοσοφική. Οἱ συμπολῖται του τὸν εἶχαν ἐπονομάσει *«Ὁ Πολιοῦχος τοῦ Πειραιῶς»* καὶ ἦταν πράγματι σὰν ἅγιος, μὲ τὴν ἄσπρη γενειάδα του, τὰ ἥμερα μάτια του, τὴ γαλήνη τοῦ προσώπου, τὴν ἀγαθότητά του.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ντύσιμό του εἶχε κάτι τὸ ἀσκητικό. Φοροῦσε ἕνα μακρύ, ὡς στὰ πόδια, μαντύα, ποὺ ἔμοιαζε σὰν ράσο. Κρατοῦσε πάντα μιὰ ψηλὴ καὶ χοντρὴ μαγκούρα, σὰν τσοπάνικη ἀγκλίτσα. Ἕνας παλιὸς λόγιος γράφει ὅτι *«ὁ Ἀφεντούλης ἐφαίνετο ὡς Ρωμαῖος τηβενοφόρος, πορευόμενος εἰς τὴν Σύγκλητον»*. Τὸ λαιμό του τὸν ἔδενε συχνὰ μὲ γυναικεῖο πολύχρωμο σάλι... Περπατοῦσε πάντοτε σκεπτικὸς καὶ ἀφηρημένος.

Στὶς παραδόσεις του ἦταν ἔξοχος. Τὸ μάθημά του ἐγοήτευε τὴ φοιτητικὴ νεότητα καὶ συγκέντρωνε ἀκροατὰς ἀπ' ὅλες τὶς σχολές. Μέσα στὴν ὁρμὴ τοῦ λόγου του, πηδοῦσε ἀπὸ τὴ Φαρμακολογία, στὴν Ὑγιεινή, κι' ἀπ' αὐτὴ στὴ Φιλοσοφία, κ' ἔφτανε σιγὰ - σιγὰ στὴν Ἱστορία, γιὰ νὰ ἐνθουσιάση τοὺς φοιτητὰς μὲ καμμιὰ πατριωτική του ἀποστροφή. Ὀνειρευότανε πάντα τὴν δημιουργία μιᾶς ἰσχυρῆς *«Πανεπιστημιακῆς Φάλαγγος»*.

Ὁ Ἀφεντούλης ἐδίδασκε πάντοτε ἀπὸ τὸ μεσημέρι ὡς στὴ μία. Ἐπειδὴ κατοικοῦσε στὸν Πειραιᾶ, ἔπρεπε ἀκριβῶς στὴ μία καὶ πέντε νὰ τρέξη νὰ προφτάση τὸ τραῖνο. Σοφίστηκε λοιπὸν ἕνα τέχνασμα, γιὰ νὰ μὴ τὸν παραπαίρνη ἡ φόρα τοῦ μαθήματος καὶ χάνη τὸ σιδερόδρομο. Εἶχε παρακαλέσει ἕναν Πειραιώτη φοιτητή, Βάλτα ὀνόματι, ὅταν πλησιάζη ἡ ὥρα, νὰ τοῦ κάνη νόημα ἀπὸ τὴ θέσι του. Τὸ ἀκροατήριό του λοιπὸν ἄκουγε ταχτικὰ τὸν Ἀφεντούλη, ἐνῶ μιλοῦσε γιὰ κάποια φαρμακευτικὴ σκευασία, νὰ βλέπη ἔξαφνα τὸ συνθηματικὸ σημεῖο καὶ νὰ διακόπτη τὸ μάθημα μὲ τὴν ἀκόλουθη στερεότυπη φράσι:

— Καὶ τοῦ Βάλτα ἐπινεύοντος, διακόπτεται, κύριοι, ἡ συνεδρία!...

***

Ὁ Ἀφεντούλης ἦταν φυσιολάτρης. Ἡ Ἑλληνικὴ χλωρίδα, τὸ Ἑλληνικὸ ἀκρογιάλι, τὸ βουνό, τὸν εἶχαν πάντοτε ὑμνητή τους. Ὅταν γινότανε καμμιὰ πυρκαγιὰ δάσους, ὁ Ἀφεντούλης ἔγραφε πύρινα ἄρθρα ἐναντίον τῶν ἐμπρηστῶν τσοπάνων, τῶν «ἁρμοδίων» κ.λ.π. Ἄλλοτε πάλι πήγαινε στὴν Ἀγορά, ὅπου τὰ διάφορα ἀλάνια πουλοῦσαν καρδερίνες, φλώρους καὶ ἄλλα τέτοια πουλάκια, σκλαβωμένα σὲ κλουβιά, δυὸ δεκάρες τὸ ἕνα. Ὁ Ἀφεντούλης, ἀγανακτισμένος, ἄνοιγε τὰ κλουβιὰ καὶ ἐλευθέρωνε τοὺς φτερωτοὺς δεσμῶτες. Μιὰ φορὰ ὅμως συνασπίστηκαν ὅλοι οἱ μάγκες, τοῦ ἐπετέθησαν μὲ λιθάρια κ' ἐχρειάσθη ἡ ἐπέμβασις τῆς ἀστυνομίας γιὰ νὰ σωθῆ ὁ γέρο καθηγητὴς ἀπὸ τὸ λιθοβολισμό...

***

Ὁ Ἀφεντούλης εἶχε ποιητικὴ ψυχή. Ἐνθουσιαζόταν εὔκολα, ξεσποῦσε μὲ τὸ παραμικρὸ σὲ εὐθυμία, ἔβλεπε τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴ ρόδινη ὄψι της. Ἦρθαν ὅμως καὶ ἡμέρες πένθους, ἡμέρες δεινῶν συμφορῶν γιὰ τὸν ὡς ἐκεῖνο τὸν καιρό, εὐτυχῆ πατέρα. Τὰ παιδιά του, τὸ ἕνα ὕστερ' ἀπὸ τ' ἄλλο, πέθαιναν. Καὶ ὅταν πέθανε καὶ ὁ πρωτότοκος γυιός του, ποὺ τὸν λάτρευε, οἱ Πειραιῶτες παρακολούθησαν μιὰ σκηνὴ ἀρχαίας τραγωδίας: Ἕνα θέαμα ποὺ τοὺς ἔκανε ν' ἀνατριχιάσουν: Ὁ Ἀφεντούλης ἔξαλλος, ξεσκούφωτος, μὲ ὕφος ὑπνοβάτου, κρατῶντας τὸ Ψαλτήριο στὸ χέρι, ἀκολουθοῦσε τὸ λείψανο τοῦ παιδιοῦ του, φωνάζοντας σπαραχτικὰ τοὺς στίχους τοῦ Δαυΐδ:

— «Ἀβεσσαλώμ, Ἀβεσσαλώμ, υἱὲ τοῦ Ἀβεσσαλώμ!.. Καὶ ἤμουν ὡς στρουθίον ἐπὶ δώματι, καὶ ὡς νυκτοκόραξ ἐν οἰκοπέδῳ!

Καὶ ἔπειτα, νύχτες ὁλόκληρες ἔβλεπαν τὸν ἀπελπισμένο πατέρα στὴν ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ του, ποὺ ἀντίκρυζε τὸ Νεκροταφεῖο, νὰ προσηλώνη τὴ ματιά του στὴν τρεμοσβύνουσα καντήλα τοῦ αἰώνιου λιμανιοῦ τῶν ψυχῶν... Καὶ ὅταν πάλι ὁ Χάρος ξανάρθε στὸ σπίτι τοῦ Ἀφεντούλη νὰ τοῦ πάρη τὴ μοναχή του παρηγοριά, τὴ γηραιὰ μητέρα του, ὅσοι παρευρέθησαν στὴ σκηνὴ τοῦ τελευταίου ἀποχαιρετισμοῦ, εἶδαν τὸν Ἀφεντούλη νὰ κλαίη σπαραχτικά, σὰν μικρὸ παιδί, καὶ κρατῶντας ἕνα κάνιστρο μὲ ἄνθη νὰ τὰ σκορπίζη μὲ τρυφερὰ λόγια ἐπάνω στὸ λείψανο τῆς μητέρας του..

***

Ὡς γιατρὸς ὁ Ἀφεντούλης διηύθυνε ἐπὶ ἔτη τὸ Ζάννειο Νοσοκομεῖο, καὶ ἄφησε ἐποχὴ γιὰ τὸ ζῆλο καὶ τὴ φιλανθρωπία του. Ὁ ἴδιος ἔλεγε: «Ἰάματα δὲν εἶνε μόνον αἱ φαρμακευτικαὶ οὐσίαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ψυχικὰ μέσα, καὶ ἡ ἀγκάλη ἡ μητρικὴ καὶ τὸ πάτριον ἔδαφος πρὸς τοὺς φθίνοντας ἐκ τῆς νοσταλγίας, καὶ ἡ ψυχαγωγία πρὸς τοὺς μαραινομένους ὑπὸ τῶν θλίψεων, καὶ ἡ μουσικὴ ὑπὲρ τῶν μελαγχολούντων, καὶ ἡ λάμψις τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ, καὶ τῆς θαλάσσης ὁ φλοῖσβος, καὶ τῶν ἀνθέων ἡ ὄψις καὶ τὸ ἀμβρόσιον ἄρωμα, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ παρθενικοῦ προσώπου ἐξαστράπτουσα αἴγλη, καὶ τὰ τεμένη τὰ ἱερά, καὶ οἱ Θεοὶ καὶ οἱ δαίμονες!..» Ὁ Ἀφεντούλης ἦταν ὁ σοφὸς διδάσκαλος τῶν νεαρῶν γιατρῶν τοῦ μέλλοντος. Συχνὰ τοὺς ὑπενθύμιζε τὸ Γαλλικὸ ρητὸ γιὰ τὸ ἐπάγγελμα ποὺ θὰ ἐξασκοῦσαν: *«Ἡ Ἰατρικὴ γιατρεύει καμμιὰ φορά, ἀνακουφίζει πολλὲς φορές, παρηγορεῖ ὅμως πάντοτε!»*

Ὅσοι παρηκολούθησαν τὸ γέροντα σοφό, διηγεῖται ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας, εἴτε σὲ ἰδιωτικὴ ἐπίσκεψι, εἴτε στὴ μικρὴ κλινική του, στὸ Ζάννειο Νοσοκομεῖο, ἐξετίμησαν τὸ βαθὺ καὶ ἐρευνητικὸ πνεῦμα του, τὴν ἐπιστημονικὴ περίσκεψί του, τὸ κλινικὸν τὰκτ ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς μεγάλους κλινικούς. Ὁ κ. Νιρβάνας εἶδε πολλὲς φορὲς τὸν Ἀφεντούλη κοντὰ σὲ κρεββάτια ἀρρώστων. Ἐξύταζε προσεχτικὰ τὸν ἄρρωστο, μὲ τὰ ζωηρὰ μάτια του, σὲ μιὰ στιγμιαία ἀφαίρεσι τοῦ νοῦ, καὶ ἔξαφνα ἔκανε μιὰ χειρονομία σὰν νἄλεγε μέσα του: *«Εὕρηκα!»* Ὁ Ἀφεντούλης εἶχε κάνει τὴ διάγνωσι, ἀκόμη καὶ ὅταν τὰ λεγόμενα «νοσολογικὰ στοιχεῖα» ἔλειπαν ἢ ἦταν φτωχά. Κ' ἔβγαζε τὴν ἀπόφασί του, καθαρὴ καὶ κατηγορηματική, γιὰ τὴν ἀρρώστεια.

***

Ὁ Ἀφεντούλης ἀνακατεύτηκε κάποτε καὶ στὶς ἐκλογικὲς διαμάχες τοῦ Πειραιῶς, τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1889, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεγῆ Δήμαρχος. Ἀλλ' ἡ μερίς, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτανε, ἔχασε, καὶ τὸ ἄλλο πρωῒ εἶδε στὴν πόρτα του, κρεμασμένους τενεκέδες, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν κομματικῶν καυγάδων τῆς ἐποχῆς. Ὁ Ἀφεντούλης ἐλυπήθηκε γι' αὐτό, πῆρε τὴ βαλίτσα του καὶ πῆγε στὸ Πήλιο νὰ περάση τὸ καλοκαῖρι του. Ἀπὸ κεῖ ἔγραφε στὴν κόρη του:

« *Ἀγαπητή μοι Ἀμαλία!*

» *Καὶ εἶχα νοῦν νὰ σοὶ γράψω; Καὶ εἶχα ὄρεξιν νὰ ἐνθυμηθῶ τὸν Πειραιᾶ; Καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρω ἐν ἐμοὶ τὴν διάθεσιν ἵνα φέρω τὴν διάνοιαν εἰς τὸν οἶκον μου καὶ νὰ φαντασθῶ αὐτὸν κατάφορτον ἀπὸ τενεκέδες, ἄλλους μὲν κρεμάμενους ἀπὸ τῆς θύρας, ἄλλους δὲ προσηλωμένους εἰς τοὺς τοίχους, καὶ ἄλλους συσωρευμένους ἐπὶ τῆς κλίμακος, δίκην πυραμίδος, πέριξ δὲ αὐτῆς πλῆθος ἀξιαγαπήτων συνδημοτῶν, κορυβαντιοῦν καὶ μαινόμενον καὶ ἐκπέμπον φοβερὰς ὠρυγάς;...*

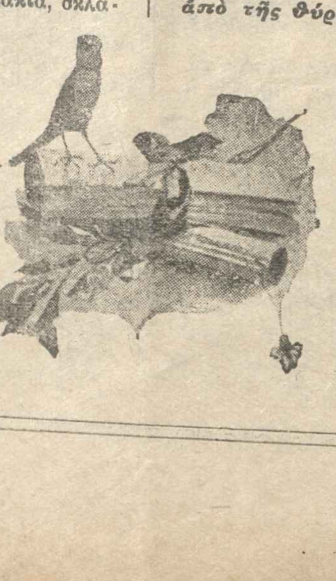

» *Δι' ὅλα αὐτὰ δὲν σοῦ ἔγραψα. Ἀπέστρεψα τὴν διάνοιαν ἀπὸ τοῦ θεάτρου τηλικαύτης ἀκολασίας, ὑπὲρ ἧς ἐνθύμως ἐπρωταγωνίστησαν αἱ ἀρχαί, ὧν ἄφθιτος εἴη ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς κραταίωσιν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐκλογῶν!»*

Ὁ Θεόδωρος Ἀφεντούλης εἶχε καταγίνει καὶ στὴ λογοτεχνία, πρὸ πάντων στὴν ποίησι. «Ἡ ποίησις — ἔλεγε κάποτε στὸν κ. Νιρβάνα — δὲν εἶνε ἔργον ἐρασιτέχνου. Ἡ ποίησις εἶνε τὸ εὐῶδες ἀνθοστάλαγμα τῆς μελέτης, τῆς πολλῆς μελέτης». Μετέφρασε σὲ στίχους τὸ ἀριστούργημα τοῦ Λέσσιγκ *«Νάθαν ὁ σοφός»*, τὴ *«Μαρία Στοῦαρτ»* τοῦ Σίλλερ καὶ ἄλλα. Σὲ τρεῖς τόμους, μὲ τὸν τίτλον *«Φιλολογικὰ Πάρεργα»*, ὁ Ἀφεντούλης ἐξέδωσε ὅλη τὴ φιλολογική του ἐργασία. Παρὰ τὴ γνώμη τοῦ Ροΐδη, ὁ Ἀφεντούλης ἦταν δημοτικιστής, ὅπως φαίνεται κι' ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο ποίημα, ποὺ ἔγραψε στὴ Ζαγορά, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ δημοτικοῦ *«Μάνα σοῦ λέω δὲν μπορῶ κ.λ.π.»*:

Γυναῖκα, λέω, δὲν μπορῶ αὐτοῦ μὲς στὴν Ἀθήνα
Ὁλοχρονῆς νὰ κάθωμαι, νὰ ψήνωμαι, νὰ σκάνω,
Δὲν ἠμπορῶ, δὲν δύναμαι νὰ κολυμβῶ στὴ σκόνη
Μὲ τὸ λαρύγγι μου στεγνό, μὲ τυφλωμένο μάτι·
Θέρθῶ τὴ γυναικοῦλα μου, τὰ τρυφερὰ παιδάκια
Θέρθῶ γοργὰ νὰ φορτωθῶ στὴ ράχη μου. Νὰ στήσω
Τὸ φτωχικὸ καλύβι μας ἐδῶ στὸν ἅγιο Γιώργη
Στὴ Ζαγορά, στὰ κρύα νερά, καὶ στὴν πολλὴ δροσοῦλα,
Νὰ παίζουν τὰ παιδάκια μας, στὰ χώματα, στὰ χιόνια,
Νὰ λούζωνται μὲ κρύσταλλα, νὰ πολεμοῦν μὲ μῆλα,
Νὰ τρῶν κορόμηλα ξυνὰ κι' ἀχλάδια καὶ φουντούκια
Νὰ γίνουν ἄντρες δυνατοί... κ.λ.π.

***

Ὁ Ἀφεντούλης γεννήθηκε στὴ Ζαγορά, στὰ 1824. Πέθανε στὸν Πειραιᾶ, σὲ ἡλικία 69 ἐτῶν, στὶς 8 Ἀπριλίου 1893. Λίγες μέρες πρὸ τοῦ θανάτου του, σὲ μιὰ Πειραιώτικη ἑσπερίδα, μερικοὶ ἀστειεύονταν μαζύ του ὅτι τάχα κάνει... κόρτε στὴ νεαρὴ καὶ ὡραία οἰκοδέσποινα, ἡ ὁποία γελῶντας τοῦ ἔφερε τὸ λεύκωμά της νὰ ἐκφράση ἐμμέτρως τὸν ἔρωτά του. Καὶ ὁ παρὰ τὶς ἄσπρες του τρίχες αἰσθηματικὸς ποιητὴς καὶ ἰατροφιλόσοφος δὲν ἐδίστασε. Ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα δύο τετράστιχα, τὰ ὁποῖα κατόπιν ἐδιάβασε εἰς ἐπήκοον ὅλων, μεγαλοφώνως:

Ὢ ἄφες με ἓν σου φίλημα
ἀκόμη ν' ἀποσπάσω
ἓν σου γλυκὺ μειδίαμα
ἀκόμη νὰ χαρῶ

Ὢ ἄφες εἰς τὴν δύσιν μου
προτοῦ νὰ καταφθάσω,
νὰ εἴπω: μὲ ἠγάπησεν
αὐτὴ ποὺ λαχταρῶ!

Καὶ ἐνῶ ὅλοι γελοῦσαν, ἔξαφνα ὁ Ἀφεντούλης πέφτει σὲ μελαγχολία, καὶ γράφει ἀποκάτω τὸ ἀκόλουθο τετράστιχο, τὸ τελευταῖο του:

Ἂν ναυαγὸς διηύθυνα τὸ διαρρέον σκάφος
Εἰς τὴν ἀγκάλην χλοερᾶς καὶ ἀνθοφόρου γῆς,
Γαλήνην ἐπεπόθησα ἔνθα τὸ κῦμα τάφος
δὲν εἶνε, οὐδὲ μαίνεται ἀγρία καταιγίς

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ — ΤΟΥ PAUL GERALDY

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ὢ πολυαγαπημένη μου! Τί μακρυνὸς ποὺ θἆνε
ἕνας μῆνας ὁλόκληρος χωρὶς τὴν ὀμορφιά σου!..
Σοὔλεγα χθὲς στὸ γράμμα μου ὑπόμονος πῶς θἆμαι...
Ναί! κάνω μόνο μιᾶς στιγμῆς ὑπομονὴ μακρυά σου.

Κ' ἔπειτα πάλι ὁ πόνος μου ξανάρχεται σιμά μου
παντοτινός μου σύντροφος, μ' ἀκολουθεῖ πιστὰ
στὸ ἔρημο δωμάτιο ποὺ λείπεις σύ, χαρά μου,
καὶ βασιλεύει τώρα πειὰ θλίψη καὶ σκοτεινιά.

Ἀ! βράδυα ποὺ περνῶ σκληρά, χωρὶς τὰ θεῖα φιλιά σου
μὲ ἀναμνήσεις μοναχά, χαρᾶς καὶ εὐτυχίας
ποὺ κάνουν νὰ ποθῶ τρελλά, τὸν τρυφερὸ ἔρωτά σου,
τὴ μυρωμένη ἀνάσα σου, τὴ φλογερὴ ματιά σου!

Ὤ, ἂν ἤξερες τὴ θλίψη μου, τὴν τόση μοναξιά μου!...
Τὸ σπίτι ποὺ τὸ γέμιζες μὲ νειότη, μὲ ζωὴ
πῆρε μιὰν ὄψη πένθιμη, ὅμοια μὲ τὴν καρδιά μου
καὶ ἡ χαρά, μακρυὰ ἀπὸ μέ, διαβαίνει σιωπηλή!

Κι' ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ἀγάπη μου, τὸ ξέρω
εὐτυχισμένοι, ποὺ ὁ καιρὸς γοργὰ γι' αὐτοὺς κυλᾶ
καὶ προσπαθῶ μικροῦλα μου, καὶ θέλω νὰ πιστεύω
πῶς θὰ περάση καὶ γιὰ μέ, ὅπως γι' αὐτοὺς περνᾶ...

Βλέπεις, σοῦ γράφω γράμματα ποὺ τίποτα δὲν λένε
γιατὶ τὰ ὅσα θἄθελα, γλυκειά μου, νὰ σοῦ πῶ
δὲν λέγονται χωρὶς φωνή, ματιές, φιλιὰ ποὺ καῖνε
καὶ ποὺ μποροῦν νὰ δείξουνε τὸ πόσο σ' ἀγαπῶ;

Ἀντίο, ἀγαπημένη μου! Σοῦ στέλνω τὴν καρδιά μου
γεμάτη ἀπ' τὴν εἰκόνα σου, ἄρρωστη, ραγισμένη...
τὸν πόνο μου, τὴ θλίψη μου, τὸ φλογερὸ ἔρωτά μου
καὶ γιὰ γλυκὸ νανούρισμα, τὰ ὁλόθερμα φιλιά μου!

Καλάμαι — *Μετάφρ. Διδος Μ. ΟΙΚ...*

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Οἱ αὐτόχειρες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Οἱ θανατόφιλοι φιλόσοφοι. Οἱ αὐτόχειρες στὴν ἀρχαία Ρώμη. Αὐτοκτονίαι ποὺ ἐγίνοντο...κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ ρόλος τοῦ Ρωμαίου κουρέως. Ἡ αὐτοκτονία καὶ οἱ Ἑβραῖοι. Οἱ νόμοι τοῦ Μωϋσέως. Ἡ αὐτοκτονία κατὰ τὸν μεσαίωνα. Ὁ ἐξευτελισμὸς τῶν πτωμάτων. Δίκαι...νεκρῶν!... κ.τ.λ κ.τ.λ.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, δὲν ὑπῆρχε κανένας νόμος, ὁ ὁποῖος νὰ ἐπιβάλη οἱανδήποτε τιμωρία ἐπὶ τοῦ πτώματος ἑνὸς αὐτοχειριασθέντος, ὅπως συνέβαινε κατόπιν καθ' ὅλο τὸν μεσαίωνα κι' ὅπως συμβαίνει σὲ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου μέχρι σήμερα ἀκόμα. Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα μάλιστα, ὑπῆρχαν φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι ἐτιμοῦσαν ἰδιαιτέρως τὴν αὐτοκτονία, θεωρῶντας αὐτὴν ὡς ἐκδήλωση περιφρονήσεως πρὸς τὴ ζωή!

Τὴν ἴδια στάση ἀπέναντι τῶν αὐτοχειριζομένων ἐτηροῦσαν καὶ οἱ Ρωμαῖοι. Ὅταν ὅμως αὐτοκτονοῦσε κανεὶς γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ μιὰ σοβαρὰ κατηγορία ἢ γιὰ ν' ἀποφύγη τὴ δικαιοσύνη, τότε οἱ Ρωμαῖοι τὸν θεωροῦσαν ἐγκληματία καὶ ἐδήμευαν τὴν περιουσία του. Ἐπίσης ὅταν κανεὶς τῶν αὐτοκρατόρων ὑποπτευότανε ὁποιονδήποτε ὑπήκοό του ὅτι συνομωτεῖ ἐναντίον του, τοῦ ἔστελνε μήνυμα ν' αὐτοκτονήση!... Ὅταν μάλιστα ὁ ὡς ὕποπτος θεωρούμενος ἀνῆκε στὴν ἀριστοκρατικὴ τάξη ἢ εἶχε μεγάλο ἀξίωμα, ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ ἔστελνε — εἰς ἔνδειξιν ἐκτιμήσεως!... — ἕναν κουρέα γιὰ νὰ τὸν διευκολύνη σχετικῶς ἀνοίγοντάς του τὶς φλέβες!... Τῶν αὐτοχείρων αὐτῶν δὲν ἐδημεύετο ἡ περιουσία ἀλλὰ περιήρχετο ὑπὸ τὴν κυριότητα τῶν συγγενῶν καὶ κληρονόμων του ἐκτὸς ἑνὸς μέρους, τὸ ὁποῖον ἀνῆκε δικαιωματικῶς στὸν αὐτοκράτορα...

Ὁ Μωϋσῆς καταδίκαζε τοὺς αὐτοκτονοῦντας νὰ μείνουν ἄταφοι καὶ νὰ τοὺς φᾶνε τὰ κοράκια καὶ τὰ θηρία, γιατὶ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς θεοκρατικῆς νομοθεσίας τοῦ Μωϋσέως, ὁ ἄνθρωπος ἦταν ὑποκείμενος στὸ Θεὸ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ διαθέση τὴ ζωή του κατὰ βούλησιν.

Ὁ χριστιανισμὸς ἀκολούθησε κατὰ γράμμα τὶς διατάξεις τῆς ἑβραϊκῆς νομοθεσίας. Αἱ Σύνοδοι καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀναθεμάτισαν ἐπανειλημμένως τὴν αὐτοκτονίαν. Ὁ ἱερεὺς Αὐγουστῖνος τὴν θεωροῦσε πραγματικὴ δολοφονία. *«Ὅποιος σκοτώνεται*, ἔγραφε, *εἶνε σὰν νὰ δολοφονῆ ἕναν ἄνθρωπο!..»*

Οἱ ἐξευτελισμοὶ ποὺ ὑφίσταντο κατὰ τὸν μεσαίωνα τὰ πτώματα τῶν αὐτοκτονούντων, εἶνε τρομεροὶ καὶ ἀφάνταστοι. Στὸ 15ο αἰῶνα, ἐψηφίσθη ἕνας νόμος, ὁ ὁποῖος καθώριζε ὡς ἑξῆς τὴν τιμωρία ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῆ στὸ πτῶμα κάθε αὐτόχειρος.

Πρῶτα, τὸ κρεμούσανε! Θεωρούσανε δηλαδὴ τὸν αὐτοκτονήσαντα ὡς δολοφόνο — σύμφωνα μὲ τὸ χαρακτηρισμὸ τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου, ποὺ ἀναφέρομε παραπάνω — καὶ τοῦ ἐπέβαλαν τὴν ἀνάλογη ποινή.

Κατόπιν, κατέβαζαν τὸ πτῶμα ἀπὸ τὴν ἀγχόνη καὶ τὸ τραβούσαν στοὺς κάμπους, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ἀφοῦ προηγουμένως γκρέμιζαν τὸ κατῶφλι τῆς πόρτας τοῦ σπιτιοῦ του!... Ὕστερα, ἄφηναν τὸ πτῶμα πεταμένο στοὺς κάμπους, γιὰ νὰ σαπίση ἢ νὰ τὸ φᾶνε τὰ κοράκια!...

Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ', στὰ 1670, ἐψηφίσθη ἕνας νόμος, ὁ ὁποῖος καθιέρωνε ὄχι μόνον νέον εἶδος βασανιστηρίων γιὰ τὰ πτώματα τῶν αὐτοχείρων, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ δικάζονταν αὐτά...τὰ πτώματα δηλαδή!

Σύμφωνα μὲ τὸ νόμο αὐτό, ἔδεναν τὸ πτῶμα τοῦ αὐτόχειρος πίσω ἀπὸ ἕνα κάρρο καὶ τὸ περιέφεραν στοὺς δρόμους! Κατόπιν τὸ κρεμούσανε ἀπὸ τὰ πόδια καί, ἀφοῦ τὸ ἄφηναν στὴν ἐξευτελιστικὴ αὐτὴ θέση, τὸ πετούσανε στὴν ἐξοχή, μακρυὰ ἀπὸ τὴν πόλη, γιὰ νὰ τὸ φᾶνε οἱ σκύλλοι! Ἡ περιουσία τοῦ αὐτόχειρος ἐδημεύετο πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους.

Ὅσο γιὰ τὴ δίκη, αὐτὴ ἦτανε κάτι τὸ παράδοξο καὶ κωμικὸ συνάμα. Οἱ συγγενεῖς τοῦ αὐτόχειρος ἔβαζαν ἕνα δικηγόρο νὰ τὸν ὑπερασπιστῆ πρὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ νὰ πείση τὸ δικαστήριο ὅτι ὁ ἄνθρωπός τους αὐτοκτόνησε ἐπειδὴ εἶχε σοβαροὺς λόγους πρὸς τοῦτο. Ὁ δικηγόρος ἔβαζε τότε ὅλα τὰ δυνατά του γιὰ νὰ κερδίση τὴν ὑπόθεση. Ἐπρόκειτο βλέπετε νὰ σωθῆ ὄχι μόνον ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ αὐτόχειρος, ἀλλὰ καὶ ἡ περιουσία του, ἡ ὁποία διαφορετικὰ θὰ ἐδημεύετο. Πολλὲς φορὲς ἡ δίκες αὐτὲς βαστοῦσαν τόσον πολὺ καιρό, ὥστε, γιὰ νὰ μὴ βρωμήση τὸ πτῶμα, ὁ κατηγορούμενος δηλαδή, τὸν ἁλάτιζαν διαρκῶς!...

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

Ἐκείνη: Ὁ μπαμπᾶς ἐδημιούργησε μεγάλη περιουσία ὅταν ἦταν νέος.. Θέλεις, ἀγάπη μου, νὰ σοῦ πῶ πῶς τὴν ἐδημιούργησε;

Ἐκεῖνος: Ὄχι, προτιμῶ νὰ μοῦ πῆς ἂν τὴ διατηρῆ ἀκόμη.

[library stamp]

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΑΛΤΕΡ ΜΠΕΛΙΚΕ

"Ο ΡΟΥΠΕ ΗΤΑΝΕ, ΚΥΡΙΕ !..."

Α πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα : ὁ Σπρίγκερ ὁ Πλάγκε καὶ ὁ Κόρτμαν, οἱ τρεῖς ἀχώριστοι φίλοι, ἔβγαιναν ἀπ' τὸ σχολεῖο πιασμένοι ἀπο τὸ χέρι. Καὶ ὅπως πάντα ἤτανε εὔθυμοι, ζωηροί, φωνακλάδες.

Μιὰ γρηὰ περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸ δρόμο κρατῶντας ἕνα μεγάλο μπόγο στὰ χέρια.... Ὁ Σπρίγκερ, ὁ Πλάγκε καὶ ὁ Κόρτμαν συναγωνιζότανε, ποιὸς θὰ πηδοῦσε πιὸ πολύ. Πηδοῦσαν λοιπὸν μὲ ὁρμή, βάζοντας ὅλα τὰ δυνατά τους. Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ πηδοῦσε ὁ Κόρτμαν, βρέθηκε μπροστά του ἡ γρηά. Τὰ δυὸ ἄλλα παιδιά, καὶ ἕνα τρίτο ποὺ ἔβγαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπ' τὸ σχολεῖο, τοῦ φώναζαν γιὰ νὰ τὸν συγκρατήσουν. Ἀλλ' ὁ Κόρτμαν εἶχε πηδήση πειά. Ἔτσι ἔπεσε ἀπάνω στὴ φτωχὴ γρηά, ἡ ὁποία ἐσωριάσθηκε κάτω, βγάζοντας μιὰ δυνατὴ κραυγή.

Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν γιὰ νὰ τὴ σηκώσουν, ἐνῶ ὁ Κόρτμαν, νοιώθοντας μεγάλη ἀγωνία γι' αὐτὸ ποὺ εἶχε κάμη ἄθελά του, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα φράχτη. Ἔξαφνα ἀκούσθηκε μιὰ αὐστηρὴ φωνή :

— Ποιὸς ἦταν, ποιὸς ἦταν αὐτός ;....

Ἡ φωνὴ αὐτὴ ἔκαμε τὸν Κόρτμαν ν' ἀνατριχιάση. Τὴν ἀνεγνώρισε ἀμέσως : Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ δασκάλου, τοῦ δασκάλου μὲ τὸ πάντοτε κατσουφιασμένο καὶ ἄγριο πρόσωπο, τοῦ δασκάλου ποὺ ἔκανε ὅλους τοὺς μαθητὰς νὰ τρέμουν...

Ποτὲ κανένας μαθητὴς δὲν τὸν εἶχε δῆ νὰ γελάη αὐτὸν τὸ δάσκαλο. Καὶ τώρα αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ δικαστὴς ποὺ θὰ ἔκρινε τὸν Κόρτμαν ! Θὰ ἐπηρεαζότανε τάχα καθόλου ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ ποὺ εἶχε δείξη ὥς τότε ; Γιατί—πρέπει νὰ τὸ ποῦμε κι' αὐτὸ—ὁ Κόρτμαν δὲν ἦταν ὅπως ἕνας τυχαῖος μαθητής. Ἤτανε ὁ καλύτερος στὴν τάξη του καὶ πάντα τὸν ἔφερναν γιὰ παράδειγμα στὰ ἄλλα παιδιὰ οἱ δασκάλοι.

Ἡ καρδιὰ τοῦ Κόρτμαν χτυποῦσε δυνατά. Ναί, δὲν ἤθελε νὰ πέση ἐπάνω στὴ γρηά, δὲν ἤθελε νὰ τῆς κάμη κακό. Μὰ δὲν ἐπρόσεξε τὴν ὥρα ποὺ πηδοῦσε, νὰ αὐτὸ ἦταν ὅλο. Ἀλλὰ θὰ τὸ ἐπίστευε τάχα ὁ δάσκαλός του ; Ὅλα αὐτὰ ἐπέρασαν σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του, καθὼς ἤτανε κρυμένος πίσω στὸ φράχτη. Καὶ ἔξαφνα ἄκουσε τὰ παιδιὰ ποὺ ἀπαντοῦσαν στὸ δάσκαλο :

— Ὁ Ροῦπε ἤτανε, κύριε, ὁ Ροῦπε !...

— Ὁ Ροῦπε ; Καὶ ποῦ βρίσκεται τώρα αὐτός ;

Ὁ Ροῦπε ἦταν τὸ στραβόξυλο τοῦ σχολείου. Ὅλοι οἱ δάσκαλοι ἤξευραν τὶς ἀταξίες του καὶ τὰ τσακώματά του μὲ τὸν ἕναν καὶ μὲ τὸν ἄλλον. Αὐτὴν τὴ φορὰ ὅμως ὁ Ροῦπε δὲν ἔφταιγε καθόλου. Εἶχε βγῆ πρῶτος ἀπ' τὸ σχολειὸ καὶ εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀμέσως. Ὡστόσο τὰ παιδιὰ ἐπανα-λάμβαναν :

— Ὁ Ροῦπε ἤτανε, κύριε !

— Πολὺ καλά, ἐμουρμούρισε ὁ δάσκαλος. Θὰ τοῦ δείξω ἐγὼ αὔριο τοῦ παλιόπαιδου !

***

Κρατῶντας ἕνα μεγάλο μπόγο στὰ χέρια.....

Ὁ Κόρτμαν ἐπῆγε τὴν ἄλλη μέρα στὸ σχολεῖο σὲ ἐλεεινὰ χάλια. Αἰσθανότανε τὴν ἀγωνία νὰ σφίγγη τὴν καρδιά του καὶ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ κυττάξη κανένα στὰ μάτια. Ὅλα τὰ παιδιὰ εἶχαν μάθη τὸ χθεσινὸ ἐπεισόδιο, καὶ τὸ ἐσχολίαζαν, κανένας ὅμως δὲν ἐπρόφερε τὸ ὄνομά του. Ὅλα εἶχαν πιστέψη πὼς ὁ Ροῦπε ἦταν ἐκεῖνος ποὺ εἶχε πέση ἐπάνω στὴ γρηά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σπρίγκερ, καὶ τὸν Πλάγκε, ἕνα ἄλλο μονάχα παιδὶ ἤξευρε τὴν ἀλήθεια καὶ αὐτὸ ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Ροῦπε. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ροῦπε ἐσιωποῦσε.

Ὁλόκληρο τὸ πρωῒ ὁ δάσκαλος φαινότανε πὼς εἶχε ξεχάση τὸ ἐπεισόδιο. Τὰ παιδιὰ ἀποροῦσαν πολὺ γι' αὐτό, ὡστόσο κανένα δὲν θέλησε νὰ τοῦ τὸ θυμήση. Μὰ τὸ ἀπόγευμα ἦρθε τέλος ἡ τρομερὴ στιγμή. Ὁ δάσκαλος ἀφοῦ ἐκύτταξε ἀρκετὴ ὥρα τὸ Ροῦπε, τοῦ εἶπε στὸ τέλος αὐστηρά :

— Ἔλα ἐδῶ, Ροῦπε ! εἶπε μὲ τὴν αὐστηρή του φωνή.

Ὁ Ροῦπε ἐπῆγε καὶ ἐστάθηκε κοντὰ στὴν ἕδρα.

— Καὶ τώρα, γιὰ πέστε μου ἐσεῖς οἱ ἄλλοι, εἶπε τότε ὁ δάσκαλος, ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶδε πὼς ὁ Ροῦπε χτύπησε τὴ γρηά ;

Μιά, δυό, τρεῖς φωνὲς τοῦ ἀποκρίθηκαν : «Ἐγώ, κύριε»—«Καὶ ἐγώ» - «Καὶ ἐγώ, κύριε !». Ἔπειτα ἄρχισαν νὰ ἀκούγωνται καὶ ἄλλες καταφατικὲς ἀπαντήσεις, ὅτι ὁ Ροῦπε εἶχε ρίξη τὴ γρηά. Κανένας μαθητὴς δὲν ἀμφέβαλε, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶχαν ἰδῆ τίποτε. Σὲ λίγο οἱ μισοὶ μαθηταὶ μαρτυροῦσαν ἐνάντια στὸ Ροῦπε. Αὐτὸς στεκότανε μπρὸς στὸ δάσκαλο κατακόκκινος, μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο ζωγραφισμένο στὰ χείλη. Καὶ ὅταν ὁ δάσκαλος ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος του, εἶπε μὲ σταθερὴ φωνή :

— Ὄχι, δὲν ἤμουνα ἐγώ, κύριε !

Μὰ ὁ δάσκαλος ξαναρώτησε τὰ παιδιά :

— Τὸν εἴδατε ἔ ; τὸν εἴδατε ἐσεῖς ὅλοι ;

— Τὸν εἴδαμε, κύριε ! Ὁ Ροῦπε ἦτανε... ἀποκρίθηκαν ὅλοι.

Ὁ δάσκαλος ἐγύρισε τότε πρὸς τὸν Κόρτμαν καὶ τοῦ εἶπε δυνατά :

— Καὶ σύ, Κόρτμαν, τὸν εἶδες, δὲν εἶν' ἔτσι ;

Μὰ πρὶν ἀπαντήση αὐτός, πολλοὶ μαθηταὶ ἐφώναξαν μαζύ.

— Ναί, ναί... Καὶ ὁ Κόρτμαν τὸν εἶδε....

Τοῦ κάκου ὁ Κόρτμαν διαμαρτυρότανε. «Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω, ἔλεγε. Δὲν εἶδα τίποτε ἐγώ....» Καὶ ἕνας κόμπος τὸν ἔπνιξε ὅταν ἀντίκρυσε τὰ τρομερὰ μάτια τοῦ δασκάλου.

— Πολὺ καλά, εἶπε ἐκεῖνος. Ἀγαπᾶς πολύ, φαίνεται, τὸ Ροῦπε, γιὰ νὰ μὴ θέλης νὰ τὸν μαρτυρήσης. Αὐτὸ σὲ τιμᾶ... Καὶ σύ, Ροῦπε, νἄρθης στὸ διάλειμμα στὸ γραφεῖο τοῦ κ. Διευθυντοῦ.

Ὁ Διευθυντὴς ποὺ τὰ εἶχε μάθη ὅλα, ἔκανε πικρὲς παρατηρήσεις κατὰ τὸ διάλειμμα στὸ Ροῦπε. Μὰ αὐτὸς ἐπανελάμβανε ὁλοένα :

— Δὲν ἤμουνα ἐγώ, δὲν ἤμουνα ἐγώ, κύριε Διευθυντά !

— Εἶνε πολὺ προτιμώτερο νὰ μοῦ πῆς τὴν ἀλήθεια, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος. Ἔδωσες ἀρκετὲς ἀφορμὲς ὥς τώρα. Ἂν δὲν μοῦ πῆς τὴν ἀλήθεια, θὰ σὲ τιμωρήσω πολὺ αὐστηρά.

Ὁ Ροῦπε ὅμως, ἐξακολουθοῦσε νὰ διαμαρτύρεται καὶ στὸ τέλος ὁ Διευθυντὴς τοῦ εἶπε :

— Θὰ σὲ ἀποβάλω ἀπ' τὸ σχολεῖο. Ὅταν τελειώση τὸ τελευταῖο μάθημα, θαρθῆς νὰ πάρης τὸ γράμμα, ποὺ θὰ ἑτοιμάσω γιὰ τὸν πατέρα σου καὶ θὰ τοῦ ἀναγγέλω τὴν ἀποβολή σου.

***

Ὁ Ροῦπε ξαναγύρισε στὴν τάξη. Ἐκεῖ ἐκμυστηρεύθηκε τὸ τί τοῦ εἶχε εἰπῆ ὁ Διευθυντὴς στὸ Σπρίγκερ. Ὁ Σπρίγκερ πάλι τὸ εἶπε στὸν Κόρτμαν καὶ ἔτσι τὸ ἔμαθε κι' αὐτός. Ἐντωμεταξὺ ὁ Ροῦπε κάθησε ἀδιάφορος στὴ θέση του καὶ δὲν ἔβγαζε μιλιά.

Ὅταν ἐχτύπησε τὸ κουδοῦνι καὶ ὁ δάσκαλος ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν αἴθουσα, τὰ παιδιὰ ὥρμησαν πρὸς τὴν ἔξοδο. Ὁ Κόρτμαν ἐπλησίασε τότε τὸν Ροῦπε.

— Θὰ πᾶς στὸν κ. Διευθυντή; Καὶ τί θὰ τοῦ πῆς ;. τὸν ἐρώτησε.

— Δὲν ἔχω νὰ τοῦ πῶ τίποτε. Θὰ πάρω τὸ γράμμα καὶ θὰ φύγω.

Καὶ ὁ Ροῦπε βγῆκε ἀπ' τὴν τάξη. Ὁ Κόρτμαν ἔμεινε καρφωμένος στὴ θέση του καὶ τὸν εἶδε ποὺ ἔμπαινε στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ. Ἤθελε νὰ τρέξη κι' αὐτὸς ἐκεῖ, νὰ πῆ, νὰ μιλήση, ἀλλὰ τὰ πόδια του δὲν ἐσάλευαν. Ἔπειτα ἄκουσε ἀπ' τὸ γραφεῖο τὴ βαρειὰ φωνὴ τοῦ Διευθυντοῦ :

— Ἔξω ! Ἔξω, παλιόπαιδο !

Ἀλλὰ τότε δὲν ἐκρατήθηκε πειά. Καὶ ὥρμησε στὸ γραφεῖο.

— Τί θέλεις, Κόρτμαν ; τὸν ἐρώτησε μὲ ἀπορία ὁ Διευθυντής.

— Ἐγώ... κύριε Διευθυντά... ἐγὼ ἤμουνα..

Ἐκεῖνος τὸν ἐκύτταξε τώρα μὲ περισσότερη ἀπορία. Καὶ ἔπειτα τοῦ εἶπε :

— Κόρτμαν, παιδί μου, τὸ ψέμμα δὲν σοῦ ταιριάζει καθόλου. Καταλαβαίνω πολὺ καλὰ ποιὸς εἶνε ὁ σκοπός σου. Ὁ Ροῦπε εἶνε φίλος σου, θέλεις νὰ τὸν βοηθήσης Καὶ γι' αὐτὸ φορτώνεσαι ἐσὺ ἐπάνω σου ὅ,τι ἔκαμε αὐτός. Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν ἐδιάλεξες τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ εὐεργετήσης.

Καὶ ἐγύρισε πρὸς τὸ Ροῦπε :

— Καὶ σύ, δὲν ντρέπεσαι καθόλου γι' αὐτό ; τοῦ εἶπε αὐστηρά.

— Δὲν ἤμουνα ἐγώ, εἶπε καὶ πάλι αὐτός.

— Μὰ σᾶς λέγω πὼς ἤμουνα ἐγώ... Ἐπενέβη ὁ Κόρτμαν μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἐγὼ ἤμουνα κύριε Διευθυντά, ἀλήθεια !...

Ὁ Ροῦπε ἔκλαιε κι' αὐτός. Καὶ τότε, ὅταν εἶδε νὰ κλαῖνε τὰ δυὸ αὐτὰ παιδιά, ὁ Διευθυντὴς ἐμαλάκωσε ἀμέσως.

— Ἔλα, πηγαίνετε καὶ οἱ δυό σας, εἶπε. Καὶ σένα, Ροῦπε, σὲ συγχωρῶ γιὰ τελευταία φορά, γιὰ χάρη τοῦ Κόρτμαν.

Καὶ οἱ δυὸ βγῆκαν στὸ δρόμο. Ἀλλ' ὁ Κόρτμαν αἰσθανότανε ἕνα μεγάλο βάρος στὴν καρδιά του. Δὲν θὰ μποροῦσε λοιπὸν νὰ πείση τὸν Διευθυντὴ ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ φταίχτης, ὅτι ὁ Ροῦπε δὲν εἶχε κάμη τίποτε, ὅτι τοῦ ἔλεγε τὴν ἀλήθεια ; Ὁ Διευθυντὴς εἶχε συγχωρήση τὸ Ροῦπε, αὐτὸ εἶνε σωστό, ἀλλὰ τί μ' αὐτό ; Ὁ Ροῦπε, καὶ ὄχι αὐτός, ἔμενε πάντα ὁ φταίχτης. Εἴκοσι παιδιὰ εἶχαν εἰπῆ : «Ὁ Ροῦπε, ὁ Ροῦπε ἦτανε !....»

Ὅταν ἐχώρισαν μὲ τὸ Ροῦπε, τὸν ἐκύτταξε πολλὴ ὥρα περίλυπος νὰ ἀπομακρύνεται. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κόρτμαν ἔλειπε ἀπ' τὸ σχολεῖο. Καὶ τὴ μεθεπομένη τὸ ἴδιο. Ἀλλὰ καὶ στὸ σπίτι του δὲν ἐπῆγε καθόλου στὸ διάστημα αὐτό.

Τὴν τρίτη μέρα, μερικοὶ ψαράδες ἔβγαλαν μέσα ἀπὸ τὸ ποτάμι τὸ σῶμα ἑνὸς πνιγμένου παιδιοῦ. Ἐδυσκολεύθηκαν πολύ, γιατὶ μέσα στὴ μαθητική του σάκκα ὑπῆρχαν δυὸ μεγάλες καὶ βαρειὲς πέτρες ποὺ τὸ τραβούσανε κάτω, βαθειά. Ἀπὸ τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδια ποὺ ἤτανε μέσα στὴν τσάντα του, ἡ ἀστυνομία ἐξακρίβωσε τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ : λεγότανε Κόρτμαν !

Καὶ ὅταν ἡ εἴδησις αὐτὴ ἔφθασε στ' αὐτιὰ τοῦ Διευθυντοῦ, εἶπε :

— Ἀπίστευτο, ἀπίστευτο, μὰ τὴν ἀλήθεια... Τί πᾶν καὶ σκαρώνουν αὐτὰ τὰ παλιόπαιδα !....

ΒΑΛΤΕΡ ΜΠΕΛΙΚΕ

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

Οἱ Πρωταπριλιάτικες ἐπιστολὲς στὴν Εὐρώπη. Ἐπιστολὲς ἕτοιμες γιὰ πεθερές. Τὸ λεύκωμα τῶν Φωτογράφων. Πῶς ἐκλέγονται ἐπίτιμοι Πρόεδροι τῆς Πρωταπριλιᾶς. Ἀβίζο γιὰ ὅσους θέλουνε νὰ ὑπανδρευθοῦν Πῶς ἡ Πρωταπριλιὰ ἔσωσε ἕνα φυλακισμένο Δοῦκα. Ἡ Πρωταπριλιὰ τοῦ Μεγάλου Πέτρου. Μιὰ πυρπόλησις τῆς Μόσχας. Ἕνα πάθημα τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Ζητοῦνται καὶ δὲν εὑρίσκονται οἱ ἔξυπνοι. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς μιᾶς.. ἡμέρας

Τὸ ἔθιμο τῆς Πρωταπριλιάτικης ψευτιᾶς, τὸ ὁποῖον ἦρθε καὶ στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Εὐρώπη κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἐπικράτησε μόνο στὶς μεγάλες σχετικῶς πόλεις, ἐνῶ ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου χώρας τὸ ἀγνοεῖ ἐντελῶς. Στὴν Εὐρώπη ὅμως χαλάει κυριολεκτικῶς ὁ κόσμος τὴν ἡμέρα τῆς Πρωταπριλιᾶς.

Τὸ γέλασμα ἐκεῖ γίνεται μὲ δῶρα τὰ ὁποῖα στέλνονται σὲ φίλους καὶ γνωστούς, συνοδευόμενα ἀπὸ περιπαικτικὲς ἐπιστολές, εἰς βάρος ἐκείνου πρὸς τὸν ὁποῖο στέλλεται τὸ δῶρο.

Ἡ ἐπιστολὲς αὐτές, ἡ ὁποῖες δὲν συνοδεύουν πάντοτε δῶρα, γράφονται μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιμέλεια καὶ καλλιτεχνία, ἀπάνω σὲ πολυτελὲς χαρτί. Τὸ περιεχόμενό τους δὲν εἶνε ἀνάλογο πρὸς τὸ πρόσωπο πρὸς τὸ ὁποῖο στέλνεται τὸ δῶρο. Ἔτσι ὑπάρχουν ἐπιστολὲς ἐρωτικές, ἐπιστολὲς γιὰ πεθερές, γιὰ θυρωροὺς κτλ. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουν καὶ χαρτοπωλεῖα ποὺ πουλοῦν ἕτοιμες τέτοιες ἐπιστολές, δὲν ἔχει παρὰ νὰ διαλέγη κανείς...

Νὰ μιὰ τέτοια ἐπιστολὴ ἡ ὁποία ἀπευθύνεται, δῆθεν, ἐκ μέρους ἑνὸς φωτογράφου :

«Κύριε,

»Λαμβάνω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ χορηγήσετε λίγες στιγμές, διὰ νὰ σᾶς φωτογραφήσω.

»Μοῦ χρειάζεται ἡ φωτογραφία σας, γιὰ νὰ τὴν στείλω στὸ λεύκωμα... τοῦ Ζωολογικοῦ Μουσείου»

Νὰ καὶ μιὰ ἄλλη, τοῦ ἰδίου εἴδους, ἡ ὁποία εὑρίσκει καὶ τοὺς περισσότερους ἀγοραστάς.

«Ἀγαπητὲ συμπολίτα,

»Τὴν ἐποχὴ αὐτή, κατὰ τὴν ὁποία αἱ μᾶλλον διάφοροι προσωπικότητες συνενοῦνται καὶ συνεταιρίζονται, μερικοὶ κάτοικοι τῆς πόλεώς μας, ἐπιθυμοῦντες νὰ συσφίγξουν τοὺς δεσμοὺς τῆς καλῆς συναδελφότητος, ἵδρυσαν σύλλογον, ὅστις ἐπωνομάσθη «Λέσχη τῶν Ἠλιθίων».

»Ἀπέμεινεν μόνον ἡ ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου

»Δι' αὐτὸ τὰ μέλη τῆς Λέσχης συνελθόντα, χθὲς τὴν ἑσπέραν, διὰ βοῆς διώρισαν ὑμᾶς ἐπίτιμον Πρόεδρον παμψηφεί..

»Ἐπιτρέψατέ με νὰ σᾶς συγχαρῶ ἐγκαρδίως.

»Θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον πράγματι νὰ γίνη καλυτέρα ἐκλογὴ κτλ.»

***

Ἐκτὸς τῶν ἐπιστολῶν μεγάλο ρόλο παίζουν στὴ Γαλλία, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πρωταπριλιᾶς, τὰ ψεύτικα προσκλητήρια σὲ γάμους ἢ σὲ κηδεῖες, ἡ ψεύτικες ἐπίσης ἀγγελίες καὶ ἀνακοινώσεις διαφόρων πρακτορείων, ἔκτακτα παραρτήματα κερδισμένων δῆθεν ἀριθμῶν διαφόρων λαχείων, κλπ.

Λαμβάνετε ἄξαφνα τὴν ἑξῆς ἀγγελία:

«Γενικὸν Πρακτορεῖον Γάμων.

»Κύριε,

»Μαθόντες ἐξωδίκως ὅτι ζητεῖτε νὰ νυμφευθῆτε, σᾶς προτείνομεν λαμπρὰν εὐκαιρίαν.

»Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διατελοῦμεν εἰς σχέσεις μὲ μερικὰς γυναῖκας, ὡραίας, νέας, μορφωμένας καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἑκατομμυριούχους, αἱ ὁποῖαι ζητοῦν ὑπανδρείαν.

»Σᾶς ἀποστέλλομεν ἐσωκλείστως, τὰς φωτογραφίας μερικῶν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι προθύμως θὰ μᾶς ἀπαντήσετε.

Ὅλως ὑμέτερος
κτλ.»

Γυρίζετε ἀνυπόμονα τὸ φύλλο καὶ βλέπετε μία..........τερατώδη γκαμῆλα !...

Τὰ Πρωταπριλιάτικα ψέμματα στὴν Εὐρώπη, πολλὲς φορὲς εἶχαν κάπως σοβαρὲς συνέπειες.

Σχετικὸ εἶνε τὸ ἀνέκδοτο τῆς Πρωταπριλιάτικης ἀποδράσεως τοῦ δουκὸς τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς ἀκολουθίας του ἀπὸ τὸ Λούνεβελ, ὅπου τὸν κρατοῦσε ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος.

Ὅταν ἀνηγγέλθη ἡ ἀπόδρασις στοὺς φρουρούς, ἐκεῖνοι δὲν τὸ πίστεψαν, νομίζοντας ὅτι ἦταν ψέμμα Πρωταπριλιάτικο καὶ ἔτσι δὲν κατεδίωξαν ἐγκαίρως τοὺς δραπέτας, οἱ ὁποῖοι, χάρις στὴν Πρωταπριλιά, ἐσώθησαν ἐγκαίρως.

***

Ὁ Μέγας Πέτρος, μιὰ Πρωταπριλιὰ ἔπαιξε στοὺς κατοίκους τῆς Μόσχας, τὸ ἀκόλουθο παιχνίδι:

Ἔβαλε μερικοὺς στρατιῶτες τῆς ἐμπιστοσύνης του κ' ἐμάζευαν ξύλα, ἄχυρα καὶ πίσσα, σὲ σωροὺς μεγάλους, γύρω ἀπὸ τὴν πόλι. Τὰ μεσάνυχτα δὲ ἔβαλε φωτιὰ σ' αὐτά. Ἀμέσως ἀναστατώθηκε ὅλ' ἡ Μόσχα, γιατὶ ἡ φλόγες ἔφθαναν σὲ μεγάλο ὕψος καὶ φαινότανε σὰν νὰ καιγότανε ἡ πόλις.

Πανικόβλητοι οἱ κάτοικοι μαζὺ μὲ τὴν φρουρά, ἁρπάξανε ἀντλίες καὶ βαρέλια μὲ νερὸ καὶ ἔτρεξαν πρὸς τὸ μέρος τῆς φωτιᾶς γιὰ νὰ τὴ σβύσουν !

Ἅμα ὅμως ἔφθασαν ἐκεῖ, βρέθηκαν πρὸ μιᾶς ἐπιγραφῆς, μὲ μεγάλα γράμματα, ἡ ὁποία ἔγραφε :

— ***«Αὐτοκρατορικὸ Πρωταπριλιάτικο ψέμμα ! Καὶ τοῦ χρόνου !...»***

Ἔτσι θέλοντας καὶ μή, ἀναγκάστηκαν νὰ γελάσουν καὶ γυρίσανε στὰ σπίτια τους νὰ κοιμηθοῦνε.

***

Τὴν 1ην Ἀπριλίου τοῦ 1805, ἐνῶ ὁ Μέγας Ναπολέων βρισκόταν στὸ Φονταινεμπλώ, ἕτοιμος ν' ἀναχωρήση γιὰ τὴν Ἰταλία, ἔφθασαν λαχανιασμένοι καὶ ἀναστατωμένοι δυὸ σύμβουλοί του ἀπὸ τὸ Παρίσι.

— Τί συμβαίνει ; Τοὺς ρώτησε ἔκπληκτος ὁ Αὐτοκράτωρ. Ἐγὼ δὲν σᾶς ἐπερίμενα !

— Ἀλλά, Μεγαλειότατε, ἐσεῖς μᾶς προσκαλέσατε, ἀπάντησαν ἐκεῖνοι ξαφνιασμένοι καὶ τοῦ ἔδειξαν μιὰ πρόσκλησί του τὴν ὁποία εἶχαν λάβει μὲ χρονολογία : *1 Ἀπριλίου.*

Ὁ Αὐτοκράτωρ τότε κατάλαβε ὅτι εἶχαν πέσει θύματα Πρωταπριλιάτικης φάρσας καὶ θυμωμένος διέταξεν αὐστηρὲς ἀνακρίσεις γιὰ ν' ἀνακαλύψη τὸ φαρσέρ.

Ὁ δράστης ὅμως τοῦ ἀστείου δὲν ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ Ναπολέων τὸ φυσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε.

***

Ἄλλη μιὰ φορὰ πάλι, παρουσιάστηκε στὸ Ναπολέοντα, κάποιος τοῦ ὁποίου ὁ μόνος πόθος ἦταν νὰ γίνη Ὑπουργὸς καὶ ἄρχισε νὰ τὸν εὐχαριστῆ γιατί, ἐπὶ τέλους, εὐδόκησε νὰ τὸν κάνη ὑπουργό του.

— Ποιὸς σᾶς εἶπε, ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ; ρώτησε ξαφνιασμένος ὁ Ναπολέων.

— Ἔλαβα τὴ σχετικὴ πρόσκλησι, Μεγαλειότατε, ἀπάντησεν ἐκεῖνος, καὶ τοῦ ἔδειξε μιὰν ἀπὸ τὶς ψεύτικες προσκλήσεις τῆς Πρωταπριλιᾶς, τὴν ὁποία κάποιος, ποὺ ἤξερε τὸν μεγάλο πόθο του, τοῦ τὴν ἔστειλε γιὰ νὰ ἀστειευθῆ μαζύ του.

Ὁ Ναπολέων ἅμα εἶδε τὴ χρονολογία τῆς προσκλήσεως κατάλαβε περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ χαμογελῶντας τοῦ εἶπε :

— Ἔ, λοιπόν, μάλιστα, σὲ διορίζω.. Θὰ εἶσαι Ὑπουργός μου, ὥς τὸ βράδυ, ποὺ βαστάει τὸ ψέμμα τῆς Πρωταπριλιᾶς !...

Ο ΜΑΡΤΥΣ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Μὴν κάνης τίποτε ἐν ὅσῳ εἶσαι θυμωμένος, γιατὶ εἶνε τὸ ἴδιο σὰν νάνοίξης τὰ πανιὰ ἑνὸς πλοίου κατὰ τὴν διάρκεια τῆς θυέλλης.

Εὐριπίδης

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ DENIS LANGAT

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΑ΄

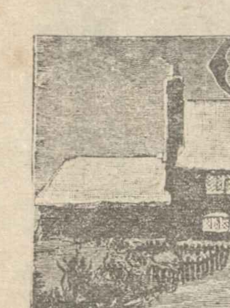

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΙΑ΄ ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ἐργάστηκε, μ' ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή, γιὰ νὰ δημιουργήση ἕνα Κράτος ἰσχυρὸ καὶ ἀκμαῖο, μιὰ Γαλλία ἐσωτερικῶς ἡνωμένη καὶ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητο. Τὸ μεγάλο αὐτὸ σκοπὸ τὸν ἐπέτυχε. Μὲ ποιὰ ὅμως μέσα; Μὲ τ' ἀτιμώτερα τῶν μέσων! Μὲ τὶς ραδιουργίες, τὶς δολοπλοκίες, τὶς συνομωσίες, τὰ ἐγκλήματα. Τὸ ἔμβλημα τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοῦ καὶ πανούργου μονάρχου ἦτανε: *«ὅποιος δὲν ξέρει νὰ ὑποκριθῆ, δὲν ξέρει καὶ νὰ βασιλεύση!»*

Ὅλη ἡ ζωή του λοιπὸν ἦτανε μιὰ διαρκὴς ὑπηρεσία, ἕνα μεγάλο βιβλίο τοῦ ὁποίου κάθε σελίδα περιεῖχε καὶ μιὰ ἱστορία ἐγκλήματος, ἀπάτης, δολιότητος. Ὡστόσο, κατὰ τὰ τέλη τοῦ βίου του, ὁ Λουδοβῖκος αἰσθάνθηκε μεταμέλεια γιὰ ὅλες τὶς ἀτιμίες ποὺ εἶχε διαπράξει. Ἦτανε πολὺ γέρος, ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴν ὑπερκόπωση, καὶ ὁ θάνατος ποὺ τὸν ἔννοιωθε ν' ἁπλώνη ἀπὸ πάνω του τὶς φτερούγες του, τὸν ἐφόβιζε πολύ. Τὸν τρόμαζε ἡ ἰδέα τῆς ὑπερτάτης δικαιοσύνης. Ὅσο ζοῦσε, ἐνόμιζε ὅτι μὲ τὴν ὑπερβολικὴ θρησκευτικὴ εὐλάβειά του, θὰ τὰ κατάφερνε νὰ ξεγελάση τὸ Θεό, ὅπως ἀπατοῦσε καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Τώρα ὅμως ποὺ ἦτανε νὰ πεθάνη, σκεφτόταν τὸν Ἀνώτατο Κριτὴ καὶ παράλυε ἀπὸ τρόμο!...

Στὰ γηρατειά του ὁ Λουδοβῖκος καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔπαθε καθολικὴ παράλυσι καὶ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ σταθῆ στὰ πόδια του,—ζοῦσε στὸν πῦργο τοῦ Πλεσσὶ-λὲ-Τοὺρ, φυλαγόμενος ἀπὸ μιὰ ἔνοπλο φρουρά, τρέμοντας στὸν παραμικρὸ θόρυβο ποὺ ἄκουγε, γιατὶ ἐνόμιζε ὅτι ὡρμοῦσε κάποιος στὸ δωμάτιό του νὰ τὸν σκοτώση!.. Ἔτσι ἡ νύχτες του ἦσαν ἕνας διαρκὴς ἐφιάλτης. Ἐφώναζε διαρκῶς κοντά του τὸν Τριστάνο, τὸν ἔμπιστό του Τριστάνο, καὶ τὸν ἔβαζε νὰ κυττάζη πίσω ἀπὸ τὰ παραπετάσματα, γιατὶ τοῦ φαινότανε ὅτι κάποιος ἦτανε κρυμμένος ἐκεῖ, μὲ τὸ μαχαῖρι στὸ χέρι, ἕτοιμος νὰ τὸν δολοφονήση. Ἐγνώρισε δηλαδὴ ὁ Λουδοβῖκος στὶς τελευταίες ἑβδομάδες τῆς ζωῆς του, τὴν ἀγωνία καὶ τὴν ταραχὴ τῶν τυράννων ἐκείνων ποὺ ξέρουν ὅτι ἄφησαν πίσω ἀπὸ τὸ δρόμο του ἕνα πλατὺ αὐλάκι ἀπὸ αἷμα, καὶ φοβῶνται τὴν ἀνθρώπινη ἐκδίκηση—περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴ θεία.

***

Τὴν τελευταία νύχτα τῆς ζωῆς του, ὁ Λουδοβῖκος, καταλαβαίνοντας ὅτι πλησίαζε τὸ τέλος του, παρήγγειλε νὰ παρουσιασθῆ μπροστά του ὁ Φραγκῖσκος Μαρτορῖλλο, ἕνας ἱερέας σεβαστὸς σ' ὅλο τὸ χριστιανικὸ κόσμο τῆς Γαλλίας, γιὰ νὰ τὸν ἐξομολογήση νὰ τοῦ δώση ἄφεση ἁμαρτιῶν καὶ νὰ τὸν μεταλάβη.

Ὁ λοχαγὸς τῆς φρουρᾶς ποὺ παραφύλαγε πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα...

Ἦταν ἕνα βράδυ τοῦ Αὐγούστου, στὰ 1483.

Ὅταν ὁ Φραγκῖσκος παρουσιάστηκε μπροστά του, ὁ Λουδοβῖκος τοῦ ἐξήγησε τί τὸν ἤθελε.

— Ἔχω πολλὰ ἁμαρτήματα στὴ συνείδησή μου, πάτερ,—τοῦ εἶπε,—μετανόησα ὅμως πολὺ γι' αὐτά, κι' ἐλπίζω πῶς θὰ μὲ συγχωρέσης γιὰ νὰ μὲ συγχωρέση καὶ ὁ Θεός.

— Λέγε, σὲ ἀκούω! ψιθύρισε ἀτάραχος ὁ ἱερέας.

Ἡ ἐξομολόγηση τοῦ μονάρχου βάσταξε πολλὴν ὥρα. Μιὰ ρυτίδα χαραζότανε ὁλοένα καὶ πιὸ βαθειὰ στὸ αὐστηρὸ μέτωπο τοῦ Φραγκίσκου, ὅσο ὁ Λουδοβῖκος ἀπαριθμοῦσε ἕνα πρὸς ἕνα τὰ ἐγκλήματά του. Ὅταν, κάπου - κάπου, ὁ ἐξομολογούμενος σταματοῦσε γιὰ νὰ ξεκουραστῆ, ὁ ἱερεὺς τὸν ρωτοῦσε:

— Τελείωσες;

— Ὄχι, πάτερ μου, ἔχω καὶ ἄλλα νὰ σοῦ πῶ....

— Διέπραξες τόσα ἐγκλήματα!... ἀναφωνοῦσε τότε, κατάπληκτος, ὁ ἱερέας.

— Τί τὰ θέλεις, πάτερ μου, αὐτὰ ἔχει ἡ πολιτική... Δὲν μπορεῖς νὰ σταθῆς ἀλλοιῶς στὸ θρόνο, δὲν μπορεῖς νὰ κάνης μεγάλο καὶ ἰσχυρὸ ἕνα κράτος, ἂν δὲν ἐγκληματίσης...

Καὶ ὁ μονάρχης συνέχισε τὴν ἀπαρίθμηση τῶν ἀνομημάτων του.

— Καὶ τώρα ζητάω ἀπὸ σένα ἄφεση! εἶπε στὸν ἔντρομο Φραγκίσκο, ὅταν τελείωσε.

— Ἄφεση ζητᾶς; Ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω ἄφεση! ἀκούστηκε τὴ στιγμὴ ἐκείνη μιὰ βροντώδης φωνή.

Τὰ παραπετάσματα ἐκινήθησαν καὶ ἕνας νέος πήδηξε μέσα στὸ δωμάτιο, κρατῶντας ἕνα γυμνὸ στιλέτο στὸ δεξὶ χέρι του. Μόλις ὁ Λουδοβῖκος εἶδε μπροστά του τὴν αἰχμὴ τοῦ φονικοῦ ὅπλου, ντρίνισε καὶ ἄρχισε νὰ τρέμη ἀπὸ τὸ φόβο του.

— Ἔλεος! ἔλεος! ψιθύρισε μὲ μεγάλη δυσκολία.

Τότε τ' ὁπλισμένο χέρι τοῦ ἀγνώστου ἔπεσε, χωρὶς νὰ χτυπήση τὸ βασιλῆα.

— Ἄ! εἶσαι τόσο δειλός, εἶπε περιφρονητικὰ ὁ νέος στὸ Λουδοβῖκο, ὥστε δὲν σοῦ ἀξίζει ἡ μεγάλη τιμὴ νὰ χτυπηθῆς ἀπ' τὸ μαχαῖρι μου.

Καὶ πέταξε καταγῆς τὸ στυλέτο του. Ὁ ἱερεὺς ὥρμησε τότε ἀπάνω του καὶ τὸν τράνταξε δυνατὰ ἀπὸ τοὺς ὤμους, φωνάζοντας:

— Τί πῆγες νὰ κάνης, δυστυχισμένε! Ποιὸς εἶσαι ἐσύ;

— Ποιὸς εἶμαι ἐγώ; εἶπε ὁ νέος—δὲν θὰ ἦτανε πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρονῶν—στηλώνοντας τὰ χέρια του στὸ στῆθος του. Ρώτησε τὸν εὐγενέστατο βασιλῆᾶ τῆς Γαλλίας νὰ σοῦ πῆ ποιὸς εἶμαι, νὰ σοῦ πῆ τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα μου ποὺ τὸν θανάτωσε μὲ φριχτὰ βασανιστήρια, βάζοντας τὰ παιδιά του νὰ γλύφουν μὲ τὴ γλῶσσα τους τὸ αἷμα ποὺ ἔσταζε ἀπὸ τὶς πληγές του πάνω στὰ μάρμαρα τῆς φυλακῆς!...

Ὅταν ὁ Λουδοβῖκος ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, τὰ μάτια του πετάχτηκαν ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες τους καὶ τὰ πελιδνὰ χείλη του ψιθύρισαν μὲ ἀνέκφραστο τρόμο ἕνα ὄνομα:

— Ὁ Ροβέρτος ντ' Ἀρμανιάκ!...

— Ἄ! τὸν θυμᾶσαι βλέπω! ἐκάγχασε τότε ὁ νέος. Ναί, τὸ θῦμα σου αὐτὸ λεγότανε Ροβέρτος ντ' Ἀρμανιάκ, δούξ τοῦ Νεμούρ.. Ἦτανε μάλιστα κ' ἐξάδελφός σου! Εἶμαι ἕνας ἀπὸ τοὺς γυιούς του καὶ ὡρκίστηκα νὰ ἐκδικηθῶ τὸν ἄγριο θάνατο τοῦ πατέρα μου.. Μὰ τώρα βλέπω ὅτι εἶνε ντροπή μου νὰ λερώσω τὸ τίμιο μαχαῖρι μου μὲ τὸ ἄτιμο αἷμα σου... Ἐσένα σὲ σκοτώνει σιγὰ-σιγὰ ὁ φόβος τοῦ θανάτου. Σὲ πνίγει τὸ αἷμα τῶν θυμάτων σου, μιαρὲ δολοφόνε!... Ἀγωνιᾶς καὶ βογγᾶς, καὶ ἡ ψυχή σου δὲν μπορεῖ νὰ πετάξη ἀπὸ τὸ βδελυρὸ κουφάρι σου!.... Καὶ τώρα μπορεῖς νὰ φωνάξης τοὺς δημίους σου καὶ νὰ διατάξης νὰ μὲ σκοτώσουν. Αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ τελευταῖο ἔγκλημά σου! Αὔριο δὲν θὰ ζῆς πειά!....

Βαθειὰ σιωπὴ ἀκολούθησε τὰ πύρινα αὐτὰ λόγια τοῦ μαινομένου νέου. Καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος στεκόταν ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος μὲς στὴ μέση τοῦ δωματίου—ἀνάμεσα στὸ Λουδοβῖκο ποὺ τὸν κύτταζε μὲ τρόμο, καὶ στὸν ἱερέα ποὺ τὸν ἔβλεπε μὲ θαυμασμὸ καὶ συμπόνεση—μιὰ κραυγὴ ἀκούστηκε ἔξω, μέσα στὴν ἄναστρη νύχτα ποὺ πλάκωνε σὰν βρογχνὰς τὸν καταραμένο πῦργο:

— Φύλακες, γρηγορεῖτε!..

Ἦταν οἱ φρουροί, ποὺ φυλάγανε τὸ βασιλῆᾶ τῆς Γαλλίας. Μόλις ὁ Λουδοβῖκος ἄκουσε αὐτὴ τὴ φωνή, πῆρε θάρρος καὶ φώναξε μὲ ὅση δύναμη εἶχε:

— Βοήθεια! Βοήθεια! Μὲ σκοτώνουν!...

Ὁ λοχαγὸς τῆς φρουρᾶς ποὺ παραφύλαγε πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα, παρουσιάστηκε ἀμέσως στὴν πόρτα.

Μὰ ὁ ἱερεύς, πρὶν προφτάση ὁ Λουδοβῖκος νὰ ἀνοίξη τὸ στόμα του, εἶπε στὸ λοχαγό:

— Δὲν εἶνε τίποτα! ὁ βασιλεὺς φώναξε ἐπίτηδες γιὰ νὰ ἰδῆ ἂν πράγματι τὸν φρουρεῖτε καλά. Μπορεῖτε ν' ἀποσυρθῆτε.

Ὁ λοχαγὸς χαιρέτησε κ' ἔφυγε. Ὁ βασιλεὺς ἔμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀπὸ τὴν κατάπληξη. Δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήση τὴ στάση τοῦ ἱερέως. Μὰ καὶ ὁ νέος τὸν κύτταζε κατάπληκτος.

Τέλος, ὁ ἱερεὺς ἀπεφάσισε νὰ λύση τὴ σιωπὴ καὶ νὰ δώση τὶς ἐξηγήσεις ποὺ περίμεναν ἀπὸ αὐτόν.

— Ἂν ὑπάρχη ἐδῶ μέσα ἕνας ἔνοχος, εἶπε στὸ βασιλῆᾶ, αὐτὸς εἶσαι σεῖς, Μεγαλειότατε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς—κ' ἔδειξε τὸ νέο—κρατοῦσε πρὶν ἀπὸ λίγο τὴ ζωή σου στὰ χέρια του. Θὰ μποροῦσε νὰ σὲ σκοτώση. Μὰ δὲν τὄκανε. Σὲ λυπήθηκε, ἐνῷ ἐσὺ δὲν λυπήθηκες κανένα ὥς τώρα. Ὁ Θεὸς λοιπὸν θὰ τὸν συγχωρέση γιὰ τὴ χειρονομία του, ὅπως τὸν συγχωρῶ κ' ἐγώ....

— Ὁ Θεὸς δὲν συγχωρεῖ τοὺς ἐγκληματίας! εἶπε ὁ Λουδοβῖκος, χωρὶς νὰ καταλαβαίνη ὅτι μ' αὐτὸ ποὺ ἔλεγε καταδίκαζε μόνος του τὸν ἑαυτό του.

—Ὁ νέος αὐτὸς δὲν εἶνε ἐγκληματίας! ἐπέμεινε ὁ ἱερέας. Καὶ ἂν δὲν τὸν συγχωρέσης ἐσύ, πῶς ἔχεις τὴν ἀπαίτηση νὰ συγχωρέση κ' ἐσένα ὁ Θεός; Φανοῦ καλὸς καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς θὰ λάβη ὑπ' ὄψιν του τὴν εὐγενικὴ

σου αὐτὴ πράξη ὅταν θὰ παρουσιαστῆς μπροστά του.

Ὁ Λουδοβῖκος σώπαινε, μὴ ξέροντας τί νὰ κάνη. Τότε ὁ ἱερεὺς ἔσκυψε, πῆρε τὸ μαχαῖρι ἀπὸ καταγῆς, τὸ ἔβαλε μόνος του στὸ θηκάρι ποὺ εἶχε κρεμασμένο ἀπ' τὴ μέση του ὁ νέος, καὶ εἶπε στὸ βασιλέα.

— Καὶ τώρα, Μεγαλειότατε, πρέπει νὰ διατάξης ν' ἀφήσουν νὰ φύγη ἐλεύθερος ἀπ' ἐδῶ ὁ γυιὸς τοῦ Ροβέρτου ντ' Ἀρμανιάκ.

Ὁ Λουδοβῖκος ὑπέκυψε μπρὸς στὸν αὐστηρὸ τόνο τῆς φωνῆς τοῦ ἱερέως. Φώναξε τὸ λοχαγὸ τῆς φρουρᾶς καὶ τὸν διέταξε νὰ συνοδεύση τὸν νέο καὶ νὰ τὸν ἀφήση νὰ φύγη ἀπὸ τὸν πῦργο. Ὁ ντ' Ἀρμανιὰκ ξεκίνησε τότε νὰ φύγη, χωρὶς κἂν νὰ χαιρετήση τὸ μονάρχη. Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ περνοῦσε μπρὸς ἀπ' τὸ Φραγκίσκο, γονάτισε μπροστά του καὶ τοῦ εἶπε:

— Σ' εὐχαριστῶ, πάτερ μου.

Ὅταν τὰ βήματά τους ἔπαψαν ν' ἀντηχοῦν στὴ μαρμαρένια σκάλα, ὁ ἱερεὺς πλησίασε ἕνα παράθυρο, τὸ ἄνοιξε καὶ ἀφουγκράστηκε. Στὸ πρόσωπό του διαβαζόταν ἄπειρη ἀγωνία. Μήπως ὁ Λουδοβῖκος ἔκανε τοῦ λοχαγοῦ κανένα ἀδιόρατο, συνθηματικὸ νεῦμα, γιὰ νὰ σκοτώσουν τὸ νέο; Ὅλα ἔπρεπε νὰ τὰ περιμένη κανεὶς ἀπὸ ἕνα τέτοιο αἱμοβόρο τέρας. Ὄρθιος λοιπόν, μπρὸς στὸ παράθυρο, περίμενε ν' ἀκούση καμμιὰ κραυγὴ μὲς στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Μὰ δὲν ἄκουσε τίποτα... Ἀπεναντίας εἶδε κάτω, στὴν αὐλή, στὸ φῶς τῶν λαμπάδων, τὸ λοχαγὸ νὰ συνοδεύη τὸ νέο ὥς τὴν ἐξωτερικὴ τάφρο τοῦ πύργου. Ὁ γυιὸς τοῦ Ροβέρτου ντ' Ἀρμανιὰκ εἶχε σωθεῖ!...

***

Ὁ Λουδοβῖκος, ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα του, δὲν ἔκανε τὸ παραμικρὸ κίνημα, παρακολουθῶντας τὸν ἱερέα καὶ προσπαθῶντας νὰ διαβάση στὸ σκυθρωπὸ πρόσωπό του τὰ αἰσθήματα καὶ τὶς σκέψεις του.

— Λοιπόν, πάτερ, θὰ μοῦ δώσης ἄφεση; ρώτησε τὸ Φραγκῖσκο, ὅταν ἐκεῖνος ἄφησε τὸ παράθυρο καὶ πῆγε καὶ στάθηκε κοντά του.

Ὁ ἱερεὺς τὸν κύτταξε τότε περίλυπος.

— Δὲν μπορῶ, δυστυχῶς, Μεγαλειότατε, νὰ σοῦ δώσω ἄφεση, τοῦ εἶπε. Βλέπω ὅτι ἔχεις στὴν καρδιὰ περισσότερο φόβο γιὰ τὸ θάνατο καὶ τὴν τιμωρία ποὺ σὲ περιμένει, παρὰ εἰλικρινῆ μετάνοια... Θὰ παρακαλέσω ὅμως τὸ Θεὸ νὰ σὲ φωτίση καὶ νὰ αἰσθανθῆς πραγματικὴ μεταμέλεια γιὰ τὶς ἁμαρτίες σου... Χαῖρε Μεγαλειότατε!

Καὶ ὁ Φραγκῖσκος ἔφυγε, ἀφήνοντας τὸ μονάρχη κατάπληκτο καὶ ἀπελπισμένο.

Ἄξαφνα ὅμως, τὸν ἔπιασε μεγάλος θυμός. Φώναξε τὸν Τριστάνο.

— Πρὶν ἀπὸ λίγο, τοῦ εἶπε, ἕνας ἄνθρωπος ἦτανε κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, μ' ἕνα στυλέτο στὸ χέρι... Ἤθελε νὰ μὲ σκοτώση... Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς γυιοὺς τοῦ ντ' Ἀρμανιάκ, αὐτοῦ τοῦ προδότη, ποὺ τὸν εἶχα τιμωρήση ἄλλοτε... Μὰ ὁ διαβολοπαπᾶς ὁ Φραγκῖσκος μὲ κατάφερε νὰ τὸν ἀφίσω νὰ φύγη ζωντανὸς ἀπὸ δῶ μέσα... Δὲν ἔκανα καλὰ ποὺ φάνηκα τόσο καλός. Πρέπει νὰ τρέξουν ἀμέσως, νὰ τὸν πιάσουν, καὶ νὰ μοῦ τὸν φέρουν πίσω... Θέλω νὰ τὸν δῶ νὰ ξεψυχάη μπροστά μου, μὲ τὰ πιὸ φριχτὰ βασανιστήρια... Τρέχα, Τριστάνο, νὰ μοῦ τὸν φέρης ἐδῶ.

Ὁ Τριστάνος ἔκανε νὰ φύγη, γιὰ νὰ πάη νὰ ἐκτελέση τὴ διαταγὴ τοῦ βασιλῆᾶ του. Μὰ ὁ Λουδοβῖκος δὲν τὸν ἄφησε νὰ φύγη.

— Ὄχι, ὄχι, Τριστάνε, τοῦ εἶπε μὲ κλαψιάρικη φωνή. Καλύτερα νὰ μείνης ἐδῶ... Φοβᾶμαι νὰ μείνω μόνος μου. Ἴσως νὰ ξανάρθη αὐτὸς ὁ δολοφόνος... Καὶ ἂν δὲν εἶνε αὐτός, θὰ εἶνε κανένας ἄλλος... Ἄχ! ὅλοι συνομώτησαν ἐναντίον μου γιὰ νὰ μὲ ξεκάνουν... Ἄ!... τί θόρυβος εἶνε αὐτός; Ἄκουσες ἕνα θόρυβο;

— Ὄχι, Μεγαλειότατε, δὲν ἄκουσα τίποτα! ἀποκρίθηκε ἀτάραχος ὁ Τριστάνος, συνηθισμένος ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς παρακρούσεις τοῦ Λουδοβίκου...

— Δὲν ἄκουσες καλά! ἐπέμεινε ὁ μονάρχης.. Νά, εἶδα τὸ παραπέτασμα αὐτὸ νὰ κινεῖται... Κάποιος δολοφόνος θὰ εἶνε κρυμμένος ἀπὸ κεῖ πίσω.

Ὁ Τριστάνος πλησίασε στὸ παραπέτασμα, καὶ τὸ τράβηξε ἀπότομα.

— Δὲν εἶνε κανείς, Μεγαλειότατε, εἶπε.

— Τότε θὰ ἔχη κρυφτεῖ κάπου ἀλλοῦ... Μὴ μ' ἀφήνης, μόνο, Τριστάνε. Φοβᾶμαι πολύ.. Ἄχ! πότε θὰ περάση αὐτὴ ἡ νύχτα;

Ἡ νύχτα ἐκείνη πέρασε ὁλόκληρη μὲ τὸ διαρκῆ αὐτὸ ἐφιάλτη. Ὁ Λουδοβῖκος ΙΑ΄ πλήρωσε μέσα σὲ λίγες ὧρες—μὲ ἀνέκφραστα ψυχικὰ μαρτύρια—ὅλα τὰ ἐγκλήματα ποὺ εἶχε διαπράξει κατὰ τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς αἱματωμένης βασιλείας του...

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὅταν ὁ ἥλιος ξαναβγῆκε γιὰ νὰ φωτίση τὸν κόσμο, ὁ Λουδοβῖκος ΙΑ΄ δὲν ζοῦσε πειά. Εἶχε πεθάνει κοντὰ τὰ ξημερώματα...

DENIS LANGAT

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ ἀρετὴ τότε μόνον ἔχει ἀξία ὅταν δὲν ἀποβλέπη κανεὶς δι' αὐτῆς νἀποκτήση δόξα.

(Μονταίνι)

Μὴν περιφρονεῖς ποτὲ μιὰ ἐλαφρὰ πληγή, ἕναν συγγενῆ φτωχό, κ' ἕναν πρόστυχο καὶ ταπεινὸ ἐχθρό.

(Ἀγγλικὴ παροιμία)

Εἶνε εὐκολώτερο νἀποσπάσης χρυσάφι ἀπὸ ἕναν φιλάργυρο, παρὰ ἔπαινο ἀπὸ ἕνα φθονερὸν ἄνθρωπο.

(Ντὲ Σιβρὺ)

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ ΣΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ Ραχὴλ καὶ ὁ Τοῦρκος θαυμαστής της.

Ἡ Ραχήλ, ἡ διάσημος Γαλλὶς ἠθοποιὸς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀγαποῦσε τρελλά, ὅπως ὅλες ἐξάλλου ἡ γυναῖκες τοῦ ἐπαγγέλματός της, τὶς δαντέλλες καὶ τὰ μεταξωτά. Ἡ σκηνὴ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθοῦμε συνέβη κατὰ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου 1842.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἡ περίφημη τραγωδὸς βρισκότανε στὸ Λονδῖνο, ὅπου εἶχε δώσει μερικὲς παραστάσεις, πληρωνόμενη 1000 λίρες τὴ βραδυά. Λίγες μέρες πρὶν φύγη ἀπὸ τὸ Λονδῖνο γιὰ νὰ ἐπιστρέψη στὴ Γαλλία, φρόντισε ν' ἀγοράση, σὲ ἱκανὴ ποσότητα, δαντέλλες, μουσελίνες, τούλια, μεταξωτὰ καὶ ἄλλα ὑφάσματα, ποὺ ἦτανε πολὺ τῆς μόδας τότε. Τὰ ἔβαλε σὲ δυὸ σεντούκια, καὶ ἄρχισε νὰ χαίρεται προκαταβολικῶς γιὰ τὴ μεγάλη ἐπιτυχία ποὺ θὰ εἶχε στὸ Παρίσι, ὅταν θὰ παρουσιαζότανε μὲ τὶς ὡραιότατες δαντέλλες ποὺ ἐψώνισε στὸ Λονδῖνο.

Ἔξαφνα ὅμως, θυμήθηκε κάτι. Κάτι τρομερὸ καὶ ἀπαίσιο: Τὸ τελωνεῖο! Τὸ γαλλικὸ τελωνεῖο ποὺ θὰ τὴν ἀνάγκαζε νὰ πληρώση σὲ φόρους τὸ διπλάσιο τῆς ἀξίας τῶν μεταξωτῶν. Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνη; Νὰ μὴν πάρη μαζύ της τὶς δαντέλλες; Ἀδύνατον! Ν' ἀποφασίση νὰ πληρώση φόρο στὸ γαλλικὸ τελωνεῖο; Ἀδυνατώτατον! Τὸ σκληρὸ αὐτὸ δίλημμα τὴν βασάνιζε τρομερά. Ἔξαφνα ἦρθε πρὸς βοήθειάν της ἡ θεία πρόνοια, ἢ μᾶλλον τῆς ἔστειλε γιὰ νὰ τὴν βγάλη ἀπ' τὴ δύσκολη θέσι ποὺ βρισκόταν ἕνα Τοῦρκο ἀκόλουθο στὴν Ὀθωμανικὴ πρεσβεία τοῦ Λονδίνου.

Ὁ Ὀθωμανὸς αὐτὸς ἀγαποῦσε τρελλὰ τὴ Ραχὴλ καὶ ἡ ὡραία ἠθοποιὸς δὲν ἐδίστασε νὰ τοῦ ἐκμυστηρευθῆ τὸν πόνο της.

— Αὐτὸ σᾶς βασανίζει! ἀνεφώνησε ὁ Τοῦρκος θαυμαστής της. Μὰ τὸ πρᾶγμα μπορεῖ νὰ διορθωθῆ εὐκολώτατα. Δῶστε μου ἐμένα τὰ σεντούκια μὲ τὶς δαντέλλες σας καὶ ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ σᾶς τὰ στείλω στὴ Γαλλία, ὑπὸ τὴν προστασία τῆς πρεσβείας μου, χωρὶς νὰ τ' ἀνοίξουν καθόλου στὸ τελωνεῖο.

Ἡ Ραχὴλ χτύπησε τὰ χεράκια της ἀπὸ χαρά, παρέδωσε τὰ σεντούκια μὲ τὶς δαντέλλες στὸ Βαγιαζὴτ—ἔτσι λεγότανε ὁ Τοῦρκος—κ' ἔφυγε ἀπὸ τὸ Λονδῖνο γιὰ τὸ Παρίσι. Ὅταν ἔφθασε ὅμως στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα, μάταια περίμενε ἐπὶ ἡμέρες τὰ σεντούκια μὲ τὶς δαντέλλες της. Ἡ ἠθοποιὸς εἶχε ἀρχίσει νἀνησυχῆ, ὅταν τέλος μιὰ μέρα, ἔλαβε μιὰ πρόσκληση ἀπὸ τὴν Τουρκικὴ πρεσβεία.

— Ἔχω κάτι γιὰ σᾶς κυρία μου, τῆς εἶπε ὁ Τοῦρκος πρεσβευτής, ὅταν παρουσιάστηκε ἡ Ραχὴλ μπροστά του. Ὁ πρόξενος τῆς Τουρκίας στό... Τονκῖνο μοῦ ἔστειλε κάτι σεντούκια, τὰ ὁποῖα προορίζονται γιὰ σᾶς, μὲ τὴ σημείωση ὅτι τοῦ ἐστάλησαν ἀπὸ τὴν πρεσβεία τοῦ Λονδίνου... Ὁμολογῶ ὅτι εἶσθε... λιγάκι ὕποπτη. Τί δουλειὰ ἔχετε ἐσεῖς μὲ τὶς Τουρκικὲς πρεσβεῖες ὅλου τοῦ κόσμου...

Ἡ Ραχὴλ τοῦ ἐξήγησε τότε τί εἶχε συμβῆ καὶ γέλασαν καὶ οἱ δύο μὲ τὴν καρδιά τους εἰς βάρος τοῦ Βαγιαζὴτ ὁ ὁποῖος ἔστειλε—ἀφηρημένος ἀπὸ τὸν ἔρωτά του, δίχως ἄλλο!—τὰ σεντούκια τῆς Ραχὴλ στὸ Τονκῖνο, ἀντὶ νὰ τὰ στείλη στὸ Παρίσι!...

***

Γιὰ νὰ πληρώσουν τὸ φόρο!...

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἰωάννης, γιὰ νὰ ἐξαναγκάση μιὰ φορὰ τοὺς Ἰουδαίους ποὺ κατοικούσανε στὸ βασίλειό του, νὰ πληρώσουν τοὺς βαρεῖς φόρους τοὺς ὁποίους τοὺς εἶχε ἐπιβάλλει, διέταξε νὰ τοὺς συλλάβουν ὅλους καὶ νὰ τοὺς βγάλουν τὰ μάτια καὶ τὰ δόντια, ἐκτὸς ἐὰν πλήρωναν δέκα χιλιάδες λίρες γιὰ κάθε μάτι καὶ χίλιες λίρες γιὰ κάθε δόντι!...

***

Τὰ ἔργα τοῦ Ἀδόλφου Δ' Ἐννερύ.

Ἕνα Ἰταλικὸ περιοδικὸ εἶχε τὴν ἔμπνευση νὰ κάτση ν' ἀπαριθμήση τὰ διάφορα ἐγκλήματα καὶ δραματικὰ ἐπεισόδια ποὺ εἶνε κατεσπαρμένα στὰ μυθιστορήματα καὶ στὰ θεατρικὰ ἔργα τοῦ Ἀδόλφου Δ' Ἐννερύ, τοῦ ἀθανάτου συγγραφέως τῶν «Δύο Ὀρφανῶν».

Σύμφωνα λοιπὸν μ' αὐτὴ τὴ στατιστική, τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Ἀδόλφου Δ' Ἐννερὺ περιλαμβάνει:

18 χῆρες, 16 γυιοὺς καὶ 2 κόρες ἀνθρώπων ποὺ καρατομήθηκαν, 80 ὀρφανὰ καὶ 112 ὀρφανές, 60 τυφλούς, 93 κορίτσια τὰ ὁποῖα ἀπήχθησαν, 22 ἀδελφοκτόνους, 8 πατροκτόνους, 145 παιδιὰ ποὺ τὰ βρήκανε στοὺς πέντε δρόμους, 124 παιδιὰ ποὺ τ' ἀντικατέστησαν μὲ ἄλλα, 212 ψεύτικες διαθῆκες, 216 κλεμμένα πορτοφόλια, 189 μονομαχίες μὲ ξῖφος, 168 μὲ πιστόλι, 2 μὲ σπαθί, 8 μὲ μαχαῖρι καὶ 18 μὲ μπαλτάδες, 43 ἐμπρησμούς, 256 δολοφονίες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ 163 δηλητηριάσεις, 46 πνιγμένους, 36 δραπέτας ἀπὸ καταναγκαστικὰ ἔργα, 77 μοιχεῖες, 79 παράφρονας, 41 περιπτώσεις διγαμίας κ. λ. π. κ.λ.π. κ.λ.π.

Δηλαδή, μὲ ἄλλα λόγια, τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Δ' Ἐννερὺ εἶνε σωστὸ Μουσεῖο Φρίκης. Γι' αὐτὸ ἴσως ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερα νὰ συγκινῆ τὸν κόσμο.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΥΒΟΝ ΝΤΕ ΛΑΣΑΠΕΛ

ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΓΑΛΟΝΙΑ

Ἀ ΥΤΟ τὸ πρωΐ, στὴ μεγάλη σάλα τῆς βίλλας, ὅπου εἶχαν ἐγκατασταθῆ τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐπιτελείου, ὁ Ροζὲ ντ' Ἀρκοὺρ τρελλὸς ἀπὸ χαρὰ καὶ μεθυσμένος ἀπὸ δόξα, παρουσιάστηκε στὸ συνταγματάρχη του γιὰ νὰ πάρη τὰ γαλόνια τοῦ λοχία τὰ ὁποῖα εἶχε κερδίσει μὲ τὴν ἀνδρεία του στὴ μάχη τῆς προηγουμένης ἡμέρας. Ὁ συνταγματάρχης ὅμως βλέποντάς τον ψιθύρισε μὲ κάποια ἔκφραση βαθυτάτης θλίψεως στὴ φωνή του :

— Ἀλλοίμονο παιδί μου, ἡ Γαλλία εἶνε τόσο φτωχὴ σήμερα, ὥστε δὲν ἔχουμε λεπτὰ οὔτε γαλόνια ν' ἀγοράσουμε...

Ἔτσι ὁ λοχίας ντ' Ἀρκοὺρ θὰ ἔμενε χωρὶς γαλόνια. Θὰ εἶχε δίκες τὶς εὐθύνες καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ βαθμοῦ του, χωρὶς ὅμως νἄχη καὶ τὶς τιμές του... Καὶ σκεφτόταν πῶς θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιβληθῆ στοὺς στρατιῶτες του καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήση στὴ μάχη, χωρὶς γαλόνια ; Δυὸ δάκρυα ἔλαμψαν στὶς ἄκρες τῶν ματιῶν τοῦ Ροζέ. Ὁ συνταγματάρχης τότε κατάλαβε τί γινότανε μέσ' στὴν ψυχή, τοῦ νεαροῦ ὑπαξιωματικοῦ καὶ γιὰ νὰ ξεφορτίσῃ ἀπὸ τὴν καρδιὰ του τὴν ἀπογοήτευσι, ἡ ὁποία τώρα τελευταῖα εἶχε πιάσει ὅλο τὸ στρατό, τοῦ εἶπε :

— Λοχία ! ἀπόψε θὰ πᾶς ἐπικεφαλῆς δέκα στρατιωτῶν νὰ παρουσιαστῆς στὸν ἀρχιστράτηγο, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεται στὸ Σατὼ-Ρεντόν, καὶ νὰ τοῦ ἐγχειρήσης αὐτὸ τὸ ἔγγραφο. Ἡ ἀποστολὴ ποὺ σοῦ ἀναθέτω εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνη, ἀλλὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη σὲ σένα... Μὴν ξεχάσης ὡστόσο στὸ μέσο τῆς πορείας νὰ ξεκουράσης λίγο τοὺς στρατιῶτες σου...

Ὁ Ροζὲ ντ' Ἀρκοὺρ ἦταν ἕνας ἔφηβος μ' ὁλοφώτεινο κ' ἔξυπνο πρόσωπο, μὲ μαλλιὰ ξανθά, σῶμα λεπτὸ καὶ γενικά, μ' ἐξωτερικὸ ποὺ τὸν ἔκανε νὰ μοιάζη κάπως μὲ σεμνὸ κορίτσι, ὅπως ὅλα σχεδὸν τὰ πραγματικὰ παλληκάρια.

Τὸ ἀπόσπασμα τῶν δέκα στρατιωτῶν μ' ἐπικεφαλῆς τὸν νεαρὸ λοχία ξεκίνησε σὲ λίγο. Στὸν ἔρημο ἀπὸ τὴν παγωνιὰ δρόμο τὰ βήματά τους ἀντηχοῦσαν ρυθμικά. Ὁλόγυρα ἁπλώνονταν ὅμορφα χιονισμένα τοπεῖα. Στὸν ἑσπερινὸ οὐρανὸ τὸ φεγγάρι ἔλαμπε ὁλόγιομο, γλαρό. Περπάτησαν ἔτσι ἀρκετὲς ὧρες χωρὶς νὰ τοὺς συμβῆ τίποτε. Ξαφνικὰ ὅμως, καθὼς προχωροῦσαν ὁ Ροζὲ στάθηκε καὶ τέντωσε τ' αὐτιά...Τοῦ φάνηκε σὰν ν' ἄκουσε ἀπὸ πέρα τοὺς ἤχους κάποιας ψαλμῳδίας .. Ποιὸς ἦταν τάχα αὐτὸς ποὺ ἔψελνε τὴ νύχτα ἐκείνη ποὺ ἔλη ἡ Γαλλία θλιμμένη θρηνοῦσε ; Ὁ Ροζὲ τάχυνε τὰ βήματά του καὶ οἱ στρατιῶτες του τὸν ἀκολούθησαν. Ὅταν προχώρησαν ἀρκετὰ κ' ἔφτασαν στὴν καμπὴ τοῦ μονοπατιοῦ, βρέθηκαν ἔμπροὶς σ' ἕνα συγκινητικώτατο θέαμα. Ἐκεῖ, μέσα στὴν ἔξοχὴ καὶ στὴν ἐρημιά, ἕνα ταπεινὸ καὶ μισογκρεμισμένο ξωκκλησάκι ὕψωνε τοὺς μαύρους τοίχους τους. Ἀπὸ τὴν ἀνοιχτή του πόρτα φαινόταν ὁ παπᾶς, ποὺ λειτουργοῦσε φορῶντας ὁλόχρυσα ἅμφια. Τὸ φῶς τῶν λαμπάδων ποὺ ἔκαιαν μπρὸς στὸ ἱερό, ξεφεύγοντας ἀπὸ τὰ τζάμια, στόλιζε μὲ πλῆθος διαμάντια καὶ μπριλάντια τοὺς θάμνους. Τὸ ἁρμόνιο στέναζε παραπονετικά, ἐνῶ ὁ χορὸς ἔψελνε μελωδικὰ κάποιο τροπάριο. Ὁ Ροζὲ θυμήθηκε τότε τὴ σύσταση ποὺ τοῦ εἶχε γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν οἱ στρατιῶται του. Καὶ πράγματι εἶχανε φτάσει πειὰ σχεδὸν τώρα στὰ μισά. Ἀμέσως γυρίζοντας πρὸς τὸ ἀπόσπασμά του, εἶπε ὅτι ἐκεῖ θὰ σταματοῦσαν νὰ ξεκουραστοῦν λίγο καὶ ὅτι μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ μποροῦσαν κι' αὐτοὶ νὰ μποῦν στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ ἑνώσουν τὴν προσευχή τους μὲ τοὺς ἄλλους χριστιανούς.

Ὅταν σὲ λίγο οἱ στρατιῶτες μπῆκαν στὴν ἐκκλησία, ὁ παπᾶς εἶχε γονατίσει μπρὸς στὸ Ἱερὸ Βῆμα καὶ ἀπήγγειλε μιὰ προσευχὴ γιὰ τοὺς πεσόντας καὶ γιὰ κείνους ποὺ ἀγωνίζονταν ἀκόμα ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων. Ὕστερα, ἀφοῦ κύτταξε μὲ κάποια ἀπορία τὸ ἀπόσπασμα, μπῆκε στὸ ἱερὸ ὅπου μάλωσε τὸν καντηλανάφτη του καὶ τοῦ εἶπε κάτι. Ὅταν δὲ τελείωσε ἡ λειτουργία καὶ ὁ Ροζὲ μὲ τοὺς στρατιῶτες του βγῆκαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὁ καντηλανάφτης τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς εἶπε μὲ εὐγένεια :

— Ὁ κ. ἐφημέριος σᾶς παρακαλεῖ νὰ περάσετε στὸ πρεσβυτέριό του.

Οἱ στρατιῶτες ἄκουσαν μὲ κάποια ἀπορία τὴν πρόσκληση αὐτή, καὶ ἀκολούθησαν τὸν καντηλανάφτη στὸ πρεσβυτέριο. Ἦταν ἕνα φτωχικὸ σπιτάκι μὲ τὴ φιλόξενη πόρτα του ὁλάνοιχτη σ' ὅλους ποὺ θὰ περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ εἴτε γιὰ νὰ γυρέψουν συχώρεση γιὰ τὰ σφάλματά τους, εἴτε γιὰ νὰ πάρουν κάποια ἀνακούφιση γιὰ τοὺς πόνου; τους. Τουρτουρίζοντας ἀπὸ τὸ κρῦο οἱ στρατιῶτες πέρασαν στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ ποὺ τὸν εἶχε ρημάξει ὁ χειμῶνας; ἀνέβηκαν τὰ δυὸ-τρία μισοφαγωμένα σκαλιὰ καὶ βρέθηκαν σὲ μιὰ μεγάλη ξεστὴ κάμαρη, ποὺ χρησίμευε γιὰ κουζίνα καὶ τραπεζαρία μαζύ. Χοντρὰ κούσουφρα βαμμένα στὸ μεγάλο τζάκι· Ἡ δεσποινὶς Βιργινία, ἡ ἀδερφὴ τοῦ παπᾶ, γονατισμένη κοντὰ στὴ φωτιὰ μὲ τὰ μάγουλα κατακόκκινα ἀπὸ τὴ πύρα τηγάνιζε λουκουμάδες. Μόλις εἶδε τοὺς στρατιῶτες νὰ μποῦνε μέσα, ὁ παπᾶς σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέση του καί, πλησιάζοντας μὲ ἕνα ἀγαθότατο χαμόγελο, τοὺς ἔσφιξε ὅλων τὰ χέρια καὶ τοὺς εἶπε.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, πιὺ ἤρθατε. Ὅταν σᾶς εἶδα στὴν ἐκκλησιὰ ὅπου εἴχαμε ὁλονυχτία ὑπὲρ τῶν Γαλλικῶν ὅπλων, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου : Οἱ καϋμένοι οἱ στρατιῶτες θὰ ὑποφέρουν πολύ. Ποιὸς ξέρει πόσο δρόμο ἔχουν κόμει καὶ ἴσως καὶ νὰ πεινοῦν. Ἂς τοὺς φωνάξω νὰ πάρουν μιὰ σούπα μαζύ μου.

— Κύριε ἐφημέριε, εἶπε ὁ Ροζέ, σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ..

— Δὲν πρέπει νὰ μ' εὐχαριστήσετε παιδιά μου, ἀπάντησε ὁ παπᾶς. Κάνω ἁπλῶς τὸ καθῆκον μου ὡς πολίτης Γάλλος. Πρωτοῦ νὰ φύγετε θὰ σᾶς εὐλογήσω μὲ τὴν ἰδέα ὅτι εὐλογῶ ὁλόκληρη τὴ Γαλλία.

Οἱ στρατιῶτες ἔφαγαν μὲ πολλὴ ὄρεξη. Βρῆκαν ὑπέροχες τὶς λουκουμάδες τῆς δίδος Βιργινίας καὶ θαυμάσιο τὸ παληὸ κρασὶ τοῦ παπᾶ, ποὺ ἄφριζε χαρούμενο στὰ ποτήρια. Ὁ Ροζὲ μίλησε στὸν ἐφημέριο γιὰ τὴν ἐμπιστευτική τους ἀποστολὴ καὶ κεῖνος ἤπιε πολὺ τῆς ἐπιτυχίας της. Εἶχε ὅμως μιὰ ἀπορία ὁ γέρω-παπᾶς καὶ μὴ ἀντέχοντας πειά, ρώτησε :

— Καὶ σᾶς ἔστειλαν ἔτσι μοιάχους, χωρὶς νὰ ἔχετε κανέναν ἐπικεφαλῆς ;

Ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά, μιὰ ἔκφρασις θλίψεως ἁπλώθηκε στὸ πρόσωπο τοῦ Ροζέ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε ἐφημέριε, εἶπε, εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐπικεφαλῆς. Εἶμαι λοχίας. Δὲν φορῶ βέβαια γαλόνια, μὰ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι σήμερα ἡ Γαλλία εἶνε πολὺ φτωχὴ καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀγοράζη σειρήτια χρυσᾶ ἢ ἀσημένια γιὰ νὰ φοροῦν οἱ στρατιῶτες που προάγονται γι' ἀνδραγαθήματα κατὰ τὴ μάχη.

Δυὸ δάκρυα πάλι, ὅπως καὶ τὸ πρωΐ, ἔλαμψαν στὶς ἄκρες τῶν ματιῶν τοῦ ὑπαξιωματικοῦ.

— Φτωχό μου παιδί ! εἶπε τρομερὰ συγκινημένος ὁ ἐφημέριος. Θὰ θεωροῦσες τάχα εὐτυχισμένο τὸν ἑαυτό σου ἂν ἔβλεπες τὰ σειρήτια σου νὰ λάμπουν στὴν ἄκρη τῶν μανικιῶν σου ;

— Ὢ ! ναί.. θὰ ἤμουν πολὺ εὐ.υχισμένος, ἀπάντησε ὁ Ροζὲ, πνίγοντας ἕνα λυγμό.

— Ἐ ! λοιπόν, παλληκάρι μου, εἶπε ὁ ἐφημέριος, ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω τὴν εὐχαρίστηση αὐτὴ ἀμέσως.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴν ἀδερφή του τὴ γεροτοκόρη, τῆς εἶπε :

— Βιργινία, πήγαινε σὲ παρακαλῶ τὰ μοῦ φέρῃς τὰ λευκά μου ἅμφια.

Ἡ Βιργινία πέρασε στὸ ἄλλο δωμάτιο καὶ σὲ λίγο γύρισε φέροντας ἕνα μπογαλάκι, ὅπου ἦταν τὰ λευκὰ ἅμφια τοῦ ἀδελφοῦ της τυλιγμένα. Καθὼς ἄρχισε νὰ τὸ ἀνοίγη, μιὰ μουρουδιὰ λιβανιοῦ, κεριοῦ καὶ ξεραῖν λουλουδιῶν σκορπίσηκε στὴ χλιαρὴ ἀτμόσφαιρα τῆς κάμαρας. Τὰ ἅμφια αὐτὰ ποὺ ἦσαν τὸ καμάρι τοῦ φτωχοῦ ἐφημερίου καὶ τοῦ πομνίου τὰ φοροῦσε μονάχα τὸ Πάσχα. Τοῦ τὰ εἶχε κάνει δῶρο κάποια βεθύμπλουτη πυργοδέσποινα κατὰ τὴ βάπτησι τοῦ πρώτου παιδιοῦ της καὶ ἦσαν κεντημένα μὲ πραγματικὸ χρυσάφι.

Ὁ παπᾶς ἀφοῦ τὰ ξετύλιξε τοὺς ἔρριξε μιὰ τελευταία ματιὰ θαυμασμοῦ, ἀλλὰ χωρὶς δισταγμό, ξυλώνοντας δυὸ ὁλόχρυσα σειρήτια, τάδωσε στὴν ἀδερφή του, λέγοντας :

— Ράψε τα, Βιργινία, στὰ μανίκια τοῦ κυρίου λοχία...

Τὰ μάτια τοῦ νεαροῦ ὑπαξιωματικοῦ εἶχαν πλημμυρίσει ἀπὸ δάκρυα. Τώρα πειὰ ἦταν ἀληθινὸς λοχίας. Λιγάκι πλατειὰ ἦσαν τὰ γαλόνια του, μὰ δὲ σήμαινε. Ἦσαν ἀπὸ πραγματικὸ χρυσάφι.

. . . . . .

Ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα τὸ ἀπόσπασμα ποὺ εἶχε ἀναλάβει πάλι τὴν πορεία του, πλησίαζε σὲ κάποιο δάσος. Ὁ Ροζὲ τραβοῦσε μπροστὰ καὶ καμάρωνε τὰ γαλόνια του, ποὺ ἔλαμπαν στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Ξαφνικὰ σὲ ἀπόσταση μερικῶν μέτρων μπροστά, εἶδε δυὸ μαύρους ἴσκιους ποὺ προχωροῦσαν. Ἦσαν Γερμανοὶ ἀξιωματικοί. Πίσω τους ἀκολουθοῦσε ἕνα ἀπόσπασμα στρατιωτῶν.

Ὁ Ροζὲ στάθηκε ἀμέσως ἀνατριχιάζοντας ἀπὸ χαρά. Τράβηξε στὴ στιγμὴ τὸ πιστόλι του καὶ προτοῦ οἱ δύο Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ καταλάβουν τί γίνονταν, τοὺς εἶχε ξαπλώσει νεκρούς. Ἔπειτα ὁ γενναῖος λοχίας τραβῶντας τὸ σπαθί του, ὥρμησε κατὰ τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν, φωνάζοντας στοὺς δικούς του :

— Ἀπάνω τους μὲ γυμνὰ σπαθιά.

Τρομερὴ σφαγὴ ἀκολούθησε. Ὁ Ροζὲ εἶχε ὁρμήσει στὴ μέση τῶν Γερμανῶν καί, πάλλοντας τὸ σπαθί του ἀλύπητα, σκόρπιζε τὸ θάνατο. Καθὼς τὸ χέρι του ὑψώνονταν κ' ἔπεφτε βαρὺ κορτώντας τὸ φονικὸ σπαθί, τὰ χρυσᾶ γαλόνια του πέταγαν ἀστραπές. Μεθυσμένοι ἀπὸ τὶς ἀστραπὲς ἐκεῖνες κι' ἀπὸ τὴ γενναιότητα τοῦ λοχία τους, οἱ Γάλλοι στρατιῶτες ὥρμησαν κι' αὐτοὶ σφαγεῖο κατὰ τῶν Γερμανῶν ποὺ ἦσαν τριπλάσιοι.

Οἱ Γερμανοὶ πάλι ξαφνιασμένοι, ἀποδεκατισμένοι, μὴ ξέροντας ἀκριβῶς τὴ δύναμη τῶν ἐπιτιθεμένων, ἄρχισαν νὰ ὑποχωροῦν πρὸς τὸ δάσος.

Ὁ Ροζέ, βλέποντας αὐτὸ συγκέντρωσε καὶ πάλι τοὺς στρατιῶτες του κ' ἑτοιμάστηκε νὰ ἐξακολουθήση τὴν πορεία του. Τὰ γαλόνια του ἔλαμπαν, ἄστραφταν στοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς καὶ ὁ λοχίας εἶνε ὁλπλὰ περήφανος ἀφοῦ τοῦ εἶχε παρουσιαστεῖ μιὰ τόσο λαμπρὴ εὐκαιρία νὰ λάβουν κ'ἐκεῖνα τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός.

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ θάνατος τὸν παραμόνευε στὸ σκοτεινὸ δάσος. Ἕνας Γερμανὸς στρατιώτης, κρυμμένος πίσω ἀπὸ ἕνα δέντρο, σημάδεψε ἴσια στὸ σημεῖο ποὺ ἀστραφτοκοποῦσαν τὰ χρυσὰ γαλόνια τοῦ λοχία. Μιὰ συρτὴ τουφεκιὰ ἀντήχησε καὶ ὁ γενναῖος λοχίας κυλίστηκε κάτου. Τὰ ὁλόχρυσα γαλόνια του, ποὺ ἤγναν ἀφορμὴ τῆς νίκης, γίνονταν τώρα ἀφορμὴ τοῦ θανάτου του.

— Πάρτε αὐτὸ τὸ ἔγγραφο, ψιθύρισε ξεψυχῶντας στοὺς στρατιῶτες του ποὺ τὸν πλησίασαν, καὶ τηρήσατε στὸ Σατὼ—Ρεντόν.

Καὶ τὸ ὡραῖο παλληκάρι ξεψύχησε. Μιὰ Ὀλύμπια γαλήνη ἁπλώνονταν στὸ πρόσωπό του κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Τὰ γαλόνια του ἄστραφταν ἀκόμα πιὸ λαμπρά...

ΥΒΟΝ ΝΤΕ ΛΑΣΑΠΕΛ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΟΦΟΙ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Γιὰ νὰ γράψετε μιὰ παθητικὴ ἐρωτικὴ ἐπιστολή, πρέπει νὰ τὴν ἀρχίσετε, χωρὶς νὰ ξέρετε τί πρόκειται νὰ γράψετε καὶ νὰ τὴν τελειώσετε, χωρὶς νὰ ξέρετε τί γράψατε.

— Τὰ δάκρυα εἶνε ἡ ρητορικὴ τοῦ ἔρωτος.

— Ἡ ζηλοτυπία γεννιέται μαζὺ μὲ τὸν ἔρωτα, μὰ σπάνια πεθαίνει μαζύ του.

— Ὁ ἔρωτας γεννιέται ἀπὸ τὸ τίποτε καὶ πεθαίνει ἀπὸ τὸ καθετί.

— Ἡ ἀρετὴ καὶ ὁ ἔρωτας εἶνε δυὸ θηρία. Μοιραίως τὸ ἕνα θὰ φάγη τὸ ἄλλο.

— Ὁ ἔρωτας εἶνε ἐπικίνδυνο ἐμπόριο ποὺ τελειώνει πάντα μὲ χρεωκοπίαν.

— Ὁ ἔρωτας γεννιέται κι' αὐξάνει σιγὰ-σιγά, ὅπως ὁ πυρετός. Ὑπάρχουν στιγμὲς ποὺ νομίζει κανεὶς πὼς ἐθεραπεύθη καὶ στιγμὲς ποὺ νομίζει ὅτι ἀπέθανε !

— Πολὺ μακρυὰ ἀπουσία καὶ πολὺ συχνὴ ἀπόλαυσις εἶνε ὁ τάφος τοῦ ἔρωτος.

— Στὸν ἔρωτα ἡ πεῖρα εἶνε ἰατρὸς ἐρχόμενος μετὰ τὴν ἀσθένειαν.

— Τόσος ἐγωϊσμὸς ὑπάρχει στὸν ἔρωτα ὥστε προτιμᾶμε νὰ δοῦμε τὸ πρόσωπο ποὺ ἀγαπᾶμε δυστυχισμένο, παρὰ εὐτυχισμένο κοντὰ σ' ἕνα τρίτον.

— Ὁ Σωκράτης ὠνόμασε τὴν ὠμορφιὰ βραχυχρόνιο τυραννία, ὁ Πλάτων προνόμιο τῆς Φύσεως, ὁ Θεόφραστος σιωπηλὸν ἀπατεῶνα, ὁ Θεόκριτος τερπνὴν πρόληψιν, ὁ Καρνεάδης μονῆρες βασίλειον, ὁ Δομητιανὸς ἔλεγε ὅτι οὐδὲν χαριέστερον τῆς ὠμορφιᾶς ὑπάρχει, ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἡ ὠμορφιὰ εἶνε ἡ καλύτερη συστατικὴ ἐπιστολή, ὁ Ὅμηρος ὅτι εἶνε λαμπρὸ δῶρο τῆς Φύσεως καὶ ὁ Ὀβίδιος δῶρον τῶν θεῶν. Ὁ Ἀνακρέων τέλος εἶπεν ὅτι ἡ ὠμορφιὰ εἶνε ἐφήμερη, ὁ ἔρωτας ποὺ εἶνε αἰώνιος, ἀλλάζει συχνὰ κατοικίαν...

— Ἡ δειλία τοῦ ἐραστοῦ εἶνε δεῖγμα τῆς ἀθωότητός του. Ὁ πολεμικὸς ἐραστὴς ἢ δὲν ἔχει καρδιὰ ἢ εἶνε πολύτερος; κατακτητὴς καρδιῶν.

— Οἱ ὅρκοι εἶνε κίβδηλα νομίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα πληρώνουνται ἡ θυσίες τοῦ ἔρωτος.

— Στὸ ἐμπόριο τοῦ ἔρωτος οἱ ἄνδρες ἔχουν ἀνάγκη ἐκτεταμένων συνδιαλέξεων ἡ γυναῖκες διακεκομένων φράσεων. Γιατὶ αἱ μὲν θέλουν νὰ πείσουν, αἱ δὲ ν' ἀρνηθοῦν.

— Τὸ μεγαλύτερο θαῦμα τοῦ ἔρωτος εἶνε ὅτι μᾶς; θεραπεύει ἀπὸ τίς... ἐρωτοχρεώσεις.

— Ὅσο περισσότερο μυστικὸς εἶνε ὁ ἔρωτας τόσο μεγαλύτερη δύναμι ἔχει. Ὅσο περισσότερο ἀπόκρυφος εἶνε, τόσο πιὸ πολὺ μεγαλώνει. Κι' ὅσο περισσότερο κρύβεται τόσο περισσότερο φανερώνεται.

— Μὲ τὸν ἔρωτα μαθαίνει κανεὶς τὴν τέχνη νὰ παραδίδεται. Ἡ γυναῖκες μαθαίνουν τὴν τέχνη αὐτὴ πάντοτε δι' ἐξόδων των.

— Ἡ γυναῖκες ἀρνοῦνται ὄχι γιατὶ δὲν ἀγαποῦν ἢ δὲν θέλουν ἀλλὰ γιατὶ... παραθέλουν καὶ ὑπεραγαποῦν !...

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Ὁ κεραυνός, φαίνεται, ὅτι ἔχει κι' αὐτὸς τὶς προτιμήσεις του. Χτυπᾶ δηλαδὴ ὡρισμένα εἴδη δένδρων, ἐνῶ ἄλλα οὔτε τὰ ἐγγίζει κἄν.

— Οἱ ἀρχαῖοι ἔλληνες εἶχαν σχετικῶς τὴν ἰδέα πὼς ἡ δάφνη ἀπομακρύνει τὸν κεραυνό. Οἱ σημερινοὶ Εὐρωπαῖοι νομίζουν ὅτι ὁ κεραυνὸς δὲν χτυπᾶ ποτὲ τὴν ὀξιά.

— Ἕνας Ἑλβετός, ποὺ ζοῦσε στὴ νότιο Γαλλία καὶ πυρηκολούθησε τὴν πτῶσι 170 κεραυνῶν κατέγραψε τὴν ἀκόλουθη στατιστική :

— Ἐπὶ 170 δένδρων ποὺ χτυπήθηκαν ἀπὸ τὸν κεραυνὸ ἦσαν : 54 βαλανιδιές, 24 λεῦκες, 11 ἰτιές, 11 καρυδιές, 10 ἔλατα, 7 ὀξιές, 6 πεῦκα, 6 κυπαρίσσια, 5 ἀχλαδιές, 4 βερυκοκκιές, 4 κερασιές, 3 καστανιὲς, 2 ροδακινιές, 2 μηλιὲς 1 μουριά, 1 ἀκακία, 1 συκιά, 1 πορτοκαλιά, 1 λεμονιά, 1 ἐλιά, 1 σημύδα καὶ 1 χαμόδεντρο.

— Ἀπὸ τὶς παραπάνω παρατηρήσεις του, ὁ Ἑλβετὸς αὐτὸς ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ κεραυνὸς δὲν χτυπάει τὰ πιὸ ψηλὰ δέντρα, ὅπως πιστεύουμε, ἀλλὰ ὡρισμένα εἴδη δέντρων...

— Τ' ἀρχαιότερα δέντρα τοῦ κόσμου εἶνε 6 βαλανιδιές, ἡ ὁποῖες βρίσκουνται σὲ τρία γαλλικὰ κοιμητήρια κ' ἔχουν ἡλικία χιλίων ἐτῶν ἑκάστη, καὶ 7 πλάτανοι εὑρισκόμενοι στὴν Κωνσταντινούπολι !

— Ὅταν ὁ κεραυνὸς χτυπήση ἕνα δέντρο, χωρὶς νὰ τὸ κάψη, τότε τὸ δέντρο αὐτὸ γίνεται πιὸ μακρόβιο ! Ἡ 6 βαλανιδιὲς τῶν γαλλικῶν κοιμητηρίων, ποὺ ἀναφέραμε πιὸ πάνω, καὶ τὰ 2 ἀπὸ τὰ 7 πλατάνια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔχουν χτυπηθῆ πολλὲς φορὲς σεὴν κορυφὴ τους ἀπὸ τὸν κεραυνό, χωρὶς νὰ καοῦν.

— Πόσο κοιμόσασστε ; Ὁ μεγάλος Γάλλος φιλόσοφος Παικὸλ ἔλεγε πὼς οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κοιμοῦνται τὰ μισὰ χρόνια τῆς ζωῆς τους.

— Ἂν θέλη ὅμως κανεὶς νὰ ὑτολογίση ἀκριβῶς τὴ διάρκεια τοῦ ὕπνου σ' ὁλόκληρη τὴ ζωὴ του πρέπει νὰ λάβη ὑπ' ὄψι του ὄχι μόνο τὸν ὕπνο τῆς ὡρίμου ἡλικίας ἀλλὰ καὶ τῆς νηπιακῆς, τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἐφηβικῆς.

— Τὸ νήπιο π.χ. κοιμᾶται ὅλο τὸ ἡμερονύκτιο ἀδιάκοπα καὶ ξυπνᾶ μόνο γιὰ νὰ θηλάση.

— Τὸ παιδὶ πολὺ πρὶν γίνη ἔφηβος κοιμᾶται 12 14 ὧρες τὸ ἡμερονύκτιο. Ὁ ἔφηβος κοιμᾶται 10 12 ὧρες καὶ ὁ ἄνδρας 6-7 ὧρες.

— Ὥστε ὁ μέσος ὅρος τοῦ χρόνου ποὺ κοιμᾶται κανεὶς εἶνε τὸ 1|3 τῆς ζωῆς του !

— Ἕνας ἄνθρωπος δηλαδὴ ποὺ ἔζησε 70 χρόνια, ἐξόδεψε 24 χρόνια ὕπνου !...

— Νὰ τώρα καὶ μιὰ περίεργη στατιστικὴ ἑνὸς Ἄγγλου κοινωνιολόγου, σχετικὴ μὲ τὶς ἀσχολίες ὅλης του τῆς ζωῆς ;

-- Ἐσπούδαζα 3 χρόνια, διασκέδαζα 8, ἠσχολούμην μὲ τὴν καθαριότητά μου 3, ἔτρωγα 6, κουβεντιάζα 3, περιπατοῦσα 5, μιλοῦσα 7, κοιμόμουν 24 καὶ ἐργαζόμουν 11 χρόνια !...

— Ἂς ἔρθουμε τώρα σ' ἕνα ἄλλο πρόβλημα. Στὸ διάστημα τῶν 70 ἐτῶν ποὺ ζῆ ἕνας ἄνθρωπος τί τρώγει καὶ τί πίνει ; :

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τρῶνε μιση καὶ ὁκὰ ψωμὶ τὴν ἡμέρα. Ὁ μέσος ὅρος ὅμως τοῦ ψωμιοῦ ποὺ τρώγει ἕνας μέσης κοινωνικῆς τάξεως ἄνθρωπος εἶνε 160 δράμια τὴν ἡμέρα, 116 ὁκάδες δηλαδὴ τὸ χρόνο καὶ 10.220 ὁκάδες στὰ 70 χρόνια !...

— Χορταρικὰ καὶ ὄσπρια : Ἂν ὑποτεθῆ πὼς ἕνας ἄνθρωπος τρώγει 150 δρ. χορταρικὰ καὶ ὄσπρια τὴν ἡμέρα, σ' ἕνα χρόνο θὰ λείει 136 ὁκάδες καὶ σὲ 70 χρόνια 9.520 ὁκάδες.

— Κρέας : Κατὰ μέσον ὅρον ἕνας ἄνθρωπος μέσης κοινωνικῆς τάξεως, τρώγει 100 δρ. τὴν ἡμέρα. Σ' ἕνα χρόνο συνεπῶς τρώγει 91 ὁκάδες καὶ σὲ 70 χρόνια 6. 370 ὁκάδες.

— Γάλα : Κατὰ μέσον ὅρον ὁ ἄνθρωπος πίνει 75 δρ. γάλα τὴν ἡμέρα, 68 ὁκάδες δηλαδὴ τὸ χρόνο καὶ 4.760 ὁκάδες σὲ 70 χρόνια.

— Ἀλάτι : Ὁ ἄνθρωπος τρώγει κάθε μέρα 15 δρ. ἁλάτι. Καταναλίσκει συνεπῶς 13 ὁκάδες τὸ χρόνο καὶ 910 ὁκάδες σὲ 70 χρόνια.

— Φροῦτα : Ὑποτίθεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τρώγει 50 δρ. φροῦτα, ὥστε σὲ 1 χρόνο τρώγει 45 ὁκάδες καὶ σὲ 70 χρόνια 3.192 ὁκάδες.

— Τί πίνει ὁ ἄνθρωπος ; Ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ὁ ἄνθρωπος πίνει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μιση ὁκᾶ κρασὶ καὶ νερό, ἔχουμε 182 ὁκάδες σ' ἕνα χρόνο καὶ σὲ 70 χρόνια 12.740 ὁκάδες !...

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

ΠΩΣ ΜΕΤΡΙΕΤΑΙ Η ΑΓΑΠΗ

Ὁ περίφημος Γάλλος σατυρικὸς Σαμφὼρ συνήθιζε νὰ λέη :

— Γνώρισα στὴ ζωὴ μου ὅλων τῶν ἐθνικοτήτων τὶς γυναῖκες. Ἡ Ἰταλίδα πιστεύει πὼς τὴν ἀγαπᾶ ὁ φίλος της ὅταν τὸν δῆ νὰ κάνη ἕνα ἔγκλημα γι' αὐτήν. Ἡ Ἀγγλίδα, ὅταν ὁ φίλος της κάνει πρὸς χάριν της μιὰ τρέλλα. Ὅσο γιὰ τὴ Γαλλίδα, πείθεται γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ φίλου της ὅταν τὸν δῆ νὰ κάνη μιάν... ἀνοησία !...

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΠΙΟΝΙΣ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ἦταν βαρειά. Καμμιὰ πνοούλα δὲν ἀνάσαινε ἀπὸ πουθενά. Πέρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος ἔφτανε κάθε τόσο ὅλο καὶ πιὸ δυναμωμένο τὸ μούγκρισμα τῆς βροντῆς...

Ὁ Πέτρος Μπιτουΐ κατσουφιασμένος καὶ μὲ τὰ δόντια σφιγμένα κύτταζε ἀκόμα μὲ κάποια ἀμυδρὴ ἐλπίδα τὴν ἀγελάδα του ποὺ οἱ σπασμοὶ τῆς τελευταίας ἀγωνίας σπάραζαν τὸ κορμί της. Ἡ ὀργή του κατὰ τῆς Μοίρας, ποὺ τώρα τελευταῖα τὸν χτυποῦσε ἀλύπητα, τὸν ἔκανε σὰν μανιακό. Ἔξαφνα ὥρμησε μὲ λύσσα καὶ ἔδωσε μιὰ δυνατὴ κλωτσιὰ στὸ ψόφιο πειὰ ζῶο, σὰν νἄθελε νὰ τὸ ἀναγκάση νὰ σηκωθῆ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔφτασε ἡ γυναῖκα του, ἡ Νανέττα μὲ τὸ μικρό τους Γιαννάκη, ἕνα ἀγοράκι μόλις τριῶν χρονῶν.

— Λοιπόν ; ρώτησε μὲ ἀγωνία ἡ Νανέττα.

Ὁ Πέτρος σήκωσε τοὺς ὤμους του, χωρὶς νὰ εἰπῆ τίποτα καὶ τῆς ἔδειξε τὸ ἀκίνητο ζῶο. Ὁ Γιαννάκης πλησίασε τὸν πατέρα του καὶ ἀπορῶντας γιὰ τὸ σοβαρὸ ὕφος τῶν γονέων του, ρώτησε :

— Κοιμᾶται, μπαμπᾶ, ἡ ἀγελάδα μας ; Πές μου, μπαμπᾶ.

Μὰ ὁ Μπιτουΐ λυσσῶντας ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησί του ἄρπαξε μὲ τὰ δυό του χέρια τὰ μαλλιά του καὶ οὔρλιαξε :

— Ἄχ ! Θεέ μου ! Τελείωσαν ὅλα ! Τίποτα δὲν θὰ μᾶς ἀπομείνη πειά, τίποτα !

Δέκα ἡμέρες πρὶν τὸν εἶχε ἐπισκεφθεῖ ἕνας κλητήρας, ὁ ὁποῖος τοῦ πῆγε ἕνα χαρτὶ νὰ πληρώση στὸ Φραγκῖσκο Μορντὰν ἕξη χιλιάδες φράγκα ποὺ τοῦ χρωστοῦσε. Τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ εἶχε δανειστεῖ πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὁ Πέτρος, ἀπὸ τὸ Μορντὰν γιὰ ν' ἀγοράση τὴν ἀγροικία τῆς «Καρυδιᾶς» ὅπως λέγοταν. Ὅταν ἀγόρασε τὸ σπίτι μὲ τὰ χωράφια ὁλόγυρα, ἡ γῆ ἦταν ὁλωσδιόλου ἄγονη, γιατὶ ὁ προκάτοχος δὲν τὴν καλλιεργοῦσε ποτέ του. Μὰ ὁ Πέτρος, ἄνθρωπος πολὺ γερὸς καὶ δουλευτής, εἶχε πεποίθηση στὸν ἑαυτό του καὶ ἦταν βέβαιος πὼς σὲ λίγο καιρὸ θἄκανε γονιμώτατη τὴ γῆ αὐτὴ καὶ θὰ πλήρωνε πολὺ γλήγορα τὸ χρέος του. Στὴν ἀρχὴ ὅλα πήγαιναν καλά, μὰ ὕστερα ἦρθαν κακές, δύστυχες χρονιὲς καὶ ὁ Πέτρος δὲν μπόρεσε νὰ βγάλη τὸ χρέος του. Σήμερα βέβαια τὸ χτῆμα ἦταν σὲ θαυμάσια κατάσταση, ἡ πάντα ξερὴ καὶ

ἄγονη γῆ ἦταν τώρα παχειά, γόνιμη καὶ τὸ σιτάρι ὑψώνονταν καρπερό. Μὰ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶχε ἀνοίξει τὴν ὄρεξη τοῦ τοκογλύφου Μορντάν, ὁ ὁποῖος, ζητοῦσε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ ἀποχτήση σὲ ἐξευτελιστικὴ τιμή. Βολιδοσκόπησε μάλιστα σχετικὰ τὸν Πέτρο, μὰ ὁ Πέτρος οὔτε τοῦ ἔδωκε καθόλου σημασία. Ὁ τοκογλύφος ὅμως, βέβαιος ὅτι μιὰ μέρα τὸ χτῆμα θὰ γινόταν δικό του, δὲν τοῦ ξανάπε τίποτα. Θἄρχονταν μιὰ μέρα, συλλογίστηκε, ποὺ ὁ Πέτρος δὲ θὰ μποροῦσε νὰ πληρώση τὸ χρέος του μὲ μιᾶς, καὶ γιὰ νὰ ἀνεβῆ μάλιστα πιὸ πολὺ τὸ χρέος αὐτὸ δὲ τοῦ ζητοῦσε οὔτε τοὺς τόκους ἐπὶ τρία χρόνια. Τέλος τοῦ ἔστειλε τὸν κλητῆρα καὶ τοῦ ζήτησε μαζὺ κεφάλαιο καὶ τόκους. Ὁ Μπιτουΐ δὲν μποροῦσε νὰ ξοφλήση ἀμέσως ὅλο αὐτὸ τὸ χρέος. Ἔτσι λοιπὸν τὸ χτῆμα τῆς «Καρυδιᾶς» θἄβγαινε σὲ πλειστηριασμὸ καὶ ὁ Μορντὰν θὰ κατώρθωνε νὰ τὸ ἀποχτήση. Ὅταν ὁ Πέτρος πῆρε τὸ χαρτὶ ἀπὸ τὸν κλητῆρα, τὸν ἔπιασε ἄγριος θυμός, γιατὶ κατάλαβε τὴν παγίδα ποὺ τοῦ εἶχε στήσει ὁ τοκογλύφος. Ξεκίνησε λοιπὸν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Μορντάν. Ἤθελε νὰ τὸν βρῆ καὶ ν' ἀφήση τὸ θυμό του νὰ ξεσπάση κατὰ πάνου του, ἀκράτητος. Στὸ δρόμο ὅμως τοῦ πέρασε ὁ θυμὸς καὶ σκέφτηκε πὼς καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μιλήση μὲ μαλακὸ τρόπο στὸν τοκογλύφο καὶ νὰ τοῦ ζητήση μιὰ μικρὴ προθεσμία γιὰ τὴν ἐξόφληση. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὁ Μορντὰν τὸν καλοδέχτηκε στὸ σπίτι του καὶ μάλιστα τὸν φίλεψε κι' ἀπὸ τὸ καλύτερο κρασί του. Ὁ τοκογλύφος προσποιήθηκε πὼς λυπῶνταν τὸν Πέτρο καὶ συμφώνησαν νὰ τοῦ πληρώση μετὰ μιὰ βδομάδα τοὺς τόκους μιᾶς χρονιᾶς καὶ τὴ γιορτὴ τῶν Ἁγίων Πάντων τὸ ὑπόλοιπο ποσόν. Ὁ Πέτρος λογάριαζε νὰ πουλήση στὸ μεταξὺ αὐτὸ τὴ γελάδα του. Θἄπιανε ἀπὸ αὐτὴν κάμποσα χρήματα. Ἔπειτα εἶχε τὰ σιτάρια του, τὰ κριθάρια του, τὴ βρώμη, τὶς πατάτες. Ὅλα αὐτὰ θὰ τοῦ ἔφερναν ἕνα μεγάλο κέρδος, συλλογίζονταν ὅταν γύριζε στὸ σπίτι του, καὶ θὰ ξοφλοῦσε τὸ χρέος, χωρὶς νὰ χάση τὸ χτῆμα του. Μὰ ὅταν ἔφτασε στὸ σπίτι βρῆκε τὴ γυναίκα του καταπικραμένη. Ἡ ἀγελάδα τους εἶχε ἀρρωστήσει καὶ ὁ κτηνίατρος ποὺ πέρασε ἀπὸ κεῖ καὶ τὴν εἶδε εἶπε πὼς ἐνενῆντα τοῖς ἑκατὸ θὰ ψόφαγε. Οὔτε ὡς κρέας δὲν μποροῦσαν πειὰ νὰ τὴν πουλήσουν, γιατὶ ἡ ἀρρώστεια της ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνη.

— Ἄχ ! Θεέ μου ! Θεέ μου, στέναξε τότε ὁ δυστυχισμένος κτηματίας... Τί νὰ κάμω τώρα ; Πῶς νὰ πληρώσω σὲ μιὰ βδομάδα τοὺς τόκους ποὺ ὑποσχέθηκα ; Θὰ σκοτωθῶ, θὰ σκοτωθῶ!

— Πέτρο, τοῦ εἶπε κλαίοντας ἡ γυναῖκα του, ἴσως νὰ μᾶς περιμένη ὁ Μορντάν. Σὰν χριστιανός, θὰ μᾶς λυπηθῆ γιὰ τὴ συμφορὰ ποὺ μᾶς χτύπησε.

— Τελείωσε πειά, εἶπε ἐκεῖνος. Κάποιο κακὸ μᾶς κυνηγάει καὶ δὲ θὰ γλυτώσουμε... Ἄ ! ὄχι ! Βαρέθηκα πειά. Θὰ σκοτωθῶ!

— Σῶπα, Πέτρο μου, ἡσύχασε, τοὔλεγε ἡ γυναῖκα του. Μποροῦμε νὰ καλέσουμε τὸ Μορντὰν νὰ ἰδῆ κι' ὁ ἴδιος τὶς πλούσιες σοδειές μας καὶ νὰ τοῦ εἰποῦμε νὰ μᾶς περιμένη. Ἔχουμε τόσα πράγματα νὰ πουλήσουμε : Σιτάρια, κριθάρια, πατάτες, μῆλα, σταφύλια. Ἡ γουρούνα μας κοντεύει νὰ γεννήση καὶ θὰ μᾶς φέρη τόσα γουρουνάκια. Ἔχουμε ἀκόμα καὶ τὸ μεγάλο τὸ χοῖρο μας ποὺ μποροῦμε νὰ τὸν πουλήσουμε καὶ νὰ πάρουμε κάμποσα χρήματα.

Ξαφνικὰ μιὰ ἀστραπὴ φώτισε τὸ σταῦλο ὅπου βρίσκονταν οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι κοντὰ στὴν ψόφια ἀγελάδα τους. Τρομαγμένοι ἔτρεξαν πρὸς τὴν πόρτα. Ὁ οὐρανὸς ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἦταν σκεπασμένος ἀπὸ κατάμαυρα μολυβένια σύγνεφα. Ἡ βροντὲς τράνταξαν τὴ γῆ !.... Ἕνας φοβερὸς ἀέρας εἶχε σηκωθεῖ ξαφνικὰ καὶ λύγιζε ὣς κάτου τὰ δέντρα. Φύλλα καὶ φρύγανα ὑψώνονταν στριφογυριστὰ ὣς τὰ σύγνεφα καὶ ὅλα γύρω εἶχανε σκοτεινιάσει. Μόλις πέρασε ὁ ἀνεμοστρόβιλος, ἀραιὲς στάλες βροχῆς, ἄρχισαν νὰ πέφτουν. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἕνα ἀμοξάκι ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ πέρα σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σταύλου καὶ ὁ δικαστικὸς κλητήρας προβάλλοντας ἀπὸ τὸ παραθυράκι τὸ κεφάλι του, φώναξε :

— Καλημέρα, μαστρο-Μπουτουΐ... Ἔχω νὰ σοῦ πῶ δυὸ λόγια... Ἔχεις τὰ τρακόσια φράγκα ποὺ ὑποσχέθηκες στὸν κ. Μορντάν;

— Ἄχ ! Θεέ μου! Θεέ μου! στέναξε ἡ Νανέττα.

— Πέρασε μέσα, κύριε Μοσεφέρ, τοῦ εἶπε ὁ Πέτρος, νὰ δῆς τὴ συμφορὰ ποὺ μᾶς χτύπησε...

— Τί, σοῦ ψόφησε κανένα ζῶο ;

— Ναί...ψόφησε ἡ γελάδα μου. Ἂν θελήσης νὰ μοῦ κάνης κατάσχεσι, θὰ σκοτωθῶ...

— Ὅλοι οἱ ὀφειλέτες ἔτσι λένε, εἶπε ὁ κλητήρας. Μὰ ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰ μὴν κάμω κατάσχεση ὣς αὔριο καὶ φρόντισε νὰ βρῆς τὰ χρήματα.

Ἡ Νανέττα ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίη. Τὸ ἀμοξι μὲ τὸν κλητῆρα χάθηκε τρέχοντας στὸ δρόμο, ἐνῶ ὁ Πέτρος ποὺ στέκονταν στὴν πόρτα, πρότεινε τὴ γροθιά του οὐρλιάζοντας :

— Ἀστροπὴ νὰ σὲ κάψη καὶ σένα καὶ τὰ χαρτιά σου, πολιάνθρωπε !

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔγινε κάτι τρομερό. Ἕνας ἀλλόκοτος θόρυβος ἀκούστηκε στὰ κεραμύδια, σὰ νὰ χτυπιόταν ἡ στέγη ἀπὸ μυριάδες σφαῖρες. Ἦταν χαλάζι, ὁ τρομερὸς αὐτὸς ρημαχτὴς τῶν σιταριῶν καὶ τῶν φρούτων.

— Χαλάζι ! Χαλάζι ! φώναξε ὁ Πέτρος στριφογυρίζοντας σὰν τρελλός. Χαθήκαμε, γυναῖκα, χαθήκαμε !...

Ὕστερα, ὁ δυστυχισμένος γεωργός, σηκώνοντας τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανό, φώναξε :

— Ρίξε ! Ρίξε ! ρήμαξε τὰ σιτάρια, τὰ κριθάρια, τὰ φροῦτα, ὅλα, ὅλα ! Μὴν ἀφήσης τίποτα ! Δὲν μὲ μέλλει ! Δὲν εἶνε δικά μου αὐτά, εἶνε τοῦ Μορντάν.

Ὁ τόπος ὁλόγυρα ἀσπρολογοῦσε ἀπὸ τὸ χαλάζι. Ἡ Νανέττα εἶχε κρύψει τὸ πρόσωπό της μέσα στὶς παλάμες της γιὰ νὰ μὴ βλέπη τὴ συμφορά, κ' ἔκλαιε - ἔκλαιε ἀπαρηγόρητα. Τέλος ἡ μπόρα πέρασε καὶ ὁ ἥλιος ἄστραψε πάλι σ' ὅλη του τὴ δόξα. Ὁ Πέτρος βγῆκε νὰ φέρη μιὰ βόλτα στὸ χτῆμα, γιὰ νὰ ἰδῆ τὴν συμφορὰ ποὺ τὸν χτύπησε. Ἡ φτωχὴ Νανέττα, στενάζοντας, ἀνέβηκε στὸ σπίτι καὶ σωριάστηκε κατατσακισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα. Πόση ὥρα ἔμεινε ἐκεῖ σωριασμένη δὲν κατάλαβε. Μόνο κατὰ τὸ δειλινὸ συνῆλθε ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὶς φωνὲς τοῦ Γιαννάκη, ποὺ ἐφώναζε χτυπῶντας χαρούμενα τὰ χέρια του :

— Ἀκόμα, μπαμπᾶ ! Μπράβο, μπράβο, μπαμπᾶ ! Ἄλλη μιά !..

Ἡ Νανέττα παραξενεύτηκε. Πῶς εἶχε ὁ Πέτρος της τόσο κέφι ὥστε νὰ κάνη ἀστεῖα τοῦ παιδιοῦ.

— Μπράβο, μπαμπᾶ ! ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζη ὁ μικρὸς χτυπῶντας τὰ χεράκια του.

Ἡ Νανέττα σηκώθηκε καὶ κατέβηκε νὰ ἰδῆ τί γίνεται...

Στὴν αὐλὴ ὑψώνονταν μιὰ γιγάντια καρυδιά, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχε πάρει καὶ τὸ ὄνομά του ὅλο τὸ χτῆμα. Κοντὰ στὴ ρίζα τῆς καρυδιᾶς, ἡ Νανέττα εἶδε τὸ Γιαννάκη ποὺ ξεκαρδίζονταν στὰ γέλια καὶ κουνοῦσε κωμικὰ τὰ χεράκια του. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὑψώνοντας τὰ μάτια της πρὸς τὸ μέρος ποὺ κύτταζε τὸ παιδί, εἶδε κάτι σὰν μεγάλο γκρίζο τσουβάλι νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ χαμηλότερο κλῶνο τῆς καρυδιᾶς καὶ νὰ κουνιέται στὸ κενό. Ἔντρομη ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ἔκαμε δυὸ βήματα πρὸς τὰ πίσω, ἀφήνοντας μιὰ στριγγιὰ κραυγὴ φρίκης. Ὁ Πέτρος ὅπως τὸ εἶχε εἰπῆ στὸν κλητῆρα, κρεμάστηκε !...

***

Δεκαεφτὰ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Ὁ τοκογλύφος Μορντάν, στὸ μεταξὺ αὐτὸ εἶχε γίνει κύριος τῆς περιουσίας τοῦ φτωχοῦ Πέτρου Μπουτουΐ. Ὁ Γιάννης Μπουτουΐ, ὁ μικρὸς Γιαννάκης, εἶχε γίνει σωστὸ παλληκάρι καὶ ἦταν ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐπιδέξιους ξυλοκόπους τοῦ τόπου.

Κάποτε ὁ Μορντὰν τὸ φώναξε νὰ κόψη τὴν καρυδιά. Ὁ Γιαννάκης πῆγε ἀπὸ τὸ πρωΐ, χάραξε τὸ δέντρο ὁλόγυρα κοντὰ στὴ ρίζα κι' ἄρχισε νὰ χτυπάη μὲ τὸ τσεκοῦρι του. Κατὰ τὸ μεσημέρι ἔφτασε καὶ ὁ τοκογλύφος.

— Ὢ ! ἀργεῖ ἀκόμα νὰ πέση κ. Μορντάν, τοῦ εἶπε ὁ Γιαννάκης ὅταν τὸν εἶδε. Θέλει τουλάχιστο μιὰ - μιάμιση ὥρα.

Μιὰ τρομερὴ λάμψι πέρασε ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ νέου ξυλοκόπου, ὅταν ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά.

Ὁ τοκογλύφος στάθηκε πιὸ πέρα γιὰ νὰ παρακολουθήση τὴν ἐργασία. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως ἕνα τρομερὸ τρίξιμο ἀκούστηκε καὶ πρὶν προφτάση ὁ Μορντὰν νὰ παραμερίση, τὸ γιγάντιο δέντρο σωριάστηκε κάτω σὰν κεραυνός. Ὁ χαμηλότερος κλῶνος του ἔπεσε ἀπάνου στὸν Μορντὰν κ' ἕνα ξερὸ καὶ μακρουλὸ κλαδί του, ὅμοιο μὲ μαχαῖρι τοῦ πέρασε πέρα καὶ πέρα τὸ στῆθος καὶ τὸν κάρφωσε στὴ γῆ. Τὴ στιγμὴ ποὺ ξεψυχοῦσε ὁ τοκογλύφος εἶδε τὸν Γιαννάκη νὰ σκύβη πάνω του κατάχλωμος, μὲ μιὰ ἄγρια ἀστραπὴ ἐκδικήσεως στὰ μάτια καὶ νὰ τοῦ λέη :

— Ἀπὸ τὸν κλῶνο αὐτὸ καταραμένε, εἶχε κρεμαστεῖ ὁ πατέρας μου !...

ΠΩΛ ΠΙΟΝΙΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΪΒΟΔΑ

Τοῦ Ἐμμανουὴλ Γκέϊμπελ

Τὸ σπίτι τοῦ βοϊβόβα βρίσκεται χτισμένο μὲς στὸ δάσος— στὸ βάθος τοῦ δάσους. Τριγύρω, ὅλα εἶνε σκεπασμένα ἀπὸ πυκνὸ χιόνι. Ἡ κόρη τοῦ βοϊβόδα κάθεται μπρὸς στὸ τζάκι καὶ κεντάει τὸ νυφιάτικο πέπλο της. Ἀκούει τὸ θόρυβο ποὺ κανει ὁ ἀέρας μὲς στὸ τζάκι, καὶ σκαλίζει τὴ φωτιά.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, μπαίνει μέσα ἡ γρηὰ τῶν δασῶν, ποὺ φέρνει πάντα κακὰ μαντάτα.

— Καλησπέρα, ἀγαπημένη μου κόρη, τῆς λέει. Ἦρθα νὰ σοῦ πῶ ἕνα τραγουδάκι.

— Τί νὰ τὰ κάνω τὰ τραγούδια σου ; τῆς ἀποκρίνεται ἡ νέα. Ὁ καλός μου θἄρθη σὲ λίγο νὰ παντρευτοῦμε. Θὰ σοῦ δώσω ψωμὶ καὶ κρασί, γιὰ νὰ γυρίσης, μιὰ ὥρα ἀρχήτερα στὰ δάση σου.

Μὰ ἡ γρηὰ τῆς λέει :

— Ἔχεις καιρὸ ἀκόμα μπροστά σου ὥσπου νὰ παντρευτῆς. Ὁ καλός σου δὲν θὰ γυρίση πίσω. Τὸ δάσος εἶνε πυκνὸ καὶ ὁ δρόμος εἶνε πολὺ μακρύς... Ὁ καλός σου πῆρε, κατὰ λάθος, ἄλλο δρόμο καὶ χάθηκε !...

— Γιατὶ μὲ βασανίζεις μὲ τὶς ψευτιές σου ; φωνάζει κλαίοντας ἡ κόρη. Ὁ καλός μου θὰ μοῦ μείνη πιστός, θὰ μὲ στεφανωθῆ. Μοῦ τὸ ἔταξε... Ὅταν βγοῦν κόκκινα τριαντάφυλλα κάτω ἀπ' τὰ κάτασπρα χιόνια, θὰ κάνουμε τοὺς γάμους μας.

Ἡ νέα μιλάει μὲ δυνατὴ καὶ σταθερὴ φωνή. Κατὰ βάθος ὅμως εἶνε ἀνήσυχη. Ὁ ἀέρας σφυρίζει παράξενα στὸ τζάκι. Ἡ γρηὰ κάθεται κοντὰ στὴ φωτιὰ κι' ἀρχίζει τὸ μοιρολόϊ της :

— Ἐνῶ ἐρχόμουν ἐδῶ, συνάντησα κοντὰ στὴ χαράδρα τρεῖς λύκους ποὺ οὔρλιαζαν, μὲ ματωμένη γλῶσσα. Παρακάτω, εἶδα στὴν κορφὴ ἑνὸς δέντρου τρία κοράκια ποὺ ἔκρωζαν κ' ἔλεγαν ἀνάμεταξύ τους : «Θὰ φᾶμε καλὰ σήμερα». Ὅταν ἔφτασα στὴν παγωμένη λίμνη, εἶδα ξαπλωμένο ἀπάνω της ἕνα ὄμορφο παλληκάρι, μὲ μιὰ βαθειὰ πληγή, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔχει στάξει ὅλο τὸ αἷμα του... Μέσα στὸ ἄσπρο χιόνι εἶχε ἀνθίσει ἕνα κόκκινο τριαντάφυλλο... Μὲ καταλαβαίνεις τώρα ; Μακρὺς εἶνε ὁ δρόμος καὶ πυκνὸ τὸ δάσος ! Ὁ καλός σου δὲν θὰ ξαναγυρίση κοντά σου.

Τὸ μοιρολόϊ τελείωσε... Ἡ γρηὰ ἔφυγε... Ἡ φωτιὰ ἔσβυσε στὸ τζάκι..

Ἡ νέα στάθηκε ἀκίνητη καὶ δὲν εἶπε τίποτα. Μὰ τὰ μάγουλά της ἦτανε κατάχλωμα. Κι' ὅσο πιὸ δυνατὰ σφύριζε ἔξω ὁ ἄνεμος—τόσο πιὸ δυνατὰ ἔκρωζαν τὰ κοράκια !...

Ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες, ἡ μοναχοκόρη τοῦ βοϊβόδα πέθανε ἀπ' τὸν καϋμό της !...

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΖΟΥΝ ΤΑ ΚΕΦΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΑΡΑΤΟΜΗΜΕΝΩΝ ;...

Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα προβλήματα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς : ἡ ζωή, δηλαδὴ ὁ πόνος καὶ ἡ συνείδηση, καταπαύουν ἀμέσως τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ τὸ λεπίδι τῆς λαιμητόμου θὰ χωρίση τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ σώματος ; Τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶνε πράγματι τρομερὸ καὶ δὲν ἔπαψε ν' ἀπασχολῆ τὸν ἰατρικὸ κόσμο τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἐτέθη τὸ ζήτημα ἐπὶ τάπητος, ἀπὸ τὰ 1852 δηλαδή. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅλοι ἐπίστευαν ὅτι ὁ θάνατος ἐπήρχετο ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκεφάλιση. Μερικὲς ὅμως ἀσήμαντες λεπτομέρειες, ἔκαναν πολλοὺς νὰ πιστεύουν ὅτι τὸ κεφάλι τοῦ καρατομημένου ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ ἐπὶ μερικὰ λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ μετὰ τὴν ἀποκοπή του ἀπὸ τὸ σῶμα. Κανεὶς ὅμως δὲν εἶχε μελετήσει ἐπαρκῶς τὸ ζήτημα, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ ἐκφέρη μετὰ κύρους τὴ γνώμη του.

Ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος μελέτησε συστηματικὰ τὴν περίπτωση αὐτή, ἦταν ὁ διάσημος γάλλος φυσιολόγος Κλαύδιος Μπερνάρ, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε, φυσικά, νὰ πειραματισθῆ πάνω σὲ ἀνθρώπινα κεφάλια, ἔκανε τὰ πειράματά του πάνω σὲ σκύλους καὶ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπο :

Ἔπαιρνε ἕνα σκύλο, τὸν ἔδενε, τοῦ ἔκοβε τὸ κεφάλι μ' ἕνα κοφτερὸ λεπίδι καὶ ὕστερα τὸ ἄφηνε νὰ στραγγίση ὅλο τὸ αἷμα του... Κατόπιν ξανάπερνε τὸ κεφάλι τοῦ σκύλου καὶ τοῦ διοχέτευε ζεστὸ αἷμα ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο κορμό του... Τὸ κεφάλι ξανάρχιζε τότε νὰ ζῆ !... Ὅποιος φώναζε τὸ σκυλὶ μὲ τ' ὄνομά του, ἔβλεπε τὰ μάτια του νὰ στρέφωνται πρὸς τὸ μέρος του !... Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἔπαυε νὰ παρατηρεῖται ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ πρόσθετο αἷμα ξανάσταζε ἀπὸ τὶς ἀνοιγμένες ἀρτηρίες.

Ἀπὸ τὸ πείραμα αὐτό, ὁ Κλαύδιος Μπερνὰρ ἔβγαλε τὸ ὀρθότατο συμπέρασμα ὅτι τὸ κεφάλι ἑνὸς καρατομημένου ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ θὰ χάση ὅλο τὸ αἷμα του.

Οἱ ἰατροὶ δὲν πίστεψαν στὴν ἀρχὴ στὰ ἐπιχειρήματα τοῦ διαπρεποῦς αὐτοῦ φυσιολόγου. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγο τοὺς παρουσιάσθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ πιστοποιήσουν καὶ μόνοι τους τὴν ὀρθότητα τῶν ἀπόψεων τοῦ Κλαυδίου Μπερνάρ. Μερικοὶ ἐγκληματίαι εἴχανε καταδικασθῆ ν' ἀποκεφαλισθοῦν καὶ ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, ζήτησε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Δικαιοσύνης τὴν ἄδεια νὰ τῆς παραχωρήσουν, μετὰ τὴ θανατικὴ ἐκτέλεση, τὰ πτώματα μὲ τὰ κομμένα κεφάλια, γιὰ νὰ γίνουν ἐπιστημονικὰ πειράματα ἐπ' αὐτῶν. Ἡ ἄδεια ἐδόθη, τὰ πειράματα ἐγένοντο καὶ ἀπέδειξαν ὡς ὀρθοὺς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μπερνάρ. Ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ ἐνσταλαχθέντος αἵματος, τὰ κομμένα κεφάλια τῶν καταδίκων ξαναπῆραν πράγματι χρῶμα καὶ ζωή, τὰ μάτια τους μισάνοιξαν καὶ τὰ χείλη τους ψιθύρισαν ἀκατάληπτες λέξεις... Κατόπιν αὐτοῦ παρεδέχθησαν ὅλοι ὅτι τὸ κεφάλι ἑνὸς καρατομημένου ποὺ πέφτει μὲς στὸ κοφίνι, βλέπει τί γίνεται γύρω του, βλέπει τὸ δήμιο νὰ σκύβη ἀπὸ πάνω του, ἀκούει τὶς φωνὲς τοῦ πλήθους, καταλαβαίνει ὅτι ἔχει ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὸ σῶμα του ! Ποιὸς ἀνθρώπινος νοῦς θὰ μπορέση ποτὲ νὰ φαντασθῆ πιὸ τρομερὸ μαρτύριο ἀπὸ αὐτό !...

Πόσον καιρὸ διαρκεῖ ἡ ἐφήμερη αὐτὴ ζωή ; Αὐτὸ κανεὶς δὲν μπόρεσε μέχρι σήμερα νὰ τὸ ὑπολογίση μαθηματικά. Οἱ εἰδικοὶ παραδέχονται ὅτι διαρκεῖ ἀρκετὰ λεπτὰ τῆς ὥρας. Ὡστόσο, ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες οἱ ὁποῖοι διατείνονται ὅτι ὁ θάνατος εἶνε ἀκαριαῖος καὶ ὅτι τὰ δείγματα ζωῆς ποὺ δίνει ἕνα κεφάλι καὶ μετὰ τὸν ἀποχωρισμό του ἀπὸ τὸ σῶμα, εἶνε ἀσυναίσθητες κινήσεις...

Ποιὸς θὰ λύση ὁριστικῶς τὸ τρομερὸ αὐτὸ πρόβλημα ; Ἰδοὺ τὸ ἐρώτημα, ἰδοὺ ἡ ἀπορία !...

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΝΕΑ

ΚΑΜΑΡΙΝΙΑ... ΚΙΝΗΤΑ

Ἡ μεγάλες πρωταγωνίστριες τοῦ κινηματογράφου στὴν Ἀμερικὴ ἐφήρμοσαν τελευταῖα ἕναν πρακτικὸ νεωτερισμό. Ἐφοδιάσθηκαν μὲ καμαρίνια... κινητά, τὰ ὁποῖα λύνονται, τοποθετοῦνται μὲ ὅλη τὴν ἐπίπλωσί τους ἐπάνω σ' ἕνα μικρὸ αὐτοκίνητο, μεταφέρονται καὶ στήνονται ὁπουδήποτε. Ἔτσι μιὰ πρωταγωνίστρια ποὺ ἀναγκάζεται νὰ πάη σ' ἕνα μακρυνὸ κ' ἐρημικὸ μέρος γιὰ τὴν κινηματογράφησι μιᾶς σκηνῆς δὲν εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ πηγαίνη ἐκεῖ μακιγιαρισμένη, ἕτοιμη, μὲ κίνδυνο νὰ χαλάση τὸ μακιγιάζ της στὸν δρόμο, οὔτε πάλι νὰ κάνη τὴν τουαλέττα καὶ τὴ μεταμόρφωσί της στὸ ὕπαιθρο, ἐκεῖ μπροστὰ σὲ ὅλους. Ἁπλούστατα μεταφέρει τὸ καμαρίνι της, τὸ στήνει, κάνει τὴν τουαλέττα της μὲ ὅλη τὴν ἄνεσί της καὶ ἀναπαύεται μὲ τὴν ἡσυχία της, ὅταν τῆς μείνη καιρός, στὸ μεταξὺ δύο σκηνῶν διάστημα.

[library stamp]

ΗΡΩΪΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΚΟΛΙΑΣ Ο ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ

Ὁ Κόλιας πέρνει ἀμνηστεία. Γεράματα, ρευματισμοί, μὰ καὶ παλληκαριές. Οἱ αἱματηροὶ ἀγῶνες τοῦ Κόλια κατὰ τῶν τρομερῶν Λαλαίων. Τὸ παλούκωμα τοῦ κλέφτη Θανασᾶ. Στὸ πανηγῦρι τῆς Ἀλωνίσταινας. Χορὸς καὶ αἱματοκύλισμα. Τὰ κομένα κεφάλια. Πῶς τὴ γλύτωσαν ὁ Δημ. Πλαπούτας κι' ὁ Νικηταρᾶς. Ὁ Κόλιας κατὰ τὴν Ἐπανάστασι στὸν Ἅγιο Πρόδρομο. Ὁ θάνατος τοῦ Πλαπούτα κτλ.

Ε'

ΣΑΣ δίνουμε σήμερα τὴν πέμπτη καὶ τελευταία σελίδα τῆς περιπετειωδεστάτης ζωῆς τοῦ ἡρωϊκοῦ ἁρματωλοῦ τῆς Γορτυνίας Κόλια Πλαπούτα.

Ὅπως γράψαμε καὶ στὸ προηγούμενο φύλλο, ὁ Κόλιας γυρίζοντας στὴν Παλούμπα, ἤξερε καλά, πὼς θὰ τὴν εἶχε ἄσχημα μὲ τοὺς Τούρκους. Γι' αὐτὸ κρύφτηκε ἀρκετὸν καιρὸ καὶ συγχρόνως ἔβαλε νὰ μεσιτέψουν ὑπὲρ αὐτοῦ στὸν Βεζύρη τῆς Πελοποννήσου, τὸν Βελῆ Πασσᾶ, γυιὸ τοῦ τρομεροῦ Ἀλῆ Πασσᾶ τῆς Ἠπείρου. Ἀπ' ὅλες τὶς μεσιτεῖες ὑπὲρ τοῦ Κόλια, ἔπιασε ἡ μεσιτεία ἑνὸς ἰσχυροῦ φίλου τοῦ Πασσᾶ. Αὐτὸς ἔσωσε τὸν Κόλια στὴν περίστασι αὐτή, αὐτὸς τοῦ γλύτωσε τὸ κεφάλι. Κ' ἔτσι πῆρε ὁ Κόλιας ἀμνηστεία καὶ ἐγκατεστάθη πάλι στὸν περίφημο πῦργο του, στὴν Παλούμπα.

Ἀρκετὸς καιρὸς πέρασε στὸ μεταξὺ αὐτό. Ὁ Κόλιας ζοῦσε ἥσυχα καὶ φρόνιμα. Τὸν εἶχαν πάρει ἄλλωστε καὶ τὰ γερατειά. Ὑπέφερε ἀπὸ ρευματισμούς, τὸ θηρίο αὐτὸ ποὺ μποροῦσε ἄλλοτε νὰ διασχίση πεζοπορῶντας ὁλόκληρο τὸ Μωρηά, χωρὶς νὰ πάρη ἀνάσα !...

Μολαταῦτα μ' ὅλα του τὰ γερατειὰ καὶ μ' ὅλους του τοὺς ρευματισμοὺς ἀφηνίαζε καὶ κάπου κάπου ὁ Κόλιας. Ἅρπαζε τότε τὸ τουφέκι, ἔβγαινε στὸ κλαρὶ καὶ ἀφάνιζε τοὺς Τούρκους ὅπου τοὺς εὕρισκε.

Λίγο πρὸ τοῦ 1821, ὁ Κόλιας παρατήθη ἀπὸ Καπόμπασης καὶ διορίστηκε στὴ θέσι αὐτὴ ὁ γυιός του Δημητράκης, ὁ ὁποῖος εἶχε γυρίσει ἀπ' τὴν Ζάκυνθο στὰ 1819.

Ἕνα ἀπ' τὰ μεγαλείτερα κατορθώματα τοῦ Κόλια ἦταν καὶ ὁ περιορισμὸς τὸν ὁποῖο κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλη στοὺς τρομεροὺς Τουρκοαλβανοὺς τῆς Πελοποννήσου, τοὺς πανίσχυρους Λαλαίους τῆς Ἠλείας.

Τρομεροὶ καὶ γενναῖοι πολεμισταὶ οἱ Λαλαῖοι, ἔκαναν συχνὲς ἐπιδρομὲς κατὰ τῆς Γορτυνίας καὶ τὴν ἀφάνιζανε κυριολεκτικῶς. Ὅταν ὅμως διορίστηκε Καπόμπασης ὁ Κόλιας τοὺς μήνυσε «νὰ μαζέψουν τὰ λουριά τους», γιατὶ θἄχουν νὰ κάμουν μαζύ του, ἂν τολμήσουν νὰ ξαναπατήσουν στὴ Γορτυνία. Οἱ Λαλαῖοι δὲν ἔλαβαν ὑπ' ὄψιν τους τὴν παραγγελία τοῦ Κόλια καὶ πολλὲς φορὲς ἐπέδραμαν κατὰ τῆς Γορτυνίας. Μιὰ φορὰ μάλιστα τρεῖς Λαλαῖοι, ὁ Χάτζος, ὁ Χασὰν Φιδᾶς κι' ὁ Κονταχμέτης τοῦ κάψανε καὶ τὸ σπίτι στὴν Παλούμπα ! Ἄφρισε ἀπ' τὸ κακό του ὁ Κόλιας. Μάζεψε τὰ παλληκάρια του καὶ τοὺς ρίχτηκε ἀποφασισμένος νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ. Μάχες ἐπὶ μαχῶν καὶ συγκρούσεις ἐπὶ συγκρούσεων ἐπακολούθησαν. Χύθηκαν ποταμοὶ αἵματος. Μὰ στὸ τέλος, ὁ Κόλιας ἐπεκράτησε κ' οἱ Λαλαῖοι, οἱ τρομεροὶ Λαλαῖοι, δὲν τόλμησαν πειὰ νὰ ξαναπατήσουν στὴ Γορτυνία.

Τοὺς αἱματηροὺς ἀγῶνας τοῦ Κόλια κατὰ τῶν φοβερῶν Λαλαίων τοὺς τραγούδησε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ λαός. Σχετικὸ μὲ τοὺς ἀγῶνας του αὐτοὺς εἶνε καὶ τὸ παρακάτω δημῶδες ᾆσμα :

Τὸ λὲν οἱ κοῦκοι στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες στὰ πλάγια
Τὸ λέει μιὰ Φαναριώτισσα καὶ μιὰ Δαλιωτοπούλα :
—«Δὲν στῶπα Κεχαγιόμπεη καὶ σένα Βέη Ζουλάγα
Τὴν Κυριακὴ νὰ φύγετε, στοῦ Λάλα μὴ σταθῆτε,
Γιατ' ἔφτασε ἡ κλεφτουριὰ κι' ὁ Κόλιας ὁ Πλαπούτας..»
Κι' ἀκόμα ὁ λόγος ἔστεκε κι' ἀκόμα ὁ λόγος λέει.
Κι' ὁ γέρω Κόλιας ἔφτασε τὸ κάστρο νὰ τοὺς πάρη...

Σὲ μιὰ ἐκστρατεία του ὁ Κόλιας κατὰ τῶν Λαλαίων, ἔπιασε καὶ ὡδήγησε στὴν Παλούμπα αἰχμαλώτους πολλοὺς Τουρκαλβανοὺς καὶ ἀρκετὲς Ὀθωμανίδες. Σχετικὸ μὲ τὴν αἰχμαλωσία αὐτὴ τῶν ὑπερηφάνων χανουμισῶν τοῦ Λάλα, εἶνε τὸ παρακάτω τραγοῦδι :

Λουκίσσα μὲ τὰ κρύα νερὰ μὲ τοὺς ἑφτὰ καντάλους
Καὶ σὺ καϋμένε Μπαστυρᾶ μὲ τὰ πολλὰ κεράσια
Καὶ Λάλα μὲ χανούμισες, μὲ τὶς βαρειὲς κυράδες,
Ποὺ δὲν ἐμπεγεντεύτανε τὴ γῆς νὰ τὴν πατήσουν,
Τώρα πῶς καταντήσανε βαρελοκουβαλίστρες !
Φέρνουν βαρέλια γιὰ ψωμὶ τοῦ Κόλια τοῦ Πλαπούτα...

***

Ὅπως ἦταν φυσικό, ὁ Κόλιας εἶχε ἀρκετοὺς ἐχθροὺς καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων. Ἕνας ἀπ' τοὺς ἐχθρούς του αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ Κ. Τσάκαλης ἀπ' τὰ Κοκορὰ τῆς Ἡραίας. Ὁ Τσάκαλης προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ διοριστῆ Καπόμπασης ἀντὶ τοῦ Κόλια. Μὰ ὁ Κόλιας δὲν ἄφηνε κάτι τέτοιους λογαριασμοὺς ἀνεξόφλητους. Καὶ μιὰ μέρα πῆγε στὸ χωριὸ τοῦ Τσάκαλη καὶ πιάστηκε μὲ τοὺς ἀνθρώπους του. Κατὰ τὴν συμπλοκὴ αὐτή, ἕνα ἀπ' τὰ παλληκάρια τοῦ Πλαπούτα, ὁ Λιακόπουλος, σκότωσε τὸν γαμπρὸ τοῦ Τσάκαλη, Νταφλῶρο. Ἔπειτα ἀπ' τὸν φόνο αὐτὸ ὁ Τσάκαλης δὲν ἐνόχλησε πειὰ τὸν Κόλια.

Ἐχθρὸς τοῦ Κόλια ἦταν κι' ὁ γνωστὸς κλέφτης Θανασᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ συγγένευε μαζύ του. Ὁ Θανασᾶς βρῆκε κάποτε τὴν εὐκαιρία κ' ἔκαψε τὸ σπίτι τοῦ Πλαπούτα στὴν Παλούμπα. Ὁ Κόλιας ζήτησε τότε τὴ συνδρομὴ τοῦ Βοεβόδα τῆς Καρύταινας καὶ πολιόρκησε τὸ Θανασᾶ στὴ Ζάτουνα, μέσα στὸ κονάκι τοῦ Ἀγᾶ. Ὁ Θανασᾶς πολεμοῦσε ἐπὶ δυὸ μέρες τὸν Κόλια καὶ τοὺς Τούρκους τοῦ Βοεβόδα, ταμπουρωμένος μέσα στὸ κονάκι. Τὴ δεύτερη ὅμως μέρα ἔσπασε τὸ πάτωμα τοῦ κονακιοῦ, ὁ Θανασᾶς ἔπεσε κ' ἔσπασε τὸ πόδι του. Ἔτσι κατώρθωσε ὁ Κόλιας νὰ τὸν πιάση ζωντανό. Κι' ὅπως ἀναφέρει ἡ παράδοσι τὸν παλούκωσε, ἔξω ἀπ' τὸ κονάκι, τὴν ἴδια ὥρα !...

***

Στὰ 1819 συνέβη στὸν Κόλια καὶ τὸ ἑξῆς πολύκροτο ἐπεισόδιο. Ὁ προεστὸς τοῦ τόπου Κανέλλος Δεληγιάννης πηγαίνοντας στὴν Τρίπολι πῆρε μαζύ του, ὡς τιμητικὴ φρουρά, τοὺς γυιοὺς τοῦ Κόλια Δημητράκην καὶ Παρασκευᾶν, τὸν Νικηταρᾶ καὶ μερικοὺς ἄλλους. Στὸ γυρισμό τους ὅλοι αὐτοὶ μπῆκαν στὴν Ἀλωνίσταινα, ὅπου γινόταν τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὸ πανηγῦρι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Λόγῳ τοῦ πανηγυριοῦ ὅμως ἀκριβῶς εἶχαν φτάσει στὴν Ἀλωνίσταινα καὶ ἑφτὰ ἐπίσημοι Τοῦρκοι. Ὅταν τὄμαθε αὐτὸ ὁ συνετὸς Δημητράκης Πλαπούτας εἶπε στοὺς συντρόφους του νὰ μὴ βγοῦν ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Παν. Δημητρακοπούλου, ὅπου ἐφιλοξενοῦντο καὶ νὰ μὴν ἔρθουν σὲ καμμιὰ ἐπαφὴ μὲ τοὺς Τούρκους. Ὁ Νικηταρᾶς ὅμως ἐπέμενε κι' ὁ Δημητράκης ἀναγκάστηκε νὰ τοὺς ἀκολουθήση ὡς τὸν τόπο ποὺ γινόταν τὸ πανηγῦρι.

Μόλις ἔφτασαν ἐκεῖ βρῆκαν τοὺς Τούρκους νὰ χορεύουν, μαζὺ μὲ τὸν Ἀγᾶ τῆς Ἀλωνίσταινας Σαλῆ, τὸν ἐπιλεγόμενο Ἀράπη τοῦ Μουλαμέλου. Ὁ Δημητράκης ἔβγαλε τότε τὴν κουμπούρα του καὶ πυροβόλησε στὸν ἀέρα πρὸς τιμὴν τῶν χορευτῶν. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς πρότειναν ἀμέσως νὰ χορέψουν κι' αὐτοί, γιὰ νὰ δείξουν τὴ χορευτική τους τέχνη. Ὁ Δημητράκης δέχτηκε, μπῆκε μπρὸς κι' ἄρχισε νὰ σέρνη τὸ χορό. Ἐνῶ χόρευε ὅμως μὲ τοὺς συντρόφους του τὸν ἀρβανίτικο, ἄκουσε τοὺς Τούρκους νὰ κρυφομιλοῦν καὶ νὰ συνεννοοῦνται νὰ τοὺς χτυπήσουν. Ὁ Δημητράκης εἰδοποίησε ἀμέσως τὸν Νικηταρᾶ κι' ἀντὶ νὰ περιμένη νὰ τοὺς ριχτοῦν οἱ Τοῦρκοι, ὥρμησαν αὐτοὶ πρῶτοι ἐναντίον τους.

Ἐπακολούθησε συμπλοκή, βρόντησαν οἱ πιστολιὲς κι' ἄστραψαν τὰ γιαταγάνια !... Πρῶτος λαβώθηκε ὁ Ἀγᾶς τῆς Ἀλωνίσταινας Σαλῆς, τὸν ὁποῖο θὰ κομμάτιαζε ὁ Νικηταρᾶς μὲ τὸ ὀδοντωτὸ σπαθί του, ἂν δὲν πρόφτανε νὰ κρυφτῆ σ' ἕνα ὑπόγειο. Σκοτώθηκαν ἐπίσης δυὸ νεαροὶ Τοῦρκοι ἄρχοντες.

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ φασαρία αὐτὴ οἱ Ἀλωνιστιῶτες θὰ τὴν εἶχαν ἄσχημα, ἂν δὲν ἔπιαναν τοὺς φονεῖς γιὰ νὰ τοὺς παραδώσουν στὶς Τουρκικὲς ἀρχές. Οἱ γενναῖοι ὅμως Γορτύνιοι ἔσπευσαν νὰ φύγουν, παραλαβόντες μαζύ τους, ὡς ὁμήρους τοὺς προύχοντας τῆς Ἀλωνίσταινας. Στὸ δρόμο ὅμως ποὺ πήγαιναν τοὺς φύλαξε καρτέρι ὁ ἐξ Ἀλωνισταίνης Σταῦρος Δημητρακόπουλος, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ ἐξιλεώση τὸν τόπο του ἀπέναντι τῶν Τούρκων πυροβόλησε καὶ τραυμάτισε τὸν Δημητράκη Πλαπούτα στὶς κνῆμες. Δὲν ἔφτασε ὅμως ἡ τιμωρία αὐτὴ τοῦ Πλαπούτα γιὰ τοὺς Τούρκους. Ἡ μητέρες τῶν φονευθέντων νεαρῶν Ὀθωμανῶν ζητοῦσαν τὰ κεφάλια τοῦ Δημητράκη Πλαπούτα καὶ τοῦ Νικηταρᾶ. Τί ἔπρεπε νὰ γίνη πλέον ; Ἐπενέβη τότε ὁ γέρω Κόλιας Πλαπούτας κι' ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὴν πονηριά του. Ὑπέδειξε δηλαδὴ κ' ἔπιασαν δυὸ φτωχοὺς χωριάτες, τὸν Ρόδη καὶ τὸν Τσατσερώνη, τοὺς κόψαν τὰ κεφάλια καὶ τὰ στείλανε στὴν Τρίπολι, ὡς τὰ κεφάλια τοῦ γυιοῦ του Δημητράκη καὶ τοῦ Νικηταρᾶ. Στὴν Τρίπολι κρέμασαν τὰ κεφάλια σ' ἕνα πλατάνι καὶ κάλεσαν τὸν κόσμον νὰ πάη νὰ τὰ δῆ καὶ νὰ βεβαιώση τὴν ταυτότητά τους. Μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους πῆγε κ' ἕνας Τοῦρκος κτηματίας ἀπ' τὸ Λαγαῦτι τῆς Ἡραίας, Ραστέμης λεγόμενος. Ὁ Ραστέμης μόλις εἶδε τὰ κεφάλια τὰ γνώρισε, μὰ δὲν εἶπε σὲ κανένα τὸ μυστικό. Φεύγοντας μολαταῦτα ἀπ' τὸ μέρος ποὺ τἄχαν ἐκθέσει ψιθύρισε :

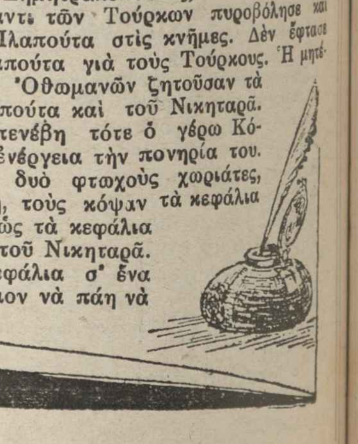

— Καϋμένε Ρόδη !.... Καϋμένε Τσατσερώνη !...

Ἔτσι μαθεύτηκε τὸ μυστικὸ καὶ κατέβαλαν πολλὲς ἐνέργειες ὁ Δημητράκης Πλαπούτας κ' ὁ Νικηταρᾶς γιὰ νὰ γλυτώσουν....

***

Γέρος πειὰ ὁ Κόλιας ὅταν ἐξερράγη ἡ Ἐπανάστασις, βλόγησε τὰ παιδιά του, ποὔφευγαν γιὰ νὰ πᾶν νὰ ἀγωνισθοῦν κατὰ τοῦ τυράννου. Ὕστερα ἀνέβηκε σ' ἕνα φορεῖο καὶ τὸν μετέφεραν ἔξω ἀπ' τὴν Τρίπολι, ὅπου βρίσκονταν ὁ Κολοκοτρώνης. Ἐκεῖ ἔδινε στὸν πολυαγαπητό του Θοδωράκη πολύτιμες συμβουλὲς σχετικὲς μὲ τὴν πολιορκία τῆς πρωτευούσης τοῦ Μωριᾶ.

Κατόπιν ὁ Κόλιας γύρισε στὴν Παλούμπα καὶ σύνταξε τὴ διαθήκη του, ποὺ σώζεται ὡς σήμερα στὰ χέρια τῶν ἀπογόνων του. Διὰ τῆς διαθήκης του ζητοῦσε συγχώρησι ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ φίλους καὶ μοίραζε τὴν περιουσία του στὰ παιδιά του, γνήσια καὶ νόθα. Ὅταν ἐπέδραμε στὸ Μωριᾶ ὁ Ἰμβραήμ, ὁ Κόλιας μετεφέρθη στὴ μονὴ τοῦ Προδρόμου, στὴ Δημητσάνα, ὅπου καὶ πέθανε στὰ 1827, σὲ βαθύτατο γῆρας....

Ἂς εἶνε αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ γενναίου καὶ ἡρωϊκοῦ αὐτοῦ πολεμιστοῦ !...

Χ. ...

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ο ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ

Πολυτεχνίτης καὶ πανεπαγγελματίας. Πάντα εὔθυμος καὶ πάντα ζωηρός. Τὰ μαθητικά του χρόνια. Ὁ βούρδουλας τοῦ δασκάλου. Διπλοδαρμένος μὰ καὶ κερδισμένος !... Τὰ παζαρέματά του. Ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτό του. Ὅταν τρέχουν ἡ φοράδες ἀφρίζουν ! Συνταγὴ μακροημερεύσεως. Ὅπου πληροφορεῖται τόν... θάνατό του !... κ.τ.λ.

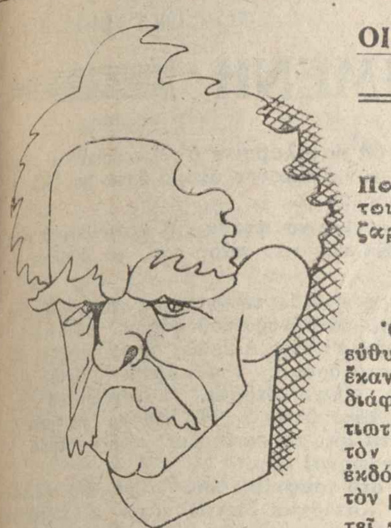

Ὁ Μὰρκ Τουαὶν

Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς εὐθυμογράφος Μὰρκ Τουαὶν ἔκανε στὴν ζωή του πολλὰ καὶ διάφορα ἐπαγγέλματα, τὸν στρατιωτικό, τὸν δημοσιογράφο, τὸν ναυτικό, τὸν χτίστη, τὸν ἐκδότη, τὸν κωμωδιογράφο καὶ τὸν μυθιστοριογράφο ! Ἐπικρατεῖ γενικῶς ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ εὐθυμογράφοι εἶνε ἄνθρωποι μελαγχολικοί, ἀπαισιόδοξοι, σκυθρωποί, δύστροποι. Ὁ Μὰρκ Τουαὶν ἀποτελοῦσε τὴν πιὸ ἔντονη ἐξαίρεσι τοῦ κανόνος αὐτοῦ. Οὔτε στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς τοῦ βίου του δὲν ἔχασε, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν αἰσιοδοξία του, τὴν εὐθυμία του καὶ τὸ χιοῦμορ του. Ἐξ ἄλλου ἦταν ἀπὸ μικρὸ παιδάκι πρακτικὸς σὲ ἀφάνταστο βαθμό.

Ὅταν ἦταν ἑφτὰ χρονῶν πήγαινε σ' ἕνα σχολεῖο, τοῦ ὁποίου ὁ δάσκαλος ἦταν αὐστηρότατος καὶ συγχρόνως παραδόπιστος. Ὅταν ἔπιανε ἕναν μαθητή του νὰ κάνη ἀταξίες τοῦ ἐπέβαλε νὰ πληρώση πρόστιμο πέντε δολλαρίων. Ἐὰν ὁ μαθητὴς δὲν ἔφερνε τὸ πρόστιμο, τότε, τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος, ὁ δάσκαλος τὸν ἅρπαζε, τοῦ κατέβαζε τὰ παντελόνια καὶ τὸν ξυλοκοποῦσε ἀγρίως, μαυρίζοντάς του τὰ γυμνὰ ὀπίσθιά του, μὲ ἕναν τρομερὸ βούρδουλα !

Μιὰ μέρα, ὁ μικρὸς Τουαὶν ἔκαμε κάποια ἀταξία. Ὁ δάσκαλός του τὸν εἶδε καὶ τοῦ ἐπέβαλε νὰ τοῦ πάη τὴν ἐπομένη πέντε δολλάρια, εἰδ' ἄλλως θὰ τὶς ἔτρωγε μὲ τὸν βούρδουλα, μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς μαθητάς !...

Τὸ βράδυ ὁ μικρὸς Τουαὶν διηγήθηκε στὸν πατέρα του τί εἶχε συμβῆ στὸ σχολεῖο, τὴν ποινὴ ποὺ τοῦ ἐπέβαλε ὁ δάσκαλός του καὶ την ἐξευτελιστικὴ τιμωρία ποὺ τὸν περίμενε τὴν ἄλλη μέρα, ἂν δὲν τοῦ πήγαινε τὰ πέντε δολλάρια.

Ὁ πατέρας τοῦ Τουαὶν ἔγινε ἔξω φρενῶν ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτό.

— Σὲ ἀπείλησε πὼς θὰ σὲ γυμνώση καὶ θὰ σὲ δείρη ! φώναξε. Ἅ ! τὸν ἄθλιο !... Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ θέλη νὰ ἐκθέση δημοσία καὶ νὰ μαστιγώση τὰ ὀπίσθια ἑνὸς Κλέμενς ! (Αὐτὸ ἦταν τὸ οἰκογενειακό τους ὄνομα. Τὸ Τουαὶν εἶνε ψευδώνυμο). Πάρε, παιδί μου, τὰ πέντε δολλάρια νὰ τοῦ τα δώσης γιὰ ν' ἀποφύγης τὸν ἐξευτελισμό. Ὡστόσο ὅμως γιὰ νὰ μὴν σοῦ ξανάρθη ἡ ἐπιθυμία νὰ κάνης ἀταξία καὶ νὰ μᾶς ἐκθέσης στὸ μέλλον σὲ παρόμοιο κίνδυνο, θὰ σοῦ δώσω ἐγὼ τὸ ξύλο ποὺ δὲν θὰ σοῦ δώση ὁ δάσκαλός σου.

Ὁ δάσκαλος τὸν ἅρπαζε, τοῦ κατέβαζε τὰ παντελόνια καί...

Καὶ χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἅρπαξε τὸν μικρὸ Μὰρκ καὶ τὸν ἔδειρε ἀλύπητα !...

Ὅταν τελείωσε ἡ πατρικὴ τιμωρία, ὁ Τουαὶν κάθησε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ μὲ τὴν συνηθισμένη του πρακτικότητα ἄρχισε νὰ κάνη διάφορες σκέψεις.

«Ἄραγε, σκέφθηκε, τὸ ξύλο ποὺ θὰ μοῦ δώση αὔριο ὁ δάσκαλος ἂν δὲν τοῦ πάω τὰ πέντε δολλάρια, θἆναι χειρότερο ἀπ' αὐτὸ ποὺ μοὔδωσε ὁ μπαμπᾶς ; Ὄχι βέβαια. Τότε ;....»

Καὶ κατέληξε στὸ ἀκόλουθο πρακτικὸ συμπέρασμα :

«Δὲν εἶνε προτιμώτερο νὰ κρατήσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου τὰ πέντε δολλάρια ποὺ μοὔδωσε ὁ μπαμπᾶς ; Βέβαια... Βεβαιότατα...»

Ἐτσέπωσε λοιπὸν τὰ πέντε δολλάρια, κι' ἀφοῦ τὶς ἔφαγε τὴν ἑπομένη κι' ἀπὸ τὸ δάσκαλό του, τράβηξε στὸ πλησιέστερο ζαχαροπλαστεῖο, ὅπου παρηγορήθηκε τρώγοντας ἐπὶ ὥρας γλυκίσματα....

***

Ὅπως εἴπαμε ὁ Τουαὶν ἦταν πρακτικώτατος. Ὅ,τι κι' ἂν ἀγόραζε τὸ ἐπαζάρευε προηγουμένως ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπαζάρευε ὅμως μὲ χιοῦμορ, κι' ἔκανε κι' αὐτὸν τὸν πωλητὴ νὰ ὑποχωρῆ στὶς ἀξιώσεις του καὶ τὶς παραξενειές του.

Μιὰ μέρα στὴ Νέα Ὑόρκη μπῆκε σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο γιὰ ν' ἀγοράση τὸ καινούργιο ρομάντζο κάποιου συγγραφέως.

— Πόσο ἔχει ; ρώτησε τὸ βιβλιοπώλη.

— Τέσσερα δολλάρια, κύριε, ἀποκρίθηκε ὁ βιβλιοπώλης.

— Πολὺ καλά. Τί ἔκπτωσι κάνετε στοὺς δημοσιογράφους ;

— Σαράντα τοῖς ἑκατόν.

— Ὡραῖα. Ἐγὼ εἶμαι δημοσιογράφος. Καὶ στοὺς συγγραφεῖς τί ἔκπτωσι κάνετε ;

— Ἐπίσης σαράντα τοῖς ἑκατό.

— Πολὺ ὡραῖα, εἶμαι καὶ συγγραφεύς. Καὶ στοὺς ἐκδότας τί ἔκπτωσι κάνετε ;

Ἐπίσης σαράντα τοῖς ἑκατό.

— Θαυμάσια ! ἀποκρίθηκε ὁ Τουαίν Εἶμαι καὶ ἐκδότης. Ἀφαιρέσατε λοιπὸν ἀπ' τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου τὶς τρεῖς ἐκπτώσεις ποὺ ὑποσχεθήκατε καὶ στεῖλτε μου στὸ σπίτι τὸν λογαριασμό. Ὁρίστε τὸ ἐπισκεπτήριό μου.

Κατάπληκτος καὶ φουρκισμένος ὁ βιβλιοπώλης ἦταν ἕτοιμος νὰ βρίση τὸν παράξενο αὐτὸ ἀγοραστή. Συγκρατήθηκε ὅμως καὶ τοῦ εἶπε εἰρωνικά :

— Συγνώμην, κύριε, ἂν γίνουν ἡ τρεῖς ἐκπτώσεις κάνει νὰ πᾶρτε καὶ ὀγδόντα σὲντς ρέστα.

— Ἅ ! Ἔτσι ; πολὺ καλά, τὰ δέχομαι, ἀποκρίθηκε ὁ Τουαίν. Καὶ γιὰ νὰ μὴν κάνετε τὸν κόπο νὰ τὰ στεῖλτε στὸ σπίτι, τὰ παίρνω τώρα ἀμέσως !....

Καὶ ἅπλωσε τὸ χέρι του.

Ὁ βιβλιοπώλης ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἰδῆ τὸ ἐπισκεπτήριο ἄνοιξε γελῶντας τὸ ταμεῖο του καὶ μέτρησε στὸν Τουαὶν τὰ ὀγδόντα σὲντς.

***

Κάποτε σὲ μιὰ ἔκθεσι τοῦ ἔδειξαν τὸ ἀγαλματάκι μιᾶς γυναικὸς ποὺ ἔτρεχε.

— Δὲν εἶνε καθόλου πιθανοφανὴς ἡ παράστασις αὐτή, παρετήρησε ὁ Τουαίν, γιατὶ ἡ νέα δὲν ἔχει ἀφροὺς στὸ στόμα της. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν ἔχω ἰδῆ ποτέ μου φοράδα νὰ τρέχη, χωρὶς νὰ βγάζη ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα της !....

Ὁ Τουαὶν ἔφθασε, ὡς γνωστὸν σὲ βαθύτατο γῆρας, ἦταν δὲ πάντοτε ροδαλὸς καὶ ἀκμαῖος. Ὅταν τὸν ρωτοῦσαν ποῦ ὀφείλετο ἡ μακροζωΐα του, ἔδινε τὴν ἀκόλουθη συνταγή :

«Πηγαίνω στὸ κρεββάτι μου καὶ πλαγιάζω τὸ πρωῒ ὅταν δὲν ἔχει σηκωθῆ ἀκόμη κανένας ποὺ νὰ μπορῆ νὰ μοῦ κρατήση συντροφιά. Στὶς ὀχτὼ τὸ πρωῒ τρώω ψωμὶ μὲ καφὲ καὶ ὡς τὶς ἑφτὰ τὸ βράδυ δὲν βάζω οὔτε μπουκιὰ στὸ στόμα μου. Αὐτὸ μοῦ κάνει καλό. Δὲν εἶχα ποτὲ στη ζωή μου οὔτε τὸν παραμικρὸν πονοκέφαλο. Ἡ μόνη μου κατάχρησις εἶνε ὁ καπνός. Ἀποφεύγω νὰ καπνίζω... δυὸ τσιγάρα συγχρόνως ! Δὲν καπνίζω ὅταν... κοιμοῦμαι ! Δὲν ἀφίνω τὸ τσιγάρο ἀπ' τὸ στόμα μου ὅταν εἶμαι ξύπνιος. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ πιοτὸ ἔχω ὡς ἀρχὴν νὰ κρατῶ συντροφιὰ στοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ πίνω καὶ πολύ. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν ἔχω κάνει κατάχρησι παρὰ μόνο στὸν ὕπνο. Αὐτὲς ἡ συνήθειές μου μοῦ ἐπροστάτευσαν μέχρι σήμερα τὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑγεία μου».

***

Κάποτε ποὺ ὁ Τουαὶν βρισκόταν στὴν ἐξοχὴ διάβασε σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς Νέας Ὑόρκης τὴν εἴδησι τοῦ θανάτου του καὶ μιὰ μακροσκελῆ νεκρολογία. Χωρὶς νὰ θυμώση καθόλου, πῆγε στὸ τηλεγραφεῖο κ' ἔστειλε στὸν διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα :

«Νομίζω ὅτι ἡ εἴδησίς σας περὶ θανάτου μου εἶνε κάπως ὑπερβολική. Ὁπωσδήποτε θὰ κάνω κι' ἐγὼ ἔρευνες γιὰ νὰ ἐξακριβώσω ἂν ἡ εἴδησις εἶνε ἀκριβής !... **Μὰρκ Τουαὶν»**

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἕνας ἀξιωματικός ;

— Μάλιστα.

— Καὶ τί ἔχεις κρυμένο κάτω ἀπὸ τὴ μπλοῦζα σου ;.. Ἕνα γράμμα...ἕ ; Δός μου το αὐτὸ τὸ γράμμα...Ἔλα...Φέρ' το ἐδῶ !...

Τὸ παιδί, ποὺ ἦταν ἕτοιμο νὰ κλάψῃ, ἄφησε θέλοντας καὶ μή, τὸν κύριο Μωρεσκὰν νὰ τοῦ πάρῃ τὸ χαρτὶ ποὺ κρατοῦσε σφιχτὰ μέσ' στὰ χέρια του.

Ἦταν πράγματι μιὰ ἐπιστολή, ἡ ὁποία δὲν εἶχε καμμιὰ ἐπιγραφή.

— Γιὰ ποιὸν εἶν' αὐτὸ τὸ γράμμα, παιδί μου ; ρώτησε ὁ βαρῶνος.

— Γιὰ τὴν κυρία βαρώνη, ἀπάντησε ὁ μικρός.

— Σοῦ τὸ ἔδωσαν νὰ τὸ δώσῃς τῆς Ἰουλίας κι' αὐτὴ θὰ τὄδινε στὴν κυρία της, δὲν εἶν' ἔτσι ;

— Ναί.

Ὁ Μωρεσκὰν κατάλαβε ἀμέσως τί συνέβαινε. Τὸ γράμμα ἦταν ἀπ' τὸν Σαντί. Τὸ ἔστελνε στὴ γυναίκα του διὰ τῆς Ἰουλίας. Καὶ ἄλλοτε εἶχε ἀντιληφθεῖ τὸν Σαντὶ νὰ δίνῃ τὶς ἐπιστολές του γιὰ τὴν Ἰωάννα στὴν καμαριέρα της. Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία σχετικῶς...

Ἀποφάσισε λοιπὸν ν' ἀνοίξῃ τὸ γράμμα. Ναί, ἔπρεπε νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Γύρισε τότε καὶ εἶπε στὸ μικρό :

— Μὴν ἀνησυχῇς, παιδί μου. Θὰ δώσω ἐγὼ τὸ γράμμα στὴν κυρία.

— Μά... πρέπει νὰ πάρω ἀπάντησι, τραύλισε ὁ μικρός.

— Ἀπάντησι ; Θὰ σοῦ τὴν φέρω ἐγώ. Στάσου ἐδῶ καὶ περίμενε μιὰ στιγμή.

Ὁ Μωρεσκὰν γύρισε πίσω στὴν ἔπαυλι, ἀνέβηκε στὸ γραφεῖο του κ' ἔκλεισε τὴν πόρτα. Ἔβγαλε τότε τὸ γράμμα καὶ τὸ κύτταξε ἀρκετὴν ὥρα. Ἦταν ἀπ' τὸν Σαντί, δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀπολύτως ἀμφιβολία. Ἔπρεπε ὅμως νὰ τὸ ἀνοίξῃ ; Ὁ βαρῶνος ἐδίσταζε. Καταλάβαινε πὼς ἀνοίγοντας τὸ γράμμα ἐκεῖνο θἄκανε μιὰ ἀτιμία, μιὰ πρόστυχη καὶ χυδαία πρᾶξι.

Ἄρχισε νὰ βηματίζῃ νευρικὰ στὸ γραφεῖο του, σφίγγοντας τὶς γροθιές του. Τέλος στάθηκε, πλησίασε στὸ τραπέζι ὅπου εἶχε ρίξει τὸ γράμμα καὶ τὸ πῆρε λέγοντας μέσ' ἀπ' τὰ σφιγμένα του δόντια :

— Γιατὶ ὄχι ;... Γιατὶ διστάζω ;... Πρέπει, ναί, ναί, πρέπει... Πρόκειται γιὰ τὴν τιμή μου, γιὰ τὴν ζωή μου ἀκόμη... Πρόκειται νὰ μονομαχήσω μ' αὐτὸν τὸν ἄθλιο...

Καὶ χωρὶς κανένα δισταγμὸ πειὰ ἔσχισε τὸν φάκελλο. Ἡ ἐπιστολὴ ποὺ ὑπῆρχε μέσα σ' αὐτὸν δὲν περιεῖχε παρὰ τὶς ἀκόλουθες λίγες φράσεις, φράσεις φρικτές, θανάσιμα σκληρὲς καὶ προσβλητικὲς γιὰ τὸν Μωρεσκάν :

Ἡ Ἰωάννα περίμενε στὸν κῆπο ἀτάραχη...

«Ἡ σκέψη ὅτι θ' ἀνησυχῆτε καὶ θ' ἀγωνιᾶτε μὲ κάνει σὰν τρελλό. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἀπεφάσισα νὰ σᾶς στείλω τὶς λίγες αὐτὲς γραμμές. Ἡσύχασε, Ἰωάννα... Ἔχε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα. Σ' ἀγαπῶ...σὲ λατρεύω !... Καὶ χάριν τῆς ἀγάπης μας θ' ἀποφύγω νὰ κάμω κακὸ στὸ σύζυγό σου. Θὰ μποροῦσα ἂν ἤθελα νὰ τὸν σκοτώσω κατὰ τὴν μονομαχία. Μὰ δὲν θὰ τὸ κάμω... Σοῦ δίνω τὸ λόγο μου γι' αὐτό. Ἡσύχασε...

Σ...»

Ὁ Μωρεσκὰν ἔννοιωσε τὸ αἷμα νὰ τοῦ ἀνεβαίνῃ στὸ κεφάλι καὶ νὰ σφυροκοπάῃ στοὺς κροτάφους του. Ἔτσι λοιπόν ; Ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος μιλοῦσε γι' αὐτὸν μὲ οἶκτο, σὰν νἆχε τὴ ζωή του στὰ χέρια του ; Ἀλλὰ μήπως δὲν ἦταν ἔτσι ἀκριβῶς τὰ πράγματα ; Μήπως δὲν ἦταν ἀφάνταστα ἀνώτερός του στὸ σπαθί ; Μποροῦσε λοιπὸν νὰ τὸν σκοτώσῃ ἂν ἤθελε...

Ὁ Μωρεσκὰν ἔτριξε μὲ λύσσα τὰ δόντια του καὶ ἑτοιμάστηκε νὰ σχίσῃ τὸ γράμμα. Ἔξαφνα ὅμως συγκρατήθηκε. Ὄχι, ὄχι, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ αὐτό. Ἔπρεπε νὰ μάθῃ σχετικῶς τὶς διαθέσεις τῆς γυναίκας του...

Τί θ' ἀπαντοῦσε ἄραγε, ἡ Ἰωάννα στὸ γράμμα τοῦ φίλου της ; Θὰ τὸν εὐχαριστοῦσε γιὰ τὴν καλοσύνη του ; Θ' ἀπαντοῦσε μ' ἀδιαφορία γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνδρός της ;

Ἀπ' τὴν ἀπάντησή της θὰ καταλάβαινε ὁ Μωρεσκὰν τί συνέβαινε στὴν καρδιά της, ἂν τὸν ἀγαποῦσε ἀκόμα ἔστω καὶ λίγο, ἢ τὸν συμπαθοῦσε, ἂν τὸν μισοῦσε..

Ναί, ναί, ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ νὰ φτάσῃ τὸ γράμμα στὰ χέρια της. Κι' ὄχι μόνον αὐτό. Ἔπρεπε νὰ πάρῃ καὶ νὰ διαβάσῃ τὴν ἀπάντηση...

Κύτταξε ἀπ' τὸ παράθυρο κ' εἶδε τὴ γυναίκα του ξαπλωμένη σὲ μιὰ σαὶζ λόγκ, κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ κήπου.. Φαινόταν ἤρεμη, σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτα. Διαρκῶς ὅμως κύτταζε πρὸς τὸ μονοπάτι ποὺ ὁδηγοῦσε στὸ δρόμο. Γιατὶ ἄραγε ; Ποιὸν περίμενε ; Τὸν ἴδιο τὸν Σαντί ; Ὄχι βέβαια. Ἐπιστολή του ; Ναί, αὐτὸ ἦταν τὸ πιὸ φυσικό. Αὐτὸ ἦταν... Ἡ Ἰωάννα περίμενε εἰδήσεις ἀπὸ τὸ λοχαγό, ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο ποὔχε συμβῆ, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ ἀναχώρησί του.

Ὁ Μωρεσκὰν πλησίασε στὸ γραφεῖο του, πῆρε ἕνα φάκελλο, κ' ἔκλεισε μέσα τὸ γράμμα. Κατέβηκε ἔπειτα κάτω κ' ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸ μικρό.

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε ὅταν τὸν ἀντίκρυσε, δὲν βρῆκα τὴν καμαριέρα τῆς κυρίας. Πήγαινε ὡς τὸ μαγειρεῖο μήπως τὴν βρῇς ἐκεῖ. Καὶ νά, πάρε ἕνα τάλληρο γιὰ τὸν κόπο σου.

Ὁ μικρὸς πῆρε τὸ γράμμα, τσέπωσε τὸ τάλληρο καὶ τράβηξε πρὸς τὸ μαγειρεῖο. Βρῆκε ἐκεῖ τὴν καμαριέρα, τῆς ἔδωσε τὴν ἐπιστολή, χωρὶς νὰ πῇ τί τοῦ συνέβη προηγουμένως, καὶ κάθησε περιμένοντας τὴν ἀπάντηση.

Στὸ μεταξὺ αὐτό, ὁ Μωρεσκὰν προχώρησε καὶ στάθηκε στὸ τέλος τοῦ μονοπατιοῦ τοῦ κήπου, ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσε ὁ μικρός. Ἡ καρδιά του ἦταν βαρειά. Ἀγωνιοῦσε. Μιὰ σκέψι τὸν κατεῖχε ὁλόκληρο. Τί θ' ἀπαντοῦσε ἡ γυναῖκα του στὸ γράμμα τοῦ Σαντί ; Ἀπ' τὴν ἀπάντησί της ἐκρέμοταν ἡ ζωή του !...

Τὸν εἶχε συγχωρήσει ἄραγε γιὰ τὸ φόνο τοῦ Ἰακώβου ντὲ Λέρν, ἢ θὰ τὸν ἐξεδικεῖτο τώρα μὲ τὴν σειρά της, γιὰ τὸ ἔγκλημά του ἐκεῖνο ;

Μερικὰ λεπτὰ ἐπέρασαν.

Ἔξαφνα φάνηκε νὰ φθάνῃ ὁ μικρός. Ὁ βαρῶνος τοὔφραξε τὸ δρόμο καὶ τοῦ εἶπε :

— Πῆρες τὴν ἀπάντησι ;

— Ναί, ψιθύρισε διστακτικὰ ὁ μικρός.

— Ἄ, ὡραῖα !... Δός μου την.

Ὁ μικρὸς ἑτοιμάστηκε ν' ἀρνηθῇ, μὰ ὁ Μωρεσκὰν τὸν ἐπρόλαβε. Ἔβγαλε καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα ἀκόμα τάλληρο, λέγοντάς του :

— Ξέρω περὶ τίνος πρόκειται... Ἔχω μάλιστα νὰ προσθέσω κ' ἐγὼ κάτι στὴν ἐπιστολή. Φέρτην ἐδῶ.

Ὁ μικρὸς ἔβγαλε καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ γράμμα.

Ὁ Μωρεσκὰν κύτταξε γύρω του ἀνήσυχα. Μὰ δὲν φαινόταν κανεὶς ἀπολύτως. Μολαταῦτα ἐδίσταζε ν' ἀνοίξῃ τὴν ἐπιστολή. Τὸν ἐνοχλοῦσε κι' αὐτὴ ἡ παρουσία τοῦ μικροῦ. Γι' αὐτὸ ἀπομακρύνθηκε μερικὰ βήματα καὶ στάθηκε πίσω ἀπὸ ἕνα δέντρο.

Ὁ φάκελλος τῆς ἐπιστολῆς ἦταν ὑγρὸς ἀκόμα. Δὲν δυσκολεύτηκε νὰ τὸν ἀνοίξῃ. Μέσα σ' αὐτὸν ὑπῆρχε τὸ γράμμα τοῦ Σαντί. Κάτω ἀπὸ τὶς λίγες του γραμμές, Ἰωάννα εἶχε γράψει τὴν ἀπάντησι :

«Δὲν ἐνδιαφέρουμαι καθόλου. Κάμετε ὅ,τι θέλετε. Φερθῆτε πρὸ πάντων σὰν ἄνδρας, τὸν ὁποῖον ἐπρόσβαλαν...»

Ι...

Ὁ Μωρεσκὰν ἔννοιωσε τὸ βλέμμα του νὰ θολώνῃ, τὴν καρδιά του νὰ σφίγγεται, τὰ γονατά του νὰ λυγίζουν... Ἔτσι λοιπόν ;... Ἡ γυναῖκα του τὸν κατεδίκαζε σὲ θάνατο !...

Εἶχεν ἐλπίσει πὼς ἡ ἀπάντησις θἆταν διαφορετική. Εἶχεν ἐλπίσει ὅτι ἡ Ἰωάννα λησμόνησε τὴν αἱματηρὴ ἱστορία τοῦ ντὲ Λέρν, ὅτι τὸν εἶχε συγχωρήσει γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τῆς ἔκαμε τότε. Ἔλπιζε πὼς θὰ φερνόταν στὴν περίσταση αὐτὴ μὲ καλοσύνη. Μὰ γελάστηκε, γελάστηκε οἰκτρά ..

Ἡ Ἰωάννα τὸν μισοῦσε. Ποθοῦσε τὸν θάνατό του. Τὸν εἶχε καταδικάσει καὶ θὰ τὸν ἐθανάτωνε μὲ τὸ χέρι, μὲ τὸ σπαθὶ ἑνὸς χυδαίου ἀξιωματικοῦ. Ἦταν τρομερό !...

Σκέφτηκε, γιὰ μιὰ στιγμή, νὰ τρέξῃ ἐκεῖ ποὺ καθόταν ξαπλωμένη στὸν κῆπο καὶ νὰ τῆς πετάξῃ τὴν ἐπιστολή της στὸ πρόσωπο, οὐρλιάζοντας :

— Σκληρή !.. Ἄσπλαχνη !.. Θὲς τὸ αἷμα μου, τὴ ζωή μου... θὰ τἄχῃς !...

('Ακολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΣΜΙΘ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὑπάρχουν περιπέτειες ποὺ τὸν συνταράσσουν κανένα, ποὺ τὸν συγκλονίζουν...

Περιπέτειες ποὺ μένουν ἀλησμόνητες μέχρι θανάτου !...

Μετὰ τὸ γεῦμα, πρὶν φύγουμε γιὰ τὴ φωλεὰ τοῦ τέρατος, ὁ καθηγητὴς πέρασε κι' ἀγόρασε τὰ «σύνεργά του», ὅπως τἄλεγε. Τί ἦσαν αὐτά ; Δὲν τὰ εἶδα. Τἆχε δέσει σὲ πακέττο καὶ τὰ κρατοῦσε κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του...

Περάσαμε κατόπιν γιὰ ν' ἀποχαιρετήσουμε τὴν Ντόλλυ καὶ τὴ μητέρα της. Ὁ καθηγητὴς εἶχε κερδίσει ἐν τῷ μεταξύ, ὄχι μόνον τὴν καρδιὰ τῆς πανέμορφης νέας, ἀλλὰ καὶ τὴν συγκατάθεσί της νὰ γίνῃ γυναῖκα του. Ἡ μητέρα της εἶχε δεχθῆ ἐπίσης προθύμως. Τὰ εἶχαν μιλήσει πρὸ τοῦ γεύματος καὶ ἦσαν καὶ οἱ δύο καταχαρούμενοι...

Ὅταν πήγαμε σπίτι της βρήκαμε τὴν Ντόλλυ ντυμένη σὰν νυφοῦλα. Ἡ σκέψις τοῦ προσεχοῦς γάμου τὴν ἔκαμε νὰ στολιστῇ, μ' ὅ,τι βρῆκε πρόχειρο στὴν ἱματιοθήκη τῆς μαμᾶς της. Ἔμοιαζε μὲ ἄγγελο. Τὰ μάτια της ἄστραφταν, στὰ μάγουλά της ἄνθιζαν ἀπριλιάτικα τριαντάφυλλα... Γελοῦσε κ' ἔτρεχε πάνω - κάτω σὰν παιδί... Φοροῦσε στὸ κεφάλι της ἕνα διάφανο ρὸζ βέλο, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται σὰν νεράϊδα ! Ὁ Οὐΐλλιαμ δὲν χόρταινε νὰ τὴν βλέπῃ...

Ὅταν φεύγαμε μᾶς κατέβασε ὡς κάτω. Ἔπειτα στάθηκε στὴ σκάλα καὶ μᾶς χαιρετοῦσε μὲ χειροφιλήματα.

—Ἀντίο... Ἀντίο... μᾶς φώναξε πρόσχαρα, μὴ ὑποψιαζομένη ποῦ πηγαίνουμε, τί μακαβρία, τί φρικαλέα ἀποστολὴ εἴχαμε.

Τὸν Τζὶμ τὸν βρήκαμε στὴν ταβέρνα νὰ περιμένῃ. Εἶχε πιῆ ἤδη τὸ δέκατο πέμπτο ποτό. Τὸν πήραμε καὶ φύγαμε ἀμέσως. Ὅταν φτάσαμε στὸ σπίτι τοῦ τέρατος ἐκάναμε μιὰ βόλτα γύρω σ' αὐτό, γιὰ νὰ δοῦμε τί γίνεται. Τὸ σπίτι ἦταν κατάκλειστο. Αὐτὸ μὲ ἀπονοήτεψε κάπως.

—Πῶς θὰ μποῦμε σ' αὐτὸ τὸ φρούριο ; ρώτησα τὸν Οὐΐλλιαμ.

—Αὐτὸ πειὰ τὸ ξέρει ὁ Τζίμ, μοῦ εἶπε.

—Δηλαδὴ ; ρώτησε ὁ Τζίμ, μὴ καταλαβαίνοντας τί θέλει νὰ πῇ ὁ καθηγητής.

—Δηλαδή, φιλαρᾶκο μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Οὐΐλλιαμ, θὰ μπῇς μέσα, ὅπως μπῆκες καὶ κάποια νύχτα γιὰ νὰ κλέψῃς. Ἔτσι δὲν μᾶς ἔχεις πῆ ;

—Ἄ ναί, ναί, τὸ εἶπα.

—Τὴ νύχτα λοιπὸν ἐκείνη πῶς μπῆκες μέσα ; Ὄχι ἀπ' τὴν κυρία εἴσοδο βέβαια ;

—Ἀστειεύεστε ; Σκαρφάλωσα σ' ἕνα δέντρο τοῦ κήπου κι ἀπὸ κεῖ πήδησα σ' ἕνα παράθυρο.

—Λαμπρά ! Θὰ κάμῃς καὶ τώρα τὸ ἴδιο.

Ὁ Τζὶμ κούνησε διστακτικὰ τὸ κεφάλι του.

—Διστάζεις ; τὸν ρώτησε ὁ Οὐΐλλιαμ.

—Καθόλου. Μὰ τότε ἦταν νύχτα, ἐνῶ τώρα εἶνε μέρα μεσημέρι. Ἂν μὲ δοῦν ;

—Τὸ μέρος εἶνε ἔρημο. Ἔπειτα ἀναλαμβάνω νὰ δώσω ἐξηγήσεις σ' ὁποιονδήποτε μᾶς παρουσιαστῇ ἄξαφνα.

—Τότε βοηθᾶτε με ν' ἀνέβω τὸν τοῖχο. Μά...

—Τί ἔπαθες πάλι ;

—Ἂν αὐτὸς ὁ κύριος εἶνε μέσα ; Ἂν μοῦ τραβήξῃ καμμιὰ πιστολιά, ὅπως τὴν νύχτα ἐκείνη ποὺ μὲ πῆρε μυρωδιά ; Ἡ σφαῖρες, ξέρετε, δὲν πᾶνε πάντα στὰ χαμένα. Καμμιὰ φορὰ χτυποῦν στὸ ψαχνό.

—Μὴν ἀνησυχῇς. Ὁ κύριος δὲν εἶνε μέσα.

—Κι' ὅμως λέγατε στὸ δρόμο, ὅπως ἄκουσα, πὼς βρίσκεται σπίτι του.

—Κι' ἂν βρίσκεται ἐδῶ... θὰ κοιμᾶται.

—Θὰ κοιμᾶται !... Τέτοια ὥρα ; Δὲν τὸ πιστεύω, ἀφεντικό.

—Σοῦ εἶπα, ἀνόητε, κοιμᾶται.

—Ἔστω, κοιμᾶται. Μ' ἂν ξυπνήσῃ ;

—Δὲν θὰ ξυπνήσῃ. Φροντίσαμε νὰ τοῦ ρίξουν, τὸ μεσημέρι ποὺ ἔτρωγε, ναρκωτικὸ στὸ κρασί.

Τὸ ψέμμα αὐτὸ τοῦ καθηγητοῦ καθησύχασε ἐντελῶς τὸν Τζίμ.

—Μιλᾶτε λοιπὸν ἔτσι νὰ καταλάβω, φώναξε. Ἐμπρὸς τότε... Βοηθῆστε με...

Λύγισα τὸ γόνα μου, πάτησε ἐπάνω, τὸν ἔσπρωξα, πιάστηκε στὸν τοῖχο καὶ καβάλησε πάνω σ' αὐτόν.

—Τί γίνεται, τί βλέπεις ; τὸν ρώτησε ὁ καθηγητής.

—Ἀπολύτως τίποτα. Εἶν' ὅλα θεόκλειστα.

—Καλά. Πήδησε μέσα καὶ τρέξε νὰ μᾶς ἀνοίξῃς.

Ὁ Τζὶμ δὲν περίμενε νὰ τοῦ τὸ ξαναποῦμε. Πήδησε στὸν κῆπο καὶ σὲ λίγο τὸν ἀκούσαμε νὰ τραβάῃ τοὺς βαρυούς, σιδερένιους σύρτες τῆς πόρτας. Ἡ πόρτα ἄνοιξε τρίζοντας ἀπαίσια στοὺς σκουριασμένους ριζέδες της. Μπήκαμε μέσα καὶ ξανακλείσαμε.

Ἀντίο !... Ἀντίο !... φώναξε πρόσχαρα ἡ Ντόλλυ.

— Ἐπὶ τέλους ! μοῦ εἶπε ὁ καθηγητής. Εἴμαστε πειὰ ἀσφαλεῖς. Ἐδῶ δὲν θὰ μᾶς ἀνησυχήσῃ κανείς. Τζὶμ ποιὸ εἶνε τὸ δέντρο ἀπ' τὸ ὁποῖο θ' ἀνέβῃς στο παράθυρο ;

— Στὸ πίσω μερος, ὀφεντικό.

— Ἐμπρός, ὁδήγησε μας ἐκεῖ.

Φτάσαμε σὲ λίγο στὸ πίσω μέρος τοῦ κήπου, ὁ ὁποῖος ἦταν παραμελημένος, γεμᾶτος θάμνους καὶ στρωμένος μὲ ξερὰ φύλλα.

— Νάτο, ἀφεντικό, εἶπε ὁ Τζίμ, δείχνοντας στὸν Οὐΐλλιαμ μιὰ πανύψηλη καρυδιά, τῆς ὁποίας οἱ κλάδοι ἄγγιζαν τοὺς τοίχους τῆς οἰκοδομῆς κ' ἔφταναν ὡς ἕνα παράθυρο. Μὰ τὸ παράθυρο ἦταν κλειστό. Πῶς θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ ἀνοίξουμε ; Τὴν ἴδια σκέψι ἔκανε, φαίνεται, κι' ὁ καθηγητής. Εἶχε σφίξει τὶς γροθιές του καὶ βλαστημοῦσε.

— Γιὰ τὸ παράθυρο πρόκειται ; ρώτησε ὁ Τζίμ, βλέποντας τὴ στενοχωρία μας. Αὐτὸ πειὰ εἶνε τὸ λιγώτερο ἀπ' ὅλα.

— Δηλαδή ; τοῦ εἶπε ὁ Οὐΐλλιαμ.

— Δηλαδὴ τὸ πρᾶγμα εἶνε ἁπλούστατο. Θὰ τὸ ἀνοίξω ὅπως τὸ ἄνοιξα καὶ τὴν ἄλλη φορά.

— Πῶς ;

— Μ' αὐτό ἐδῶ.

Κ' ἔβγαλε ἀπ' τὴ ζώνη του ἕνα χονδρὸ σίδερο, στραβωμένο στὴν ἄκρη καὶ μυτερό.

— Διαρηκτικὸ ἐργαλεῖο ! ψιθύρισε ὁ καθηγητής.

— Ἔτσι φαίνεται.

Λοιπὸν μὴν κάθεσαι, ἀνέβαινε.

— Χοοοόπ !...

Καὶ ὁ Τζὶμ ἄρχισε νὰ ἀνεβαίνῃ στὴν καρυδιά, μὲ τὴν εὐκολία πιθήκου. Σὲ λίγο ἦταν στὴν ἄκρη τοῦ κλάδου π' ἄγγιζε στὸ παράθυρο. Ἔβγαλε τότε τὸ ἐργαλεῖο του, ἔχωσε τὴν ἄκρη του ἀνάμεσα στὰ δυὸ παραθυρόφυλλα καὶ μὲ μιὰ καὶ μόνη πίεσι τὸ μεγάλο ἐκεῖνο παράθυρο, τὸ στερεὰ κλεισμένο, ἄνοιξε.

— Μπράβο, Τζίμ ! Τοῦ φώναξε ὁ Οὐΐλλιαμ.

Ὁ Τζὶμ ἔσκυψε πρὸς τὸ μέρος μας καὶ ρώτησε :

—Τὸ τζάμι εἶνε κλειστό, νὰ τὸ σπάσω;

— Τί βλέπεις μέσα στὸ δωμάτιο ; τὸν ρώτησα.

— Δὲν βλέπω τίποτα. Εἶν' ἡ κουρτίνες μπρός.

— Σπάστο, φώναξε ὁ καθηγητής.

Ὁ Τζὶμ χτύπησε μὲ τὸ ἐργαλεῖο του τὸ τζάμι στὴ μέση καὶ τὸ ἔσπασε. Τὰ θρύψαλλα τῶν γυαλιῶν πέσανε κάτω μὲ κρότο. Ὁ κρότος αὐτὸς μᾶς ξάφνισε ὅλους, μᾶς ἔκαμε νὰ διστάσουμε γιὰ μιὰ στιγμή. Νόμιζα πὼς θὰ δῶ νὰ προβάλῃ ἀπ' τὸ παράθυρο, ἡ φρικώδης μορφὴ τοῦ Στῆβενς, πὼς θὰ τὸν ἀντίκρυζα ν' ἁπλώνῃ τὰ χέρια του, νὰ πιάνῃ τὸν Τζὶμ ἀπὸ τὸ λαιμό, νὰ τὸν σηκώνῃ ἀνάερα καὶ νὰ τὸν πνίγῃ.. Κι' αὐτὸς ὁ Τζὶμ τἆχε χρειαστῆ. Γατζωμένος στὸ κλαδὶ τῆς καρυδιᾶς, εἶχε τεντώσει τὸ λαιμό του κι' ἀφουγκραζότανε.

Πρῶτος ἦρθε στὸν ἑαυτό του καὶ ξαναβρῆκε τὴν ψυχραιμία του ὁ καθηγητής.

— Τί ἀκοῦς, Τζίμ ; ρώτησε τὸν κακοῦργο. Τί συμβαίνει ;

Ὁ Τζὶμ δὲν ἀπάντησε τίποτα. Μᾶς ἔγνεψε μόνο μὲ τὸ χέρι νὰ σωπάσουμε.

Τί συνέβαινε ἄραγε ;

Τράβηξα γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο τὸ πιστόλι μου.

Εἴχαμε σηκωμένα τὰ κεφάλια μας καὶ τὰ βλέμματά μας καρφωμένα στὸν Τζίμ, περιμένοντας μ' ἀγωνία νὰ μᾶς πῇ τί ἄκουγε τόσην ὥρα. Μὰ ὁ Τζὶμ σιωποῦσε, δὲν σάλευε καθόλου, σὰν νὰ μαρμάρωσε στὴ θέσι του.

Ὁ καθηγητὴς δὲν κρατήθηκε πειά.

— Μίλησε, Τζίμ, εἶπα μὲ σιγανὴ φωνή, τί τρέχει ; Ἀκοῦς τίποτα ;

Ὁ Τζὶμ γύρισε πρὸς τὸ μέρος μας καὶ μᾶς ἔγνεψε ναί.

— Τί ἀκοῦς ;

— Σσσσστ !...

Σωπάσαμε καὶ περιμέναμε.

Σὲ λίγο ὁ Τζὶμ κρεμάστηκε πρὸς τὸ μέρος μας καὶ μᾶς ψιθύρισε :

— Κάποιος κλαίει...

Ἀνατρίχιασα !...

('Ακολουθεῖ)

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Διδα Μαρίαν Οἰκ..., Καλάμας. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Ἡ μεταφράσεις σας καλές. Ξέρετε δὲ τὶ θὰ πῆ αὐτό; Ξέρετε τι σημαίνει; Θρίαμβον !... Γιατὶ πολὺ σπάνια λαμβάνουμε ἐπιτυχεῖς μεταφράσεις καὶ μάλιστα στίχων. Νέοι καὶ νέες πέφτουν ἔξω οἰκτρὰ σ' αὐτές. Σᾶς συγχαίρουμε λοιπὸν μὲ τὴν καρδιά μας, γιὰ νὰ δοῦν καὶ οἱ ἄλλοι συνεργάται, πῶς κάθε καλὸ κ' ἐπιτυχὲς ἐκτιμᾶται καὶ βραβεύεται ἐκ μέρους μας. Στέλνατε μας ὅ,τι μεταφράζετε στὸ ἑξῆς. Τὸ ἕνα τραγοῦδι δημοσιεύεται στὸ φῦλλο αὐτό. Θὰ δημοσιεύσουμε καὶ τὸ ἄλλο. Μαργ. Χατζηνικολάου, Νάξον. Θὰ σᾶς ἀπαντήσαμε ἤδη. Κυττάτε στὰ προηγούμενα φύλλα. Βουτσινᾶν, Ἀργοστόλι. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς για τὰς ἐνεργείας σας. Ἐκ τῶν βιβλίων ποὺ μᾶς γράφετε μᾶς χρησιμεύουν ἡ κωμωδίες τοῦ Μολλιέρου. Προσφέρουμε γι' αὐτὲς 100 δραχμάς. Τί ἀπέγινε τὸ περὶ ἀρχιτεκτονικῆς βιβλίο τοῦ φίλου σας; Εἰδοποιῆστε τον πῶς χωρὶς ἐξώφυλλο χάνει τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του. Τὸ ἐξώφυλλο τὸ ἔσχισε καὶ μᾶς τὸ ἔστειλε. Τὸ σχίσιμο τοῦ ἐξωφύλλου ἀπὸ ἕνα παληὸ βιβλίο εἶνε λάθος ἀσυγχώρητο, καταστροφὴ ἀνεπανόρθωτη. Συνεχίσατε τὰς ἐρεύνας σας. Περιμένουμε ἀπάντησή σας. Τὸ ποίημά σας θέλει μερικὲς διορθώσεις. Θὰ σᾶς τὸ ταχυδρομήσουμε διορθωμένο καὶ μᾶς τὸ ξαναστέλνετε. Ν. Ζάννον, Πάτρας. Τὸ διήγημά σας ὄχι ἐπιτυχές. Ἐξιστόρησις σὲ ὕφος δημοσιογραφικό, πρόχειρο δηλαδή, γλῶσσα μικτὴ κ.τ.λ. κ.τ.λ. Π. Πανταζῆν, Λάρισαν. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σᾶς λόγια. Μάνιαν Τσόκα, Ἐλευσῖνα. Οἱ στῖχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Χ.Μ. Ἐνταῦθα. Ἂν ἐλήφθη θὰ σᾶς ἀπαντήσαμε ἤδη. Ἄς. Ἄς. Τὰ σταλέντα ὄχι ἐπιτυχῆ. Χ. Παπαδόπουλον, Νέαν Ἰωνίαν Ἐνταῦθα. Τὸ διήγημά σας ὄχι ἐπιτυχές. Καὶ πολύ...σκοτεινὸν !... Ἰδοὺ ἡ ἀρχή του:

«Ἦτο βραδυὰ σκοτεινή, βραδυὰ συννεφιασμένη...

Ὁ οὐρανὸς ἐβρόντα, ἀπειλῶν νὰ καταστρέψη τὰ πάντα...

Οἱ κάτοικοι ἀπὸ νωρὶς εἶχον κλεισθῆ εἰς τὰς οἰκίας των, φοβισμένοι, προγνώσαντες τὴν ἀπότομον πολυύδατον βροχὴν ποὺ θὰ ἔφερνεν ὁ μολυβένιος ἄγριος οὐρανός...

Τὰ σύννεφα διαρκῶς ἐπυκνοῦντο, γρήγορα-γρήγορα, καὶ καθίσταν δύσκολον τὴν ὅρασιν...

Ἡσυχία ἐβασίλευεν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς πόλεως.

Μόνον ποῦ καὶ ποῦ εἷς κεραυνὸς διετάραττεν τὴν νυκτερινὴν βαθεῖαν ἡσυχίαν εἰς τὰς κόλπας τῆς ὁποίας ἀνεπαύετο ἡ πόλις καὶ εἰς τὴν λάμψιν του, διέκρινε κανεὶς τὴν πόλιν, ὡσὰν φοβισμένην ἀπὸ τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ.

Ἔξαφνα, ραγδαία βροχὴ συνοδευομένη ὑπὸ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν ἐπέπεσε κατὰ τῆς πόλεως καὶ ἐντὸς ἐλαχίστων λεπτῶν ἔπλεεν αὐτὴ ὑπὸ τὰ ὕδατα...

Τὰ αὐλάκια ἤρχισαν νὰ κυλοῦν ἀγριεμμένα ἀπὸ τὴν ραγδαιότητα τῆς βροχῆς...

Εἰς ἑκάστην ἀστραπὴν τὴν ὁποίαν διεδέχετο ἡ ὁλονὲν χειροτερεύουσα βροντὴ διέκρινε κανεὶς τὴν πόλιν λάμπουσαν ὑπὸ τὰ ὕδατα !»

Τὸ καλύτερο λοιπὸν εἶνε νὰ διαβάζετε, νὰ διαβάζετε πολύ. Μορφωθῆτε πρῶτα κ' ἔπειτα ἔχετε καιρὸ νὰ γράψετε λογοτεχνικὰ ἔργα. Ν. Μπεσσῆν, Ἅγ. Νικόλαον (Χαλκιδικῆς). Γιατὶ παραπονεῖσθε; Οἱ στῖχοι σας δὲν εἶνε πράγματι καλοί. Εἶνε κακοί. Πολὺ κακοὶ δυστυχῶς. Θέλετε νὰ σᾶς ποῦμε ψέμματα, κολακείας; Καὶ τί θὰ κερδίσετε; Ἀλ. Ρέτζον. Ἡ μετάφρασις τοῦ Πρεβῶ, ὄχι ἀπολύτως ἐπιτυχής. Ἔπρεπε ἐπίσης νὰ συνοδεύεται καὶ με τὸ κείμενο ἐξ οὗ μετεφράσθη. Ἔχετέ το ὑπ' ὄψιν σας αὐτὸ γιὰ τὸ μέλλον. Μιχ. Καραγιάννην, Χώραν (Σάμου). Σᾶς ἀπαντήσαμεν. Δῶρον Ἀδάμαν, Πειραιᾶ. Τὸ διήγημά σας ὡς ἀρχή, ὡς πρωτόλειο δηλαδή, καλούτσικο. Διαβάζετε λοιπὸν κ' ἔχετε ὑπομονή. Αὐτὸ εἶνε τὸ καλύτερο ποὔχετε νὰ κάμετε. Γ. Κορνέλλον Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας ὄχι ἀπολύτως καλό, μὰ δείχνει πῶς μὲ περισσότερη προσοχή, μὲ περισσότερη ὑπομονὴ θὰ γράψετε πιο καλοὺς στιχους. Τοὺς περιμένουμε λοιπόν. Σπ. Κουρδουρούμπαν, Ἰωάννινα. Οἱ στῖχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς. Ὑστερεῖτε πολύ. Διαβάστε Ἕλληνας ποιητάς. Γιὰ τὰ καλά σας λόγια θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. Ἄλκην Ἕσπερον, Πάτρας. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὰ τραγουδακια σας ἔχουν ἀρκετοὺς καλοὺς στίχους, στὸ σύνολο χάνουν. Θέλουν διόρθωμα. Τὸ α' ἑξάστιχο π.χ. τοῦ «Κρυφὴ ἐπιθυμία» εἶνε καλούτσικο. Ἰδοὺ:

Ὅπως ἀπάν' ἀπὸ τὴ γῆ
σιγοδιαβαίνει ἡ αὐγὴ
γλυκειά, ροδολουσμένη.

Ἔτσι ἐδιάβηκες κ' ἐσὺ
πρώτη ἀγάπη μου χρυσὴ
ἀγάπη περασμένη...

Τὰ ἄλλα ὅμως δύο ἑξάστιχα ὄχι καλά. Ἄτονα, κατώτερα, χωρὶς πνοή. Ἐργασθῆτε συνεπῶς ὑπομονετικὰ καὶ χωρὶς βίες καὶ θὰ ἐπιτύχετε. Δημ. Ἀγαθαγγέλου, Χανιά. Τὸ βιβλίον ἐστάλη. Γιὰ τὰ καλά σας λόγια σᾶς πολυευχαριστοῦμεν. Οἱ στῖχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς, δυστυχῶς. Ἀνθὴν Ρόδον, Καστελλόριζον. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὰ δημώδη δωδεκανησιακὰ δίστιχα ποὺ μᾶς στείλατε:

Ἐμίσεψες καὶ μ' ἄφισες σὰν κλαδεμένο κλῆμα
ἂς ἔχη χαδεμένο μου ἡ θάλασσα τὸ κρῖμα.

Ὁ νοῦς μου γίνει θάλασσα κι' ὁ λογισμός μου βράχος
καὶ δέρν' ὁ νοῦς τὸ λογισμὸ ὅπου σταθῶ καὶ λάχω.

Τὴ θάλασσα τὴν ἀγαπῶ γιατὶ θὲ νὰ μοῦ φέρη
ἕνα ὁλόχρυσο σταυρὸ ἀπὸ τ' ἀλάργα μέρη.

Παρακαλῶ τὴ θάλασσα νὰ μὴν κακοσυνέβγη
γιατ' ἔχω ἕνα μελαχροινὸ καὶ συχνοταξειδεβγη.

Θάλασσα μὴν φουσκώνεσαι μὴν κάμνης πολὺ ρέμμα
ποὔχω κι' ἐγὼ στὴν ξενιτειὰ δυὸ μάτια ζαχαρένια.

Θάλασσα γίνου ζάχαρι, θάλασσα γίνου λάδι
ποὺ σὲ περνᾶ ὁ ἀγαπῶ κάθε πρωῒ καὶ βράδυ.

Θάλασσα δὲν ἐπάνιηξες κανένα παλληκάρι
ἕνα λεβεντομερακλῆ μὲ τὴν περίσσια χάρη;

Ἀνάμεσα στὸ πέλαο ὁ ἀγαπῶ ἀρμενίζει
παρακαλῶ σε κύρ' βοριᾶ νὰ μὴν τὸν βασανίζης.

Στῆς θάλασσας πᾶ στὸν ἀφρὸ ὁ ἀγαπῶ κοιμᾶται
παρακαλῶ σας κύματα μὴ μοῦ τὸν ἐξυπνᾶτε.

Πότε θὰ πάψ' ἡ καταχνιὰ κι' ἡ θάλασσα νὰ στράψη
νὰ δῶ γλυκειὰ παρηγοριά, ὁ πόνος μου νὰ πάψη.

Ἀφόντις ἐχωρίσαμε ἀφ' τοῦ γιαλοῦ τὴν ἄκρη
δὲν ἐνεντράνισα νὰ δῶ τὸν ἥλιο δίχως δάκρυα

Τὸ πεζὸ ὄχι πολὺ ἐνδιαφέρον. Πάντως σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς. Φροντίστε, σᾶς θερμοπαρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εὕρετε αὐτοῦ, τῇ ἀγοράν, βιβλία παλαιά. Θὰ μᾶς ὑποχρεώσετε. Α. Ἀποστολόπουλον, Λάρισαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ ὅσα μᾶς γράφετε. Τὸ «Μπουκέτο» τὸ θεωρεῖ τιμή του νἄχη φίλους καὶ ὑποστηρικτὰς σὰν καὶ σᾶς. Ἀπ' τὴν ἐπιστολή σας δημοσιεύουμε ἐδῶ, μὲ τὴν ἄδειά σας, τὴν τόσο χαρακτηριστικὴ περίπτωση τοῦ φίλου σας δημοδιδασκάλου, ποὺ δείχνει πῶς ἀγαπιέται τὸ «Μπουκέτο» ἀπ' τοὺς ἀναγνώστας του:

«Κάποιος φίλος μου ὁ ὁποῖος εἶνε διωρισμένος δημοδιδάσκαλος σ' ἕνα χωριὸ ποὺ ἀπέχει μισὴ ὥρα ἀπ' ἕνα σιδ. σταθμὸ τῆς σιδ. γραμμῆς Λαρίσης-Ἀθηνῶν μοῦ ἔλεγε προχθὲς ποὺ ἦλθε στὴ Λάρισα ὅτι ἔγινε τόσον μανιώδης ἀναγνώστης τοῦ «Μπουκέτου» ὥστε παρ' ὅλην τὴν πρὸ καιροῦ ἐπικρατοῦσαν τρομερὰν κακοκαιρίαν (χιόνια, βροχές, λάσπες ἄφθονες κλπ.) αὐτὸς ἀψηφῶντας ὅλ' αὐτὰ κατέβαινε ἀπ' τὸ χωριὸ του στὸ σιδ. σταθμό, κάθε Πέμπτη, γιὰ νὰ πάρη τὸ «Μπουκέτο». Καὶ οἱ χωρικοὶ τὸν περνοῦσαν γιὰ τρελλὸ βλέποντάς τον νὰ ριψοκινδυνεύη ἔτσι καὶ νὰ κάμνει ὁλόκληρη πορεία μόνος του,μὲ τέτοιον ἄθλιο καιρό, γιὰ νὰ ἀγοράση τὸ φύλλο σας. Μὰ ὁ φίλος μου δημοδιδάσκαλος τὰ ἄκουγε βερεσὲ αὐτὰ καὶ περίμενε μὲ χαρὰ τὸ «Μπουκέτο» γιὰ νὰ τὸν εὐφράνη μὲ τὰ ὥμορφα διηγήματά του καὶ τὸ ὡμορφογραμμένο ἐν γένει περιεχόμενό του.»

Σ. Σάκτον, Ἰσμαηλίαν (Αἰγυπτον). Οἱ στῖχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς. Στρωτοὶ βέβαια, μὰ χωρὶς τίποτα τὸ ἐξαιρετικό. Γιὰ τὰ καλά σας λόγια σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

TA ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ STARR MASTERTONE ΕΙΝΑΙ

ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς ΤΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΔΟΣΕΩΝ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ

ΑΘΗΝΑΙ: Στοὰ Ἀρσακείου 12. Τηλ. νέον: 8 - 31

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Ὁδὸς Φίλωνος 48. Τηλ. νέον: 10 - 26

ΟΙΝΟΙ ΜΑΡΚΟ

Ὁ καλλίτερος ἐπιτραπέζιος ΟΙΝΟΣ ἀπὸ Σταφύλι ΣΑΒΑΤΙΑΝΟ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ ΛΕΥΚΟΣ

ΕΙΣ ΔΑΜΙΤΖΑΝΑΣ 1)2 καὶ 5 ὀκάδων

ΡΕΤΣΙΝΑΤΟ εἰς ΔΑΜΙΤΖΑΝΑΣ 1 ὀκᾶς καὶ 100 δραμίων.

Η ΟΚΑ ΔΡΑΧ. 10

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Ἄνω τῶν 3 δαμιτζανῶν

ΠΡΑΤΗΡΙΑ:

ΑΘΗΝΑΙ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 6 Τηλεφ. 14-34

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: ΝΟΤΑΡΑ 70 ΤΗΛ. 7-88

ΚΟΝΙΑΚ ΒΟΤΡΥΣ

V. O. & V. O. S.

Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου Ἑλληνικῆς Ἑταιρεῖας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων

ΣΤΑΔΙΟΥ 15δ.

Κεντρικὸν πρατήριον ὁδός ΑΘΗΝΑΣ 27α

"MONDIA & MONDAINE,,

Αἱ ἀνώτεραι ὅλων τῶν :: :: καλτσῶν :: ::

Σ. ΚΟΥΓΕΒΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἑρμοῦ 42

ΠΟΝΟΙ ΤΩΝ ΩΤΩΝ

εἶναι ἀνυπόφοροι καὶ ὁ παραμικρός θόρυβος ἐνοχλεῖ. Ἐδῶ βοηθοῦν τὰ γνωστὰ

ΔΙΣΚΙΑ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

ἀνακουφίζοντα τοὺς πόνους. Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν γρίππην, ρευματισμούς, νευραλγίας, πυρετόν, κεφαλόπονον καὶ ὀδοντόπονον ἔχουσιν ἀποδειχθῆ λίαν ἀποτελεσματικά.

BAYER

Ζητεῖτε πάντοτε τὴν γνησίαν συσκευασίαν Bayer μὲ τὴν κυανόλευκον ταινίαν.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Μὰ εἶδες πόσο ἀγαπημένα ζοῦν ὁ Μανωλάκης καὶ ἡ Νίτσα;

Ο ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναὶ μὰ ξεύρεις τὸ γιατί; Γιατὶ ἡ Νίτσα εἶνε πολὺ ἔξυπνη γυναῖκα καὶ δὲν ζητᾶ κάθε λίγο καὶ καινούργια φορέματα, ἀλλὰ βάφει μόνη της τὰ παληά της μὲ τὰς θαυμασίας Γερμανικάς Βαφὰς ὑφασμάτων «Arti» καὶ τὰ κάνει καινούργια.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Ἆ! γι' αὐτὸ μᾶ παρουσιάζεται ἡ Νίτσα κάθε λίγο καὶ μὲ καινούργιο φόρεμα, ἀμ' τότε τρέξε, πάρε μου κ' ἐμένα 2 πακετάκια βαφῆς «Arti» μπουὰ νεγρόζ. Ἔχω δῆ τὰ πωλοῦν στὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ Φαρμακεῖα τῆς γειτονιᾶς μας.

ΚΥΡΙΑ !!!

θὰ εἶσθε πάντοτε ΝΕΑ, ΩΡΑΙΑ, ΖΩΗΡΑ

Χρησιμοποιοῦσα ἡμίσειαν ὥραν καθ' ἑκάστην πρωΐαν τοὺς ΓΝΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΔΕΣΜΟΥΣ ΩΡΑΙΟΓΗΓΟΣ ἐκ Καουτσοὺκ RADIO ACTIF, τοῦ DOCTEUR MONTEIL

Δημιουργὸς τῆς Καουτσουκοθεραπείας τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Αἱ μαῦραι ΚΗΛΙΔΕΣ, ΡΥΤΙΔΕΣ κ' ἐρυθρότητες τοῦ προσώπου ἐξαφανίζονται ριζικῶς. Διὰ τοῦ ΚΟΡΣΕ, ὁλοκλήρου ἐκ θεραπευτικοῦ ἀουτσοὺκ RADIO - ACTIF ἡ παχυσαρκία καταργεῖται ὡς καὶ αἱ παραμορφώσεις τοῦ σώματος. Ὁ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΣ, εἰδικὸς διὰ τὴν τόνωσιν καὶ σμίκρυνσιν τοῦ στήθους.

ΧΡΥΣΟΥΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ζητήσατε κατάλογον ὁδηγιῶν δωρεὰν ΑΝΝΗ ΣΚΑΛΙΑΡΗ Ἅγ. Κωνσταντίνου 12

...ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ

...ργος ὀδοντοϊατρός ΠΑΡΙ... Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Παρισίοις σπουδάσας. Ὀλιγοήμερος καὶ ... θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. Οὐλήτιδας, ... καὶ Pyorrhée ταχέως. Χαλκοκονδύλη 44.

...Ρ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

...ὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δε... Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδι... Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλληνίας 30. Ὧραι 8 11 π. μ. καὶ 4—7 μ.μ. Ἀριθ. Τηλεφ. 7-62 (Παλαιόν)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

Ὁδὸς Σίνα 9—Ἀθῆναι

Ἀριθ. τηλεφ. 3 72 (Παλαιόν)

Ο ΜΑΙΕΥΤΗΡ—ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Α. Π. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπὶ πενταετίαν ἰατρὸς τῆς ...ικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου ...ῆς ἐνΠαρισίοις σπουδάσας. Δέχεται 3 -6 μ.μ. ἐν τῇ κλινικῇ ... 4 Ὁδὸς Ἀσκληπιοῦ 4.

...ηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰ...» τιμῶνται δραχμὰς 3.

EAU AMERICAINE

Dr P. DELACCUR

Ὁ θρίαμβος τῆς χημείας διὰ τὴν τελείαν ἐξάλειψιν τῶν πανάδων. Ὀλίγαι ἐπαλείψεις ἀρκοῦν διὰ νὰ ἀφαιρέσουν ὁριστικῶς τὶς πανάδες τοῦ προσώπου.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ Φαρμακεῖα καὶ Μυροπωλεῖα.

Γεν. Ἀντιπρόσωπος Ι. Μ. ΚΑΝΖΟΥΧ

Στοὰ Πεσματζόγλου—Ἀθῆναι

ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Ἰατρὸς

Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Τ. Βοηθὸς Χειρουργικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς ἐν Γαλλίᾳ. Γυναικολογικά-Αἰσθητικαὶ ἐγχειρήσεις. Ὁδὸς Ἀριστοτέλους 55. Δέχεται 2-6 μ. μ.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΜ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ & ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Ἐν Παρισίοις καὶ Λυῶνι

Ἐπὶ τριετίαν εἰδικῶς ἐκπαιδευθεὶς

Δέχεται ἐν τῷ ἰατρείῳ του 9—11 καὶ 3—6, Σόλωνος 103.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Βιβλία εἰδικὰ ἀγγελιῶν ἐκ 400 καὶ 800 σελίδων εὑρίσκεται στὸ τυπογραφεῖον Στρογγάλου ὁδὸς Λέκκα 7

Κ. ΚΟΛΙΤΣΙΔΑΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ—ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Ὁδὸς Ἀχαρνῶν 170α (Τέρμα)

Τό Βιβλίον τοῦ "Γλάξο"

Ἡ θαυμασία ἔκδοσις τοῦ

Glaxo

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ
ΔΙΑ ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΣ

θὰ σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγός. Περιέχει πολλὰς σοφὰς συμβουλὰς ἀπαραιτήτους, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλὴν ὑγείαν τοῦ Βρέφους. Ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς κάθε μητέρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἀδενώματα
Ἀδύνατα βρέφη
Ἀὴρ καθαρὸς
Ἀνάστημα τοῦ βρέφους
Ἀνορεξία τοῦ βρέφους
Ἀσθένειαι
Ἄσκησις
Βιταμῖναι
Γάλα μητρικὸν
Γάλα νωπὸν
Διάρροια
Διατροφὴ
Διφθερῖτις
Δυσκοιλιότης
Ἐμβολιασμὸς
Ἔμετοι
Ἐξάνθησις
Εὐλογία
Θερμοκρασία
Θήλαστρον
Ἱλαρὰ
Καθαριότης
Κήλη
Κοκκύτης
Κωλυκοὶ
Λουτρὸν τοῦ βρέφους
Ὀδόντες τοῦ βρέφους
Ὀδοντοφυΐα
Ὀστρακιὰ
Ὀφθαλμοὶ
Παιγνίδια τοῦ βρέφους
Πιπιλιστὴρ
Πολυφαγία
Πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ βρέφους
Πρόωρα βρέφη
Πυρετοὶ
Ραχιτισμὸς
Σπασμοὶ
Στόμαχος
Συνήθειαι κανονικαὶ
Ὑγιεινὴ τοῦ βρέφους
Ὕπνος τοῦ βρέφους
Φάρμακα διὰ τὸ βρέφος
Χυμὸς φρούτων
Ὠτά
κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ἀποστείλατέ μας τὴν Διεύθυνσίν σας ἢ τὸ κάτωθι δελτίον συμπληρωμένο, καὶ θα λάβετε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ταχυδρομείου ἓν ἀντίτυπον τοῦ βιβλίου.

2.000.000

ἀντίτυπα ἔχουσι διανεμηθῇ εἰς μητέρας διαφόρων χωρῶν.

Ζητήσατε τὸ ἰδικόν σας.

Ἀντιπροσωπείαν "ΓΛΑΞΟ" - 52. Ὁδὸς Μενάνδρου 52 - Εἰς Ἀθήνας

Παρακαλῶ ἀποστείλατε μου τὸ βιβλίον τοῦ "ΓΛΑΞΟ"

Ὀνοματεπώνυμον

Διεύθυνσις

Πόλις

Νόμος

ΣΤΑΡ -13-